

ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

USAM ETKİNLİKLERİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ
ŞEVKET AYAZ

1

MADDE BAĞIMLILIĞI KAÇAKÇILIĞI VE ULUSAL
GÜVENLİĞİMİZE ETKİLERİ PANELİ

ULUSAL TRAFİK GÜVENLİĞİ VE TRAFİK EĞİTİMİ PANELİ

TERÖR VE MEDYA PANELİ

ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİ ARAŞTIRMA
VE UYGULAMA MERKEZİ

USAM ETKİNLİKLERİ 1

İstanbul 2019

İstanbul Aydın Üniversitesi Yayınları

USAM ETKİNLİKLERİ 1

Editör: Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYZAZ

Yayın Kurul Başkanı: Dr. Mustafa AYDIN

Kapak ve Sayfa Tasarım: İstanbul Aydın Üniversitesi
Görsel Tasarım Koordinatörlüğü

Basım Yılı: 2019

Baskı: I

Basım Yeri:

Armoni Nüans Görsel Sanatlar ve İletişim Hizmeti San. ve Tic. A.Ş.
Tavukçuyolu Cd. Palas Sk. No:3 Y.Dudullu
Ümraniye / İSTANBUL

ISBN: 978-9752438453

Copyright © İstanbul Aydın Üniversitesi

Bu yapının tüm hakları saklıdır. Yazılar ve görsel malzeme
izin almadan tümüyle veya kısmen yayımlanamaz.

Bu kitabın tüm hakları

İstanbul Aydın Üniversitesi'ne aittir.

İstanbul Aydın Üniversitesi'nin hediyesidir, para ile satılamaz.

Değerli Okurlar,

Sevgili Öğrenciler...

2012 yılından bu yana İstanbul Aydın Üniversitesi çatısı altında ulusal güvenlik stratejileriyle ilgili önemli çalışmalar yapan Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi İAÜ USAM; söz konusu faaliyetleri izleyenlere, içinde bulunduğumuz küreselleşme ortamında dünya gerçeklerini nasıl okumamız ve değerlendirmemiz gerektiği ile ilgili önemli bir formasyon kazandırmaktadır. Bu anlamda Merkezin yaptığı araştırmalar ile bu araştırmaları destekleyici işlev taşıyan etkinlikler son derece önem arz etmektedir.

Geçtiğimiz zaman dilimi içinde “madde bağımlılığı”, “trafik güvenliği”, “terör-medya ilişkisi” gibi önemli alanlarda gerçekleştirilmiş olan, alanın profesyonelleri tarafından yapılan analizlerin kamuoyu ile paylaşıldığı etkinlikler de; söz konusu faaliyetlerin somut bir göstergesidir. Bu anlamda “USAM Etkinlikleri 1” yayını ile bu önemli konularda yapılmış olan değerlendirme ve analizler bir araya getirilmiş, ortaya çıkan kıymetli veriler daha geniş kesimlerin istifadesine sunulmuştur.

“Madde Bağımlılığı, Madde Kaçakçılığı ve Ulusal Güvenliğimize Etkileri” başlıklı panele Uyuşturucuyla Mücadele Şube Müdürlüğü’nden önemli uzmanlar katılmış, “Ulusal Trafik Güvenliği ve Trafik Eğitimi” konulu panelde **İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nden yetkin isimler değerlendirmelerde bulunmuş**, “Terör ve Medya” konulu panelde de yine alanın uzmanlarınca önemli açılımlar sergilenmiştir.

İAÜ USAM, ulusal güvenlik noktasında insanlara farklı pencereler açan ve çalışmaları takip edenlere güncel bilgiler kazandıran bu tarz faydalı etkinliklerini aralıksız sürdürmekte; gerek ulusal gerekse uluslararası düzlemdeki önemli gelişmeleri yakinen takip etmektedir.

Gündemdeki önemli gelişmeleri izleyen, araştırma sahasına dahil eden ve uzmanların kıymetli analizlerini geniş kitlelerin bilgisine sunan İstanbul Aydın Üniversitesi Ulusal Güvenlik Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Sn Şevket AYZAZ’a teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Mustafa AYDIN
Mütevelli Heyet Başkan

Kıymetli Okurlar,

Değerli Öğrenciler...

2003 yılında kurulmuş olan Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu'nun deneyimi ve birikimiyle gelişen ve 'Aydınlık Bir Geleceğe' sloganıyla yola çıkan İstanbul Aydın Üniversitesi, Anadolu Eğitim ve Kültür Vakfı öncülüğünde 2007 yılında kurulmuştur.

Bugün 12 fakültesi, 40 bine yakın öğrencisi ve 4 bini aşkın uluslararası öğrencisiyle yükseköğretim zemininde hizmet veren üniversitemizde, çok farklı alanlarda çalışan 35 araştırma merkezi bulunmaktadır. 2012 yılından bu yana faaliyet gösteren Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi USAM da, kendi alanlarında önemli çalışmalar yapan bu araştırma merkezlerinin başında gelmektedir.

Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi İAÜ USAM, Türkiye'nin ulusal çıkarlara uygun, gerçekçi güvenlik politikalarının oluşumu ve sürdürülmesi için araştırmalar yapmak, desteklemek ve uzman yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Merkezin yönetmeliği 18 Nisan 2012 tarihinde yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizin güvenliği ile ilgili bölgesel ve küresel gelişmeleri izlemek, ulusal çıkarlarımıza uygun güvenlik araştırmaları yapmak, bu alandaki ulusal birikimlere katkıda bulunmak, güvenlik ile ilgili her alanda üniversite mensupları ile öğrencilerimizi ve toplumu bilinçlendirmek, güvenlik politikalarımızın gelişmesine katkıda bulunmak; bu merkezin temel görevleri arasında yer almaktadır.

İAÜ USAM, bu temel görevleri çerçevesinde kamuoyunu bilinçlendirmek ve ulusal güvenlik noktasında hassasiyet taşıyan konularda toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla çeşitli konferans ve paneller de düzenlemekte, "USAM Etkinlikleri 1" adını taşıyan bu çalışma ile söz konusu faaliyetleri yayınlattırarak kalıcı kılma yolunu aralamaktadır. Bu anlamda bu verimli çalışmaları ile üniversitemize değer katan Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Sn. Şevket Ayaz Hocamıza ve gerek etkinliklerin düzenlenmesinde gerekse yayınlattırılmasında emeği geçen tüm akademik ve idari personelimize teşekkürlerimi sunarım...

Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ
Rektör

ÖNSÖZ

İstanbul Aydın Üniversitesinde Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi yönetmeliği 18 Nisan 2012 tarihinde yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin güvenliği ile ilgili bölgesel ve küresel gelişmeleri izlemek, ulusal çıkarlarımıza uygun güvenlik araştırmaları yapmak ve bu alandaki ulusal birikimlere katkıda bulunmak, güvenlik ile ilgili her alanda üniversite mensupları ile öğrencilerimizi ve toplumu bilinçlendirmek, güvenlik politikalarımızın gelişmesine katkıda bulunmak bu merkezimizin temel görevleridir.

Merkezimizin faaliyetlerinden birisi, 20/Aralık 2016 tarihinde yapılan Madde Bağımlılığı, Madde Kaçakçılığı ve Ulusal Güvenliğimize Etkileri konulu paneldir. Bu panelde uyuşturucu trafiğinin uluslararası dolaşımı, hangi ülkelerden geçerek Batıya nasıl ulaştığı ve madde bağımlılığının zararları, etkileri, çeşitleri ile tedavi konuları ele alınmıştır. Konuşmacı olarak Prof. Dr. Nadir Devlet ile İstanbul Narkotik Şube Başkomiser'i ve eğitim uzmanı Mehmet Kurt katılmışlardır.

Ulusal güvenliğimizi etkileyen bir diğer konu da trafik güvenliği ve trafik eğitimidir. Ülkemizin pek çok önemli ve değerli isimleri trafik kazalarında basit ihmaller sonucunda yaşamlarını yitirmişlerdir. Bu konuda 16/Mart/2017 tarihinde düzenlediğimiz Ulusal Trafik Güvenliği ve Trafik Eğitimi konulu panelinde İstanbul Trafik Şubeden sorumlu Emniyet. Müdür. Yardımcısı. Bülent Ay, Trafik Uygulama ve Denetleme Daire Başkanı Kenan Aydoğan, Türkiye Trafik Kazalarını Önleme Derneği Genel Başkanı Sayın. Hitay Güner ve Renault Mais eski genel müdürü Sayın İbrahim Aybar katılmışlardır.

20 Şubat 2018 tarihine de Terör ve Medya konulu panel düzenlenmiştir. Bu panele konuşmacı olarak İstanbul Aydın Üniversitesi Dr. Öğretim Üyesi Sayın Naim Babüroğlu ile Deaş terör örgütüne esir düşen Milliyet Gazetesi savaş muhabiri Bünyamin Aygün katılmışlardır.

Yapılan bu faaliyetler akademik ve idari personelin yanında, özellikle öğrencilerimizin bilgilendirilmesi açısından çok yararlı olmuştur.

Bu çalışmaların gerçekleşmesi fırsatını bizlere veren başta Müttevelli Heyet Başkanımız Sayın Dr. Mustafa Aydın'a, Rektörümüz Prof. Dr. Yedigâr İzmirli'ye, çok değerli konuşmacılarımız ve tüm katılımcılara teşekkürü bir borç biliriz.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ
USAM Müdürü

MADDE BAĞIMLILIĞI KAÇAKÇILIĞI VE ULUSAL GÜVENLİĞİMİZE ETKİLERİ

PANELİ

KATILIMCILAR
Prof. Dr. NADİR DEVLET
BAŞ KOMİSER MEHMET KURT
PANEL YÖNETİCİSİ
YRD. DOÇ. DR. ŞEVKET AYAZ

USAM
ULUSAL GÜVENLİK ve STRATEJİ
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

TARİH : 20 ARALIK SALI 2016
SAAT : 10 : 00
YER : A BLOK KONFERANS SALONU

MADDE BAĞIMLILIĞI, MADDE KAÇAKÇILIĞI VE ULUSAL GÜVENLİĞİMİZE ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Özgül YAMAN: Değerli Hocalarım ve Değerli Öğrencilerimiz, İstanbul Aydın Üniversitesi'nin düzenlediği Madde Bağımlılığı, Kaçakçılığı ve Ulusal Güvenliğimize Etkileri panelimize hoş geldiniz. Şimdi panelimizin moderatörlüğünü ve açılış konuşmasını yapmak üzere Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürümüz Sayın Dr. Şevket AYAZ Hocamızı kürsüye davet ediyoruz.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ, İAÜ Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü:

Değerli Hocalarım, Sevgili Öğrenciler, İAÜ Ulusal Güvenlik Strateji Araştırma ve Geliştirme Merkezimizin düzenlemiş olduğu, Madde Bağımlılığı, Kaçakçılığı ve Ulusal Güvenliğimize Etkileri konulu panelimize hoş geldiniz diyorum. Hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Sevgili Öğrenciler, madde bağımlılığı; toplumları kemiren, gençlerimizi felakete sürükleyen, başta keyif veren, ancak daha sonra insanların, kullanıcıların akli, fizyolojik, psikolojik dengelerini bozan, toplumsal dengelerini etkileyen, ahlaki çökerten ve insanları çeşitli suçlara bulaştıran, başta hırsızlık, cinayet ve fuhuş gibi suçlara bulaştıran çok tehlikeli maddelerdir. Bu maddelerin bu şekilde kullanılması, bireylere, ailelere ve topluma ciddi zararlar vermektedir. Bu bakımdan bunlarla mücadele edilmesi devletimiz için büyük önem taşımaktadır. Özellikle uyuşturucu kaçakçılığındaki çok büyük rant nedeniyle uyuşturucu kaçakçıları ciddi kazançlar elde etmekte ve bu da toplumun dejenere olmasına, toplumsal yapının çürümesine, ahlaksal sorunların çoğalmasına neden olmaktadır. Bu bakımdan devletimiz ve birçok devlet için bu konu ulusal güvenlik sorunu haline gelmiştir.

Uyuşturucu ile mücadele etmek birçok devletin olduğu gibi bizim devletimizin de temel görevidir. Özellikle İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler bu konuyla mücadelede önemli görevler üstlenmişlerdir. Özellikle 1980'den sonra teknolojik alandaki gelişmeler, daha ziyade iletişim ve ulaşım alanındaki ilerlemeler küreselleşme olgusunu doğurmuş, küreselleşmenin ülkelerin arasındaki sınırları kaldırmasıyla birlikte devletlerarası ilişkileri yoğunlaştırmış, ama bunun yanında birtakım küresel terör, küresel uyuşturucu mafyaları da daha yoğun faaliyet gösterir hale

gelmiştir. Bu bakımdan bu konudaki mücadele devletlerarası iş birliğini gerektiren bir mücadeledir. Ülkemiz, uzun yıllardan beri uyuşturucu konusunda diğer devletler ile iş birliği içerisinde ahenkli çalışmalar yapmaktadır. Elli sekiz ülke ile birlikte yüzden fazla anlaşma imzalamış ve uyuşturucu kaçakçılığının önlenmesi konusunda elinden geleni yapmıştır, yapmaya da devam etmektedir.

1996 yılına kadar uyuşturucu konusu bizim için, Türkiye için bir dış sorun olarak değerlendiriliyordu. Ancak 1996 yılından sonra özellikle küreselleşmenin getirdiği yenilikler, aktiviteler, faaliyetler nedeniyle ülkemizde de uyuşturucu kullanımında ciddi bir artış olduğu belirlenmiştir. Milli Güvenlik Kurulunda alınan bir kararla, 1996 yılından itibaren uyuşturucu konusu bir iç sorun olarak da algılanmaya başlanmıştır. Bu amaçla Milli Güvenlik Kurulu uyuşturucunun azaltılmasıyla ilgili tavsiye kararı almış ve bu kararı uygulaması için Hükümete iletmıştır. Uzun yıllar uyuşturucu kaçakçılığında ülkemiz bir geçiş güzergâhıydı. Bizde uyuşturucu kullanan azdır; çünkü uyuşturucu kullanmak toplum tarafından benimsenmiş bir davranış değildir. Bizde uyuşturucu kullanan insana “esrarkeş” derler. Esrarkeş de son derece kötü anlamı olan bir kavramdır. Benim şöyle bir duyum gelmişti kulağıma, hapiste cinayet işleyen ile esrar kullanan arasında bir tartışma olduğu zaman, cinayet işleyen esrar kullanan, “Ne var, adam öldürdük; esrar içmedik ya” diyerek esrar içenleri küçümseyen bir ifade kullanmış. Bizde uzun yıllar bu şekilde algılandı, ancak son zamanlarda maalesef içici sayısında ciddi bir artış var. Bununla ilgili de 28-29 Kasım 2014 tarihinde Birinci Uyuşturucu İle Mücadele Şurası Ankara’da gerçekleşti. Bu şuraya aileler, medya, uyuşturucu kullanıp bırakanlar gibi çeşitli kesimden insanlar katılmıştır. Burada alınan kararlar bizim için yeni kararlardır. Bunların başında rehabilitasyon merkezlerinin açılması, bağımlılık danışmanlığı mesleğinin oluşturulması, narkotimlerin kurulması, uyuşturucuyu bırakanlara iş kontenjanının açılması, okullarda gerekli bilgilendirmeler yapılması, ailelerin bilinçlendirilmesi, mevcut yasal önlemlerin tekrar gözden geçirilerek koordineli ve efektif bir şekilde hayata geçirilmesi, mekruh binalarda barınmalara imkân verilememesi ve danışma destek hattı kurulması gibi kararlar alınmıştır. Böylece sorumlu ve yetkili kuruluşlar bir araya gelerek bu sorunu mümkün olduğunca kamuoyunu bilgilendirerek, oluşacak yasal durumları uygulamak suretiyle, önlemeye çalışacak ve asgari duruma indirmeye gayret edeceklerdir. Bu vesileyle şunu da söylemek istiyorum, narkotik polisimizin yapmış olduğu birçok operasyon var. Hatta şimdi Başkomiserimiz söyledi, dün gece bir çatışma olmuş. Gazetelerde, basında duyuruz “narkotik polisi şu kadar esrar yakaladı” gibi. Bu operasyonlar son derece güç olmaktadır. Kolay değildir. Bir defa çok ciddi bir kâr olduğu için bu kârdan vaz geçmek istemeyen küresel

mafya kaçakçıları, gerektiği zaman çatışmayı, ölmeyi göze almaktadır. Zaman zaman arkadaşlarımızı şehit etmektedirler. Bu bakımdan bu konuyla mücadele sadece narkotik polisine bırakılmamalı, tüm vatandaşlarımızın bu konuda duyarlı olmaları gerektiğini düşünüyorum.

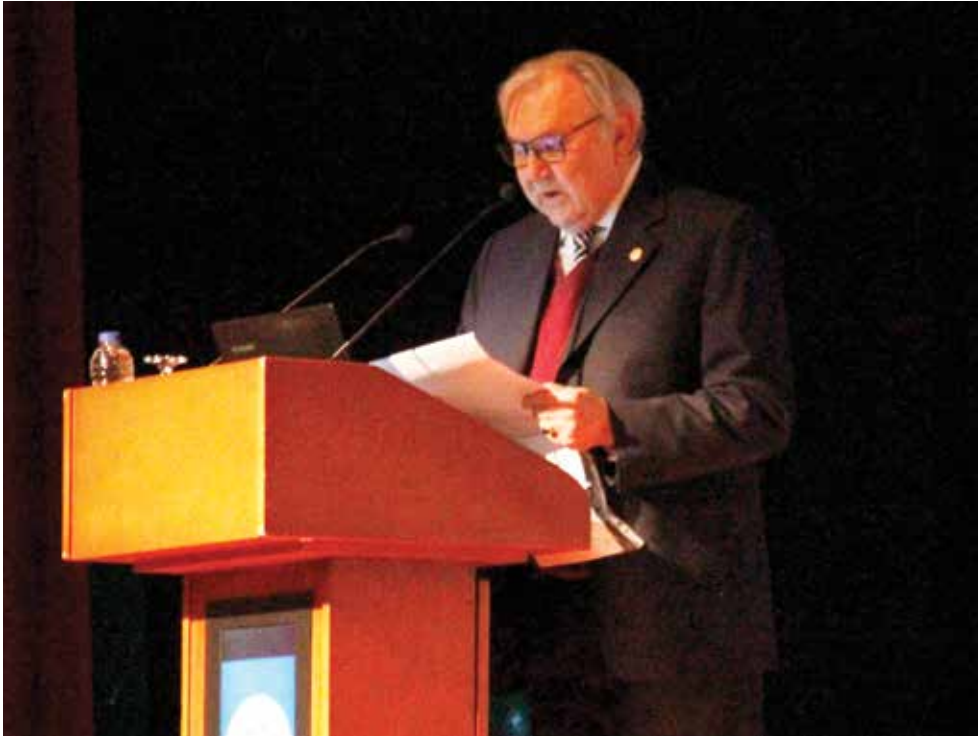
En büyük zararları da, uyuşturucu kaçakçılığında beslenen terör örgütleri vermektedir. Terör örgütleri, uyuşturucu kaçakçılığını bizzat yaparak elde ettikleri kazançları, eylem yapmada, eleman yetiştirmede, silah satın almada kullanmak suretiyle, doğrudan doğruya bizim ulusal güvenliğimizi etkilemektedirler. Bu panelimizde, bu konuyu, narkotik konusunu, narkotik maddelerin neler olduğunu, insanlar üzerindeki etkilerini ve ulusal kaçakçılıkta güzergâhların ne olduğunu tartışacağız. İki değerli konuşmacımız var. Birisi Prof. Dr. Nadir DEVLET, İAÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, aynı zamanda Türk Dünyası Tarihi konusunun çok önemli uzmanlarından. Hocam hoş geldiniz. Sizi kürsüye alabilir miyiz efendim.

Bir diğer konuşmacımız İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğünden Başkomiser Mehmet KURT. Kendisi uzun yıllardan beri narkotik konusunda önemli çalışmalar içerisinde bulundu. Özellikle narkotik eğitimi konusunda uzmanlaşmış. Gençlerimizin eğitilmesi, bu illetten uzak durulması için ne yapılması gerektiği konusunda bizlere bilgi verecektir. Mehmet Bey hoş geldiniz.

Böyle soğuk bir günde sizi burada alıkoyduk, ama umuyorum bu tartışma, bu bilgilendirme yararlı olacaktır. Katıldığınız için hepinize teşekkür eder, önümüzdeki hafta başlayacak olan sınavlarda hepinize başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Nadir DEVLET, İAÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi:

Değerli Hocalar, Sevgili Gençler, hepiniz hoş geldiniz. Ben bu konunun uzmanı değilim, ama sizlere bir şeyler anlatacağım. Şimdi uyuşturucu denince akla ne geliyor? Uyuşturucu kaçakçılığı vesaire geliyor, ama esasında uyuşturucu insanların hayatıyla ilgili bir şeydir. Biliyorsunuz eskiden insanlar, belki Amerikan filmlerinde de görmüşsünüzdür, insanları bağırta bağırta keserlerdi. Ameliyat denilen şey, insanları uyuşturmadan yapılırdı. Ne zaman ki birtakım uyuşturucular bulundu, o zaman acısız ameliyatlara ortaya çıktı. Dolayısıyla uyuşturucu maddelerin iki yanı var; biri keyif verici yönü, ikincisi hastaya, insanlara yardım etmek, acılarını hafifletmek. Düşünün dişiniz ağrıyor, dişçiye gidiyorsunuz, size bir iğne yapıyor. Başınız ağrıyor, ilaç alıyorsunuz. Daha ağır hastalıklarda, diyelim kanser hastalığında size morfin veriyorlar. Bunlar gerekli şeyler; insan acısız, yarasız olamıyor. Hayatının çeşitli dönemlerinde bu şekilde uyuşturucular

Prof. Dr. Nadir DEVLET

almak zorunda olabiliyor. Yoksa hayatımız çok daha sıkıntılı olurdu. Mesela tarihte ilk uyuşturucu Klasik Yunanda ilk defa karşımıza çıkıyor, oradan biliyoruz. Galen (Galenos) adlı bir bilim adamı ilk defa çeşitli bitkilerden bir uyuşturucu üretiyor. Hatta meşhur tıp adamı Hipokrat bunu kullanıyor. Eserlerinden bunu görüyoruz. Evet, savaşta yaralanan, eli kolu kopanların cerrahi müdahaleye ihtiyacı oluyor. Kesilerek insanlar bağırta bağırta ameliyat ediliyorlardı. Ancak kloroform ya da buna benzer uyuşturucular ameliyatların acısız olmasını sağlıyordu. Çinliler yüzlerce yıldır afyon kullanıyor. Bu afyon başlarda keyif verici olarak kullanılmasına rağmen sonraları devlet meselesi haline dönüştü. İngiltere, Hindistan'da yetiştirdiği afyonu Çin'e gizli yollarla sokarak, Çin halkının buna alışmasını sağlıyordu. Bunu bir baskı aracı olarak kullanıyor. Çin İmparatoru buna mani olmak için İngiliz tüccarları ülkeden kovmak istediği zaman, İngiliz donanmaları Çin'e saldırıp, Çin'i mağlup etiler. Çin, halkına İngiliz tüccarlarının afyon satmasına razı olmak zorunda kaldı. Çin'in afyon belasından kurtulması ancak Mao'nun iktidara gelmesiyle, yani ancak 1949 yılında mümkün olmuştur. Toplumsal alışkanlık, bir ulusu neredeyse parçalamaya götürebilecek boyuta ulaşmıştı.

Daha da tehlikelisi, enjeksiyonun icadı ile gerçekleşmiştir. Uyuşturucu artık damardan verilmeye başlanmıştır. Bu uyuşturucunun tehlikesi, devletler ve milletler tarafından pek bilinmiyordu. 1926'ya kadar ABD'de de uyuşturucu kullanmak serbestti. Hatta gazetelerde ilanları çıkıyordu. En yaygın uyuşturucu olarak morfini görüyoruz ve bu her ikisi de morfin de afyon da sentetik olarak elde ediliyor. Bunlar hem tıp amaçlı kullanılıyor hem de zevk vermesi için.

1998 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda özel bir oturum gerçekleştirdiler; uyuşturucu bağımlılığı ve uyuşturucu ile mücadele etmek için. Bir rapor hazırlandı. Bu, dünya uyuşturucu veya hap raporu. Bu pazar öyle yoğunlaştı ki bunların en belli başlıları eroin, kokain, amfetamin. Bizim haşhaş dediğimiz, kenevir dediğimiz şey de daha az tesirli, daha az etkili olarak kabul ediliyor. Dolayısıyla ABD'de bazı eyaletlerde serbest bırakıldı. Alaska, California, Washington gibi eyaletlerde haşhaş, tıbbi ve gayri tıbbi kullanılmaya izin çıkmış bulunuyor. İnsanlar gidip belli yerlerden bunları alabiliyorlar. Bazı ülkelerde eroinmanları kontrol altında tutmak için, devletin onlara belli miktarda uyuşturucu verdiğini de biliyoruz, İngiltere gibi ülkelerde.

Büyük bir pazar. Sayın Başkanım da söyledi. Dünya raporuna göre, 2013 yılında toplam 246 milyon insanın, yani on beş ile atmış dört yaş arasındaki insanların, yani dünya nüfusunun yüzde 5'i yasak uyuşturucular kullanmaktadır. Bu oldukça büyük bir rakam tabii. Bizim ülkemizde de var. Başta bir zevk gibi gözüксе de sonunda bu bağımlılık haline geçtiği için problem oluyor. Bir de bu uyuşturucu bağımlılarında bir sıkıntı daha oluyor. HIV, AIDS gibi hastalıklara tutulma oranı fazla oluyor. Dolayısıyla haşhaş, eroin, kokain, amfetamin kullanan kadınlara nazaran erkeklerde bu üç kat daha fazla. Tabii uyuşturucunun sakinleştirici özelliği dışında başka yan etkileri de var. Dünyada 32 milyon insan, yetişkin nüfusunun yüzde 0.7'si farmakolojik morfin türevi ilaçlar, eroin veya afyon kullanıyor. Afyon en çok üzerinde durmak istediğim konu; çünkü bütün uyuşturucular nasıl ortaya çıkıyor, nerede geliştiriliyor konusuna girersek, bu ayrı bir uzmanlık alanı ve çok zaman alacaktır. Bu tablo aşağı yukarı uzaktan gözüküyor. Dünyadaki üretilen afyonun nereden olduğunu gösteriyor.

Dünyada üretilen afyonun yüzde 90'ını Afganistan üretiyor. 1992'den itibaren Afganistan, Latin Amerika'dan sonra en fazla afyonu üreten ülke. Afyon, bir bitkiyi, bir çiçeği kullanarak bıçak yardımıyla ortaya çıkan şeydir. Şimdi neden Afganistan'da böyle oldu dersek, Afganistan Orta Asya'da bir ülke. Bu ülke uzun zamandır iç savaşla boğuşuyor. Afganistan'da Taliban terörü var. Radikal İslamcı bir grup. Afgan yönetimine karşı mücadele ediyor. Bu mücadeleye başta Amerika olmak üzere, hatta Türkiye

Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetleri de bu Taliban'ı durdurmak, Afgan yerel yönetimini güçlendirmek, onu kuvvetlendirmek, onun ülkeye sahip çıkmasını sağlamak için mücadele ediyor. Yalnız bu mücadeleden daha önce Afganistan'ın 1979-89 yılları arasında Sovyet işgali altında olması sebebiyle Afgan halkının büyük kısmı göç etmiş, büyük kısmı demeyelim de, iki üç milyonu; ama daha sonra bu Taliban sorunu ortaya çıkmıştır. Bu ülke hiçbir zaman savaştan kurtulamadı. Peki, halk geçimini nasıl sağlayacak? Bir tarım ülkesi burası. Hayvancılık ve tarımla uğraşıyorlar. Buğday ekerek kazanacağınız para ile afyon ekerek kazanacağınız para arasında dağlar, taşlar kadar fark var. Neticede halk, gelir sağlamak için afyon yetiştirmeyi tercih etti. Sonunda yönetim de göz yummak zorunda kaldı. Bunun neticesinde Afganistan bir afyon ülkesi oldu. On yılda Avrupa'nın ana sevkiyat yolunda Afganistan'dan başlayan bu sevkiyat Orta Asya Cumhuriyetleri Özbekistan, Türkmenistan, Kazakistan üzerinden Rusya'ya gitti. Daha güneyden Türkiye üzerinden Avrupa'ya gitmektedir. Afyon o kadar cazip bir şeydir ki bu ticareti her türlü yasaklamaya karşın yapan kaçakçılar mevcuttur.

Şimdi diyeceksiniz ki bu arz ve talep meselesi. Yani Batılılar ya da diğer ülkedeki insanlar bunu istemeseler olmazdı. Doğru, bu da bir gerçek, ama diğer taraftan bunun zararları çok olduğu için devlet bununla mücadele etmeyi gerekli görüyor. Nasıl sigara ile bir mücadeleye başlandıysa afyonla da mücadele edilecektir. Şüphesiz diğer uyuşturucular kadar mühim değildir sigara, ama buna rağmen sağlık için bununla mücadeleye başlandı. Şimdi Orta Asya ve Özbekistan, Türkmenistan ve buradan geçen afyon, Afganistan'da bu tahmini rakamı, bir kilo afyon üç yüz dolarsa, Moskova'ya geldiğinde otuz bin dolar oluyor. Çünkü her geçtiği yerde bir takım rüşvet kanalları rol alıyor. Kaçak geçtikleri için kaçakçılar ona buna para ödüyor. Neticede Avrupa'ya geldiğinde muazzam bir meblağa ulaşıyor. O derece ki bu ülkelerden geçip sorun çözülsün, mesele yok; ama o ülkeler de bağımlı olmaya başlıyor. Ben ufak bir örnek vereyim, mesela Türkmenistan'da içicilik oldukça çoğalmış. Aldığım duyumlara göre düğünlerde misafirlere afyon dağıtılıyormuş. Böyle bir ikram yoksa insanlar düğüne gelmiyormuş. Eskiden bunun yerini içki tutuyordu. Sovyet döneminde bilhassa düğünlerde içki olması gerekiyordu.

Son verilere göre 2008'de dünya toplamında 16 ila 38 milyon arasında uyuşturucu kullanan insan var. Uyuşturuculuğun yarattığı zarar daha büyük. Rehabilitasyon meselesi ve bunlara harcanan para da devletler için bir sorun. Uyuşturucu kaçakçılığı nerede? Her geçen ülkede bir uyuşturucu ağı var. Bunlar bu gördüğünüz, uyuşturucuların nerede kullanıldığını gösteriyor. Koyu renkler afyonu gösteriyor. Burada ise İtalya ve Bulgaristan'da 2000-2008 arasında yakalanan kaçakçıların listesi. Türk kaçakçılara

bakarsak, İtalya'da yakalananların yüzde 13'ü, Bulgaristan'da ise yüzde 27'si Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıymış. Bu işin ticaretinde bir zamanlar artistler bile uyuşturucu ile yakalanıyorlardı. Yani işin psikolojik ve sosyal nedenlerini düzeltmek mümkün değil; ancak yasaklanan bir şeyin cazibesi olduğunu da unutmamak lazım. Yasak olduğu için insanların ilgisini çekiyor. Gençler denemek istiyor. Sadece denemek olsa sıkıntı yok, ama bağımlılık olduğunda buna ne para yeter ne bir şey. Tabii ki uyuşturucu pahalı ve yasak bir şey. Hastalıklara kapılma tehlikesi de var. Dolayısıyla büyük bir pazar olmasına rağmen hepimizin bu konuda dikkatli olması gerektiğini düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ:

Hocamıza çok teşekkür ediyorum. Kendisi uyuşturucunun tıpta kullanıldığını, haz alındığı zaman insanlara zararlı olduğunu açıkladılar. Uyuşturucu ile bazı devletlerin başka bir devletin milletini uyuşturabileceğini ve rakip devleti zayıflatabileceğini gayet iyi bir şekilde vurguladılar. Yine uyuşturucunun çeşitlerine değindiler. Dünya'da 246 milyon uyuşturucu bağımlısı var. Çok yüksek bir rakam ve bunların yalnızca altı da biri tedaviyi kabul ediyor. Diğerleri tamamen bağımlı hale gelmiş ve bu şekilde hayatına devam ediyor. Bağımlı kişinin çalışması mümkün değil; çünkü bunlar çalışamaz, ama maddeyi bulmak zorundadır. Ailesinden para ister ya da bazı çetelerin emir eri olur, hırsızlık yapar. Hırsızlık yaptığı zaman da yüz liralık malı on liraya satar. Böylece toplumun ekonomisine de olumsuz etkisi olur. Afyon üretiminin en çok olduğu yer Afganistan'dır; afyonun yüzde 90'ını üretir. Hocam gayet güzel vurguladı ve diğer yanlarını da belirttiler. Çok teşekkür ederim Hocam. Şimdi sözü Başkomiser Mehmet KURT Beye veriyorum.

Başkomiser Mehmet KURT, Uyuşturucuyla Mücadele Şube Müdürlüğü:

Arkadaşlar, Başkomiser Mehmet KURT ben. Narkotik polis idim, bizim ismimiz değişti, Uyuşturucuyla Mücadele Şube Müdürlüğü oldu. Size slayt ve birkaç video göstereceğim. Bir bilgilendirme olacak. Uyuşturucu nedir ya da burada ebeveynleriniz yok, bir arkadaşınızın evine gidersiniz, bir madde ile karşılaşsınız, bunun ne olduğuna ilişkin bilgiler vereceğim size. Bazı uyuşturucuları tanımış olacaksınız.

Arkadaşlar, uyuşturucu madde bağımlılığıyla ilgili konuşacağız. Uyuşturucu ile ilgili yapılan operasyonlar, uyuşturucunun size zararları, uyuşturucuya bulaşmış bir arkadaşınıza nasıl davranmanız gerekiyor, uyuşturucuya bulaşmış bir arkadaşınıza nasıl yardımcı olabilirsiniz, bunları anlatacağım. Dediğim gibi Uyuşturucu ile Mücadele Şube Müdürlüğünden geliyorum. Eski adıyla Narkotik Şube Müdürlüğü burası. Biz genelde

kaçakçılar üzerinde çalışıyoruz. Tabii ki, kaçakçılarla beraber, kullanıcı olsun torbacı olsun bunlar hepsi bizim hedef şahıslarımız. Uyuşturucu için insan her şeyi yapar. Gerek kullanmak, gerek satmak. Çünkü ucunda çok büyük bir para var ve kendileri bundan çok büyük bir haz aldıklarını düşünüyorlar. Ancak hayatlarının bir parçasını kaybediyorlar. Burada önemli olan; Afganistan'dan bahsettik, Afganistan'da eroinin neden bu kadar yoğun olduğu ve Afganistan'dan neden dünyaya dağıldığı hakkında bilginiz var mı? Ben size şu şekilde söyleyeceğim, eroini üretmek için bildiğiniz küçük bir fabrikaya ihtiyacınız var. Bu fabrikada mazot kullanıyorsunuz, bu fabrikada çeşitli asit, kimyasal madde kullanıyorsunuz ve eroin laboratuvarının üzerinden arkadaşlar kuş uçmaz. Dışarıya salgıladığı zehirli gazlardan dolayı kuş uçmaz. Afganistan, devlet kontrolünün zayıf olduğu, devlet kontrolünün olmadığı, içerisinde savaş olan bir ülkedir. Türkiye'de eroin üretemezsiniz. Eroin için bir laboratuvara ihtiyacınız var. Laboratuvarın kontrolü tamamen savaş olan ülkelerde, iç savaşın olduğu ülkelerde oluyor. İran olsun, Suriye, Afganistan, Pakistan gibi bu tarz ülkelerde sadece eroin için konuşuyorum, eroin üretilerek, Türkiye üzerinden Amerika'ya, Orta Avrupa'ya bunun sevkiyatını yapıyorlar.

Bizim görevlerimizin başında gelen ulusal ve uluslararası suç örgütleriyle mücadele. Biz bunlara neden suç örgütü diyoruz? Çünkü bu bir kişinin yapabileceği bir şey değil. Hocamız da bahsetti. Çeşitli rüşvet veriyorlar, gümrük olsun, yeri geliyor polis olsun, yeri geliyor asker olsun. Bunların her yerde bir adamı var. O yüzden, Pablo ESCOBAR'ı hepimizin bildiğini düşünüyorum. Orada bir sahne var, albayı durdurduğu zaman, albayın yanındaki askerlere senin karın şu işi yapıyor, senin çocuğun bu işi yapıyor, sen diyor yeni evlendin gibi her yerden bilgi topluyor. Sizi topladığı bilgilerle tehdit ediyor. Bu yüzden her yerde bunların elemanları var ve bizim için bunlar örgüt. Örgüt oldukları için de aldıkları cezaların yüzdeleri artıyor.

Diğer görevimiz, sokak satıcıları ile mücadele. Sokak ağzıyla "Torbacı". Sokakta kullanıcıya en son götüren kişidir. Peki, kullanıcı kimdir? Arkadaşlar kullanıcı, hayattan hiçbir beklentisi olmayan, günlük ne kazanırsam yanıma kâr amacıyla dışarıda yiyen kişidir. Bir torbacıyı tutukluyoruz biz, yeri geliyor on beş yıl hapis cezası yiyor. Yeri geliyor, eğer sattığı kimyasalsa yirmi yıla kadar içeride kalıyor, sonra ne oluyor? Torbacılığa kardeşi devam ediyor. Kardeşi gidiyor, annesi devam ediyor. Bunların hiçbirinin hayattan bir beklentisi yok. Yani, bizim dışarıda yakalamış olduğumuz torbacıların ülkeye hiçbir katkısı yok. Biz bunları nasıl kazanabiliriz peşindeyiz hâlâ. Hocamız çok güzel bir şey söyledi; biz bunlara iş bulmak zorunda

kalıyoruz. Cezaevinden çıkıyor, bize geliyor, "Ben uyuşturucu sattığım için kimse bana iş vermiyor" diyor. Devletimizin bir politikası var, İş ve İşçi Bulma Kurumu aynı zamanda bunların işe girmesi için de çalışıyor.

Talep azaltım çalışmaları çerçevesinde okullara gidiyoruz. Okullarda bilgilendirme yapıyoruz. Öğlencilerle buluşuyoruz. Yeri geliyor özel güvenlik görevlileriyle toplantılar yapıyoruz. Bunların hepsinin amacı; uyuşturucunun ne olduğu, uyuşturucuya bulaşmış bir insana nasıl davranmalıyız, uyuşturucu ile ilgili bilmeniz gerekenler oluyor. Burada size birkaç video göstereceğim, bu videoları izlediğinizde gerçekten şaşıracaksınız. Uyuşturucunun etkisi altında olan bir insan neler yapabilir? Bunun sonu yok. Aklınıza gelebilecek her şeyi yapabilir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü olarak, İstanbul'da 2016 yılında toplam 18 bin 844 olaya müdahale ettik. Bu olayların içerisinde suç örgütleri de var, uyuşturucu kullanan kişi pek düşünmeyin, genelde torbacı. Bunlarla alakalı 12 bin 770 kişi cezaevinde. Bir ilçe kadar kişiyi ceza evine aldık. Yaklaşık 480 kilo eroin, 350 kilo kokain, 4 ton esrar, 137 kilo sentetik uyuşturucu ele geçirildi. Sentetik dediğimiz arkadaşlar, bonzai. Biz bonzai kelimesini hiçbir yerde kullanmıyoruz; çünkü bonzai insanları özendiren bir kelime; merak ediyorlar bonzai nedir diye. Ağaç fotoğrafı koyuyorlar. Bonzai normalde ağaç budama sanatıdır zaten. Bu yüzden biz hiçbir yerde bonzai kelimesini kullanmayız. Bunun adı sentetiktir. Tamamen sentetiktir, hiçbir şekilde doğal değildir. Sizi öldürüyor. İçerisinde kadınların ojesini sildiği aseton var arkadaşlar, yani insan aseton içiyor. Başka hiçbir şey yok. Damiana bitkisinin içerisine aseton koyuyorlar. Daha sonra bunu sokağa salıyorlar. Telefon dinlemeleri yapıyoruz, konuşmalar şu şekilde: "Bizim çocuklara bir denetin, ölmezlerse piyasaya sürün." Bunun sonucu ölüm. Üç kullanırsınız, dört kullanırsınız bir şey olmaz, bir defa kullanırsınız ölürsünüz. Çünkü içerisinde tamamen sentetik madde var; aseton var. Yeri geliyor aseton bulamıyor, mazot koyuyor. Onu da bulamıyor, bir yerden eline benzin geçiyor, benzin koyuyor.

Extacy, metamfetamin, captagon, afyon sakızı. Afyon sakızını bir ham madde gibi düşünün. Eroin olarak üretilmesi gereken maddedir. Bu kullanım olarak değil, sadece ham madde olarak piyasada bulunur. Gat ülkemize yeni giren bir uyuşturucu çeşididir. Önce yüzü sonra bütün vücudu uyuşturur. Bunun sonucunda da direk felç geçirilir. Bunun sonucunda felçten başka bir şey yok arkadaşlar. Değil felç, biz bununla alakalı bazı olayları da gördük. Almış ve olduğu yerde kitlenmiş. Sağlık görevlileri üç beş kişi kollarını açamıyor. Tamamen kasılıyor ve bu şekilde kendini bırakıyor.

Başkomiser Mehmet KURT

Arkadaşlar, 140 bin adet silah; bu silahlar uzun namlulu silahlar. Biz her zaman Türkiye’de şunu söyleriz, polise karşı bir hırsız, silah kullanmaz. Bize karşı bir gaspçı silah kullanmaz. Polise ve askere karşı kullanmazlar. Polise ve askere silah kullanan sadece uyuşturucu kaçakçıları. Çünkü uyuşturucu kaçakçıların terör ile bağlantısı vardır ve çok yüksek meblağlarda para olduğu için, bundan hiçbir zaman vazgeçmezler. Bizim yakaladıklarımız onların malları; biriktirmiş oldukları tüm mallarıdır. Biz bir ton eroin yakaladığımızda ya da bir ton esrar yakaladığımız zaman, onun için hayat bitmiş demektir. Çünkü tek değil. Üç beş kişiler. Sen ispiyonladın, ailene zarar veririz gibi tehditlerde bulunurlar. Bizi de umursamazlar. Askeri de umursamazlar, bizlere de zarar verirler. Can güvenliğimiz bizim için son derece önemlidir. İsim vermeyeceğim, bir ilçemizde torbacılar birbirine girdi, dokuz kişiyi vurdular. Neden? Bir mahalleyi paylaşmıyorlar. Biz sabah altıya kadar operasyon yaptık kalaşnikoflarla. Umurlarında bile değil.

Bağımlılık nedir? Bağımlılık yapan maddelerin geçici iyi oluş hali sağlamak amacıyla vücuda dâhil edilmesine madde kullanımı denir. Madde kullanımının, biyolojik süreçlere bağlı olarak ortaya çıkardığı bedensel, ruhsal, toplumsal sorunlar ise bağımlılıktır.

Gençler bu tuzağa nasıl düşüyorlar? Bunun başlıca sebepleri, merak, arkadaş etkisi, aile içi sorunlar, psikolojik sorunlar, model alma-özenti oluyor. Şimdi sentetikten bahsettim, bonzai dedim; sadece adı bonzai dedim diye. Kişi evsiz; çünkü bonzai kullananların çoğu cahil, tekrar söylüyorum hayattan beklentisi olmayanlar. Bunu merak ediyor. “Bu kafayı ben de kullanmak istiyorum” diyor. Kullandıktan sonra başına geleceklerden haberi yok. Zaten dediğim gibi videolardan da göstereceğim size, bonzai kullanımının çeşitli teorileri var. Kimisi apartmanın yedinci katına çıkıyor. Burada hiçbirimizin duramayacağı şekilde son basamakta duruyor. Nerede olduğunu bilmiyor çünkü. Sonra da havuza atlar gibi aşağıya atılıyor. Kendisiyle konuştuğumuzda havuza atıldığını düşündüğünü söylüyor. Kimisi onu kullanarak bildiğiniz uyuyor; ama yolda yürüyor, otobanda yürüyor. Bunların hiçbiri umurunda değil. Etkisi kişiden kişiye göre değişiyor.

Bağımlı hale gelen bir insan, özgürlüğünü kaybeder. İdeallerini yitirir. Kendine olan güveni zayıflar. İnsani değerleri yok olmaya başlar. Hareketlerini kontrol etmekte zorlanır. Bunlar bağımlı bir insanın başına gelebilecek ana maddeler. Bu fotoğraf her şeyi açıklıyor zaten. Bu Amerika’da ilk kez uyuşturucu kullanıp yakalandığında çekilmiş fotoğrafı, diğer fotoğraf ise iki sene sonrasında çekilmiş bir fotoğraf. Bu uyuşturucu bedenen sizi çökertir. İlk kez uyuşturucudan yakalandığında fotoğrafı çekilirken gülen bir kadın; “ilk iyi oluş hali”. Onu kullandığında mutlu olduğunu düşünüyor. Hayatın onun için daha güzel ve daha renkli olduğunu düşünüyor. Fakat üç yıl beş ay sonra çekilen fotoğrafında artık gülmeye yüzünde kas kalmamış. Çünkü vücuttaki bütün kaslar erimeye başlıyor. Bunun sonucunda da ölüm. Bu da aynı şekilde bir fotoğraf. Bu sadece bir yılı kapsıyor. Tabii bu kadın dördüncü beşinci ayında hayat kadınlığına başlıyor. Çünkü paraya ihtiyacı var. Vücut onu istiyor. Ona ihtiyacı var. Yapabileceği bir şey yok. Yapabileceği tek şey, bedenini pazarlıyor. Sonucunda da en son fotoğraftaki gibi. Bu fotoğrafta da yine bir eroin kullanıcısı. Kendisi gördüğünüz gibi erimiş. Neden; çünkü eroin kullananların vücudu hiçbir şekilde beslenemiyor arkadaşlar. Eroini kullanıyor uyuyor. Kalkıyor su içiyor, tekrar uyuyor. Bir şey yapmak istemiyor. Tek istediği uyumak. Hâlbuki bize gelse, AMATEM’e gitse, bunların tedavisi var.

Tedavinin aşamaları: Tedaviye yönlendirme, vücuttan arındırma, topluma kazandırma şeklinde oluyor. Bir insan uyuşturucu kullanıyorsa, maddesi ne olursa olsun, kendisi istemediği sürece biz onu zorla tedavi ettiremeyiz. Aileler bize geliyor: “Çocuğum uyuşturucu kullanıyor ne yapabiliriz.” Biz soruyoruz: “Çocuğunuz bırakmaya istekli mi?” İstekliyse eğer, devlet, parası olmasa bile (yükü miktarda masrafları var) karşılıyor.

Sonuna kadar da yanında. Kendisinin bununla ilgili talebi olmazsa, biz kelepçe takıp götüremeyiz. Açıkçası hiçbir şey yapamıyoruz arkadaşlar. Önce kendisini ikna etmeye çalışıyoruz. Kendisi ikna olduktan sonra süreç başlıyor arkadaşlar. Sonra vücuttan arındırma süreci başlıyor. Çünkü hücre buna alışıyor. İsteddiği tek madde bu. Yemekten sudan daha fazla bu maddeyi istiyor. Bir süre bunu özel ilaçlarla, eczaneden tedarik edilen ilaçlarla, doktor kontrolünde tedavi ediliyor, daha sonra topluma kazandırılıyor. Ne yapıyoruz arkadaşlar? İş ve İşçi Bulma Kurumuna gidiyoruz, iş bulmaya çalışıyoruz. Okumuyorsa, okullara gidiyoruz, bir şekilde ikna etmeye çalışıyoruz. Rehber öğretmenler eşliğinde görüşüyoruz. Bir şekilde topluma kazandırmaya çalışıyoruz. Ailesine, mevcut oturdukları yerden taşınmalarını öneriyoruz; çevresi değişsin. Bir şekilde arkadaş çevresini değiştirmemiz gerekiyor.

Madde bağımlısı arkadaşıma nasıl yardımcı olabilirim? İstanbul'da AMATEM ve ÇEMATEM var. AMATEM on sekiz yaş ve üstü. ÇEMATEM de çocuklar için. Ayrıca özel hastane ve klinikler var. Bazı arkadaşlar uyuşturucudan kurtulmak istiyor, ama AMATEM'e gidersem herkes beni bilecek diye korkuyor. Öyle bir şey yok arkadaşlar. Oraya gittiğinizde sizi tedavi eden doktor, sizin adınızı, soyadınızı bilmiyor arkadaşlar. Sizin kişisel bilgileriniz hariç, tüm bilgilerinizi biliyor. Size nasıl bir tedavi uygulayacak, hangi ilacı verecek, tek bildiği bu. Dediğim gibi özel hastane ve kliniklere gidenlerin tek bir isteği var, benim kimliğim gizli kalsın, ama diğer taraflarda da kimlik gizli kalıyor.

Madde suçları ve cezaları kısmına geçmeden önce bir soru sormak istiyorum. Sizce madde kullanmak suç mudur? Cevap verebilecek arkadaş var mı?

Öğrenci: Tıbbi alanda kullanılabilir, ama dışarıda kullanılırsa suçtur.

Mehmet KURT: Tıbbi alanda kullanılan yeşil ve kırmızı reçete ile satıldığı için o zaten devlet kontrolünde oluyor. Arkadaşlar, daha önce üzerinde bulundurmak, yani daha önce evinde içmiş olmak suç değildi. Dışarıda bir suça karışmış, biz onu yakalıyoruz, kan testi yapılıyor, uyuşturucu kullandı diyoruz. Bu önceden suç değildi, artık bu da suç. Zaten ben içtim bunu, polis üstümü arasa ne olur, bulamaz, bana işlem yapamaz algısı artık yok. Uyuşturucuyu kullanıp kendisine bir araba çarpsa, hastaneye götürülüp bir kan tahlili yapılsa, uyuşturucu bulunursa işlem yapılır. Yani devlet politikamızda bu suçtur arkadaşlar. Uyuşturucuyla alakalı hiç kimse cezasız kalmayacak. Peki, uyuşturucu kullanana ceza mı vermeliyiz, şu anki hukuk sisteminde hâkimler suçluyu zorunlu tedaviye sevk ediyor; diyor ki: "Tedavi olmazsan sana şu cezayı vereceğim." Denetimli serbestlik ile tedaviye sevk ediyor. İki günde bir, üç günde bir gidiyor, tedavisini oluyor.

Çünkü biz uyuşturucu kullananları cezalandırmak yerine, topluma kazandırmak için uğraşıyoruz. Bir uyuşturucu kullanıcısını alsak, üç yıl cezaevine koysak, ondan sonra, parkta içti, sokakta içti, hastanede içti (ki bunun çeşitli farklı yerleri var); artık ibadet yerlerinde, eğitim yerlerinde kullanırsanız cezası yüzde elli artıyor. Okulda ve çevresinde uyuşturucu satan birisi yirmi yıldan aşağı yemiyor. Cinayetle yargılanıyor. En son kanunla yedi yılı uyuşturucudan on dokuz yıl ceza yiyor; bakın on dokuz yıl. TCK 188. maddede, uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ülke içinde satan, ticaretini yapan, nakleden, depolayan kişilere yirmi ile otuz yıl ceza öngörülüyor. Temin etmek de suçtur arkadaşlar. Biz tek tek telefondan ulaşmaya çalışıyoruz. İlk sorumuz, sana kim verdi? Arkadaş arkadaş satmaz, arkadaş arkadaş bunun kötülüğünü yapar. Temin eder, yani satmak hiçbir farkı yok. Kullanıcı bize ifade vermeye geldiğinde biz kimden aldığını soruyoruz. Artık korktuğu için direk arkadaşını söylüyor. Bana arkadaşım verdi. Sonra arkadaşına, arkadaşından torbacıya, bu yüzden temin etmek tamamen satmakla aynıdır.

Kullanmak için uyuşturucu ya da uyuşturucu madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi, iki ile beş yıl arasında hapis cezası yiyor. Burada da ilk soru bunu nerede kullandığınızı, nerede bulundurduğunuz; bu bizim için çok önemli. Aile bizi arıyor, "Okulda görüyorum; çevrede çocuklar var, bu çocukların okulla alakası yok" diyor. Biz gidiyoruz, izliyoruz arkadaşlar. Bir gün, üç gün, yeri geliyor bir hafta izliyoruz onları. Bazı deliller elde etmemiz lazım. Eğer bunu okulda satıyorsa, satın alan kişi de bunu okulun yakınında satın alıyorsa, cezasını üst sınırdan alıyor. Veya bir park, hastane, ibadethane yakındaysa (ki iki yüz metre bu mesafe), devlet, "Affetmiyorum seni" diyor. Kullanmak, dediğim gibi bir suç mu, hastalık mı? Kanun bunu hastalık olarak kabul ediyor ve seni zorunlu tedaviye gönderiyor. Tedavi yeterli olmazsa, yolun sonu hapisane oluyor.

Etkin pişmanlık: Her bağımlı tedavi isteğiyle polise veya sağlık kurumlarına başvurmasıdır. Kanuni işlem yapılmaz. Biz okullara gidiyoruz, çeşitli yerlerde konuşuyoruz, kullanmak suç diyoruz. Kendisi bu sefer tedavi olmaktan korkuyor; gidersem bana ceza verecekler diye düşünüyor. Öyle bir şey yok. Bizim yanımıza geliyor, cebinden eroin çıkartıyor; "Ben bu illetten kurtulmak istiyorum, bana yardım edin" diyor. Biz uyuşturucu maddeyi alıyoruz, el koyuyoruz. Savcıyla görüşüyoruz. Tedavi olması için elimizden geleni yapıyoruz. İşlem yapıyor muyuz? Tabii ki ifadesini alıyoruz, nereden aldı vesaire diye. Ama ceza almıyor. Yani etkin pişmanlık. Pişman olanlar bizlere gelirse herhangi bir ceza almıyor arkadaşlar. Anne çocuğunun çantasında bir miktar uyuşturucu bulmuş; bize geliyor, çocuğunun çantasında bulduğunun ne olduğunu soruyor. Polis anneyi dışarıda arasa ve üzerinde bulsa işlem yapacak, ama anne onu

bize getiriyor. Bir arkadaşınız ile ev paylaşıyorsunuzdur, ondan rahatsızsınızdır, yeri gelir görürsünüz. Ya da bir yakınınızın başına böyle bir şey gelmiştir. Şunu unutmayın, etkin pişmanlık diye bir şey var. Tedavi olmak isteyen biri varsa, biz yanındayız ve sonuna kadar da destekliyoruz.

Bağımlılık bir kez deneme ile başlar. Bir kez denemeden bana bir şey olmaz, benim bünyem kuvvetli. Bir kez denemek kullanıcıya o gülümsemeyi yaşatacak. O mutluluğu, o hazzı ilk kez verecek. Ondan sonra zaten yavaş yavaş bağımlı hale getirecek. Ondan sonra onu mecburiyetten kullanmak zorunda kalacaksınız. Bu fotoğrafa iyi bakın arkadaşlar. Burası bir imalathane. Bu gördükleriniz sentetik arkadaşlar, bonzai yani. Maske görüyorsunuz bu resimde, bunlar kimya laboratuvarında kullanılan gaz maskeleri. Onlar bile bu maddeyi yaparken kendi canlarını düşünüyor. Uyuşturucu yakalamak gerçekten biz narkotik ekipleri için çok eğlenceli bir şeydir. Yeri gelir kırk sekiz saat uyumayız. Yeri gelir üç gün uyumayız. Eğlenceli bir iştir uyuşturucu yakalamak. Bir yere gideriz izleriz, ne yapıyorlar diye onları izleriz. Birilerine oda ayarlamaya çalışırız, oradan oraya, bir arkadaşımızı birini takip eder, soluğu havalimanında alır. Havalimanından da soluğu Bulgaristan'da alır. Hâlbuki akşam Güneşli'de yemek yiyecekti, ama soluğu Bulgaristan'da aldı. Bizde bunun sonu yok. Uluslararası, buradan çıkıp Brezilya'ya kadar giden polis memuru arkadaşlarımız var, sırf birini takip için. Çünkü uyuşturucu satıcıları kayda girmesin diye her şeyi anlık yaparlar. Gider, son dakika bileti alır. Son dakika araba kiralar, bir yerlere gitmeye çalışır. Bu yüzden bu gerçekten zevkli bir iştir. Biz de bu laboratuvara bir anlık bir hevesle içeriye girdik, tabii ki bu kadar büyük çaplı olduğunu bilmiyorduk. İçeride kaynatılmış asit falan da vardı. Bir arkadaşımızı zehirlendi. Tabii o bir anda etkilenince hepimiz dışarıya çıktık. Bir de korkuyoruz, içeriden bize karşı fiili bir saldırı olabilir. Biz kapıyı çalmayız, biz kapıyı kırar gireriz. Ya pencereden gireriz ya da duvarı kırar gireriz. Biz kimseye, biz geldik demiyoruz narkotik polisi olarak. Neden? Bizim canımız da tehlikede. Her şeyi yapar. İçer, karısını keser; karısı olduğunu bile bilmez. O yüzden onlar sadece kendi canını düşünür. Yaparken gaz maskesi kullanıyorlar. Elek var, bildiğiniz içeride üretiyor. Burası öyle bir yer ki alttan lağım geçer, pislik, kimsenin gitmediği, önünden insanın bile geçmediği yerlerdir. Neden, çünkü biri oradan geçerse şüpheli bir şey görecek.

Bağımlılık yapan maddeler tütün, alkol, uçuculardır. Uçucu dediğimiz maddeler bu uhu, bali tarzı maddelerdir. Uyuşturucular, uyarıcılar, hayal gördürenler, arkadaşlar bunların hepsi aynı şeyler. Afyon, morfin, eroin, metadon, kodein; bunlar uyuşturucudur. Uykunuz gelmiyor, artık bıkmışsınız hayattan, bunu içip uyuyorsunuz. Kokain, amfetamin, ecstasy, captagon; bunlar uyarıcılar. Bu maddeler kalbinizi o kadar hızlandırır ki kalp

normalden fazla çalıştığı için kalbin ritmini bozuyor, sonucunda ölümle sonuçlanıyor. Sonrasında gerçek uykuya dalıyor. Esrar, bonzai, LSD, GHB, sihirli mantarlar; bunlar da hayal gördürenlerdir. Peki, bu hayal gördürüyor mu? Böyle bir şey yok. Tamamen uydurma bu. Birine sihirli mantar diye bir şey verseniz, duvarda bir şeyler görüyorum deseniz, o da ben de görüyorum der. Tamamen hayal ürünüdür. Tek başına bunu kullanan bir kişi en fazla yatar arkadaşlar. Vücudu artık bitiyor. Zehirlenir ve yatar arkadaşlar. Amsterdam'a gidiyorlar. Orada her şey serbest. Kek yiyeceğim, sihirli mantar yiyeceğim, hayal göreceğim. Hayal görmek istediği için hayal görüyor.

Afyon, bizim ülkemiz de de yetiştirmek serbest arkadaşlar. Devlet kontrolünde yetiştiriliyor. Afyon tek başına bir uyuşturucu değil. Afyonu kimyasal yollarla biz uyuşturucu haline getiriyoruz. Afyonu Afganistan'da, Pakistan'da içine asit, mazot katarak eroin haline getiriyorlar. Afyonun bir kapsülü var, bu kapsülde süt var. Bu sütü çiziyorlar, sonra sakız haline geliyor. Bu afyon sakızı tıpta da kullanılıyor. Biz bunu tıpta ve insanların tedavisinde kullanıyoruz. Yeri geliyor, ölüm döşeğindeki uyuşturucu bağımlısına, bundan kurtarmak için doktor reçeteye afyon sakızından üretilme yasal uyuşturucu veriyor. Tıbbi olarak doktor bunu yapıyor.

Afyon: Bildiğiniz sakız. Baz morfin, afyonun kimyasal yollarla ayrılması ile elde ediliyor. Burada açık konuşmak gerekiyor arkadaşlar, bize sorarsalar bunu kokluyor musunuz, kullanıyor musunuz? Şurada bir kilo eroin olsa, yanından geçseniz, alacağınız koku amonyak kokusu. Biraz daha dursanız, burnunuzu kapatırsınız. Biz zaten anladığımız için, içeri girdiğimizde bir süre sonra dışarıya çıkıyoruz hava alalım diye. Bildiğiniz leş gibi bir koku. Morfin, kimyasal yollarla sıvı hale getiriyor, enjeksiyon yardımıyla kullanılıyor. Fotoğraftan gördüğünüz üzere, bunlar eroin kullanan tipler. Eroin bu işin son noktası. Bundan ötesi yok. Daha ötesi merdiven altı kimyasallarda. Onların fotoğraflarını size açmayacağım. Ciddi anlamda mide bulandırıcı. Sonuç ölümdür. Bir damardan bir kere enjekte edebiliyorlar, o damar yanıyor. Damar kullanılmaz hale geliyor. Artık yapabilecekleri bir şey yok, şah damarından kullanıyorlar. Sonuç ölüm. Enjektör, bazı ülkelerde sorun haline gelmiş; eroin kullanımıyla ilgili bir çalışma yapmışlar, diyor ki: "Enjektörünü getir, sana yenisini verelim." Artık baş edemiyor, kısa vadede tedavi edemiyor, en azından kendi enjektörüyle başkasına hastalık bulaştırmasın. Bu kişileri topluma kazandırmak için bir başka kişilerin de sağlığını korumak zorundayız. Bu enjektörü yerde buluyor. Parası yok, az biraz uyuşturucu alabilmiş. Bulduğu enjektörü kullanıyor. Bu sefer başka bir hastalığa bulaşiyor. Gidiyor bu hastalıkla biriyle beraber oluyor, ona da bulaştırıyor. Sonuç olarak topluma tamamen zarar veriyor.

Eroin: Paketlerle kullanıyor özellikle kullanıcılar. Bunu kullandıktan ne hayır beklerseniz. Bunu kullananı da bırakırsak, bizim vatani görevimiz ne olacak. Bunları burada size bilin diye değil arkadaşlar, neyin nasıl olduğunu görün diye göstermek istiyorum. Neden? Anne baba oldunuz, evinizde çocuğunuzun çantasından ucu siyah kaşık çıktı. Çocuğunuzun o kaşıkla yemek mi yediğini sanıyorsunuz, iyi bir şey mi yaptığını sanıyorsunuz? Biz eve geliyoruz, bu kaşığı buluyoruz, ondan sonra yatağı bile jilette kesiyoruz. Çünkü ben bir şey buldum, bunun devamı da var. Evde bir şey bulamazsak, koltukları da kessem, duvarları da kırsam devlet masrafları ödüyor. Ama ben bu kaşığı bulmuşsam, ucu siyah olmuş, eminim uyuşturucu da bulacağım. Uyuşturucuyu bulursam, ben onun evine zarar vermiş olmuyorum. O yüzden bunları bilin, bir arkadaşınızda denk gelirsiniz, o arkadaşınız kokain kullanıyordur. Bir yerde buna denk gelirsiniz en azından 155'i arayın.

Eroinin etkileri, sizi günden güne bitiriyor. Eroinin fiziksel ilk etkisi, göz bebeklerinin küçülmesi. Bütün uyuşturucu, uyarıcı maddelerin ilk etkisi gözlere oluyor. Kimisi küçültür, kimisi büyütür. Solunum, kalp atışı, yani vücut artık anormal çalışıyor. Yetmiş olması gerekirken doksan oluyor, yüz elli oluyor. Göz kapakların düşüyor, uykun geliyor. Ayakta durmakta zorluk başlıyor. Mide yanması, bulantı, kusma başlaması. Çok üşürler, vücut ısısı düşer. Psikolojik olarak etkilenir. Konuşamaz, hiçbir şeyden haberi olmaz.

Kokain: Koka bitkisinden üretilir. Koka bitkisi ülkemizde yok. Güney Amerika ülkelerinde çıkar. Çok kolay üreyen bir bitkidir. Kimyasal yollarla Avrupa üzerinden bize, bizden de diğer tarafa gidiyor. Çin, Arap ülkeleri gibi ülkelere gidiyor. Trafik bu şekilde. Altı yüz kilogram koka yaprağından, bir kilogram kokain elde edilebiliyor. Enjektör, şaşal ve solunum yoluyla kullanılıyor. Bunda da göz bebekleri büyüyor. O kadar büyüyor ki göz bebeği, neredeyse beyaz kısmı kayboluyor. Kokain kullanan biriyle karşı karşıya geldiğinizde geri adım atabilirsiniz. Bir korku salabilir. Psikolojik olarak da, konuşkanlık, yerinde duramam, özgüven artışı, utanma duygusunun kaybolması. Kişi bir süre sonra onsuz eğlenemediği için bağımlı hale gelir. Bu, psikolojik etkileri batağa düşürmek içindir. Kişi asosyaldir, bir kulübe gitmekten bahsedersen, oraya gittiği zaman hiçbir şey yapamayacağını düşünür. Arkadaşları, "Al bunu yerinde duramayacaksın, herkesle konuşacaksın, kaç kız aralayacaksın" diye tuzağa düşürür. Kulüplerde uyuşturucu satan bir kişi bize bile, "Abi sen eğlenemiyorsun galiba, al bunu" diye yanaşır. Geliyor yanımıza, "Var mı lazım bir şey, ben seni uyandırırım" gibi yaklaşımlarla geliyor. Bu kimselerin sizi tuzağa düşüreceği nokta, sizin ihtiyacınız olan nokta. Kokain

kullanıldığında vücut ısısı o kadar artıyor ki, kulaklar o ısıya dayanamıyor, bir yanık izi oluyor. Kulaklar yanıyor. İlk başlarda olmuyor. Siz vücudunuzu unutuyorsunuz.

Taş kokain: Bunların her birinin içerisine daha fazla kimyasal katıyorlar, bu yüzden fazla çeşitleri var. Hammaddeyi minimuma çekip daha fazla ürün elde ediyorlar. İnsanları bu şekilde kandırıyorlar. Amonyacı fazla koydukları için kokain taş dönmüyor. Şeklen bile insanları cezbetmeye çalışıyorlar. Taş kokaini kullanmak için pet şişe ve kola kutusu kullanıyorlar. Metal kutuların üzerinde yakıyorlar, aşağıdan da soluyarak içiyorlar. Bunlarla ilgili sipariş veriyorlar, hiç alakası yok bir tane kola; bunlar bizim dikkatimizi çekiyor; biz her yerdeyiz narkotik polisi olarak. Bazen bir büfe bizim tanıdığımız, bazen bir süpermarket. Gecenin bir vakti, her gün saat birde bir kutu kola isteyen, paranın üzerini almayan, bahşiş veren birisi bizim dikkatimizi çekiyor mesela. Takibe alıyoruz. O eve kim gelip gidiyor?

Esrar: Esrar bitkisi her yerde yetişiyor. Dünyanın neresine ekerseniz büyüyor. O yüzden uyuşturucuyla savaşta en zor madde kendisi. Bazı ülkeler bununla savaşta bırakmış. Artık denetim yapalım, biz yapalım, terör örgütleri yapmasın, en azından para devlete gelsin mantığıyla, Amsterdam'da, Amerika'da bazı yerlerde serbest. Bunu serbest bırakmak demek, biraz da toplumla alakalı bir şey. Türkiye'de uyuşturucuyu serbest bırakırsanız, İstiklal Caddesi'nde kız arkadaşınızla gezmek nasıl bir mantık düşünebiliyor musunuz? Kız arkadaşınızı alıp götürebilirler yanınızdan, ama Amsterdam'da gezerken kimse kimseye omuz bile atmıyor. Bu biraz da toplumun yapısıyla alakalı.

Esrar o kadar çoktur ki, bildiğiniz adam tarlasına buğday eker gibi esrar eker. Esrar o kadar kolay yetişiyor ki, su vesaire hiçbir şey olmasa bile büyüyor. Artık hava araçları kaldırıyoruz buraları izlemek için. Özellikle Diyarbakır Lice'de, ekili alanların yüzde sekseni böyleydi. Biz bunlarla yeteri kadar mücadele edemiyorduk, neden; çünkü terör bunu engelliyordu. Biz üzerine gitmeye çalıştığımızda, bize karşı fiili saldırı oluyordu. Terör, parasını buradan elde ediyordu. Şu an terörle mücadele var, biz yüzde yük üzerine gidiyor, yakıyoruz. Bu sefer ne yapıyorlar? Esrar yerine bonzai veriyorlar; bu esrarın yeni cinsi diye insanları kandırıyorlar.

Türlü türlü şekiller var. Bunları ne şekilde yetiştiriyorlar, hangi merdiven altında kurutuyorlar, nerede saklıyorlar, ne şekilde getiriyorlar ki söyle bir örnek vereceğim; bizim K9 köpeklerimizin koku almasına engel olması için, dışkıya sarıyorlar arkadaşlar. Hayvan dışkısına sarıyorlar paketleri, arabaya o şekilde koyuyorlar. Tabii bizim kadromuz biraz gecikmeli buluyor. Dışkıyla beraber, esrarla insanın vücuduna gidiyor.

Kokain kapsüllerini zenciler yutuyor, neredeyse üç dört kilo, uçağa biniyorlar, Türkiye'ye geliyorlar, sonra belli ilaçlarla da vücutlarından çıkartıyorlar. Daha sonra Türkiye'de satıyorlar.

Esrar kullanım yöntemleri, alabildiğine pis bir ortam, bu pislik bir ortama hangi akli sağlam dokunabilir ki? Biz bulduğumuzda eldivenle bile dokunmak içimizden gelmiyor. Biz bulduklarımızı adliyeye götürmek zorundayız. Biz dokunurken tiksiniyoruz. İnsanlar bunu içiyor.

Esrarın ilk fiziksel etkisi göz kızarıklığı, gözleri kıpkırmızı oluyor, göz kapakları düşüyor. Ağız kuruluğu ya da kusma ile devam eden mide bulantısı gösterilebilir. Ağız kuruluğuyla ilgili en önemli şey arkadaşlar, bunlar tüküremezler. Yanında baklava, tatlı gibi şeyler bulundurur; çünkü sürekli kan şekeri düşüyor. İşte bunlar hep done.

Ecstasy: Kullananların gözlerinin beyazı yoktur. Göz bebekleri çok büyüktür. Bu uyuşturucu madde, farklı şekillerde, farklı logolarda yapılıyor. Son zamanlarda en gözde olan Whatsapp gibi olan. Üzerine Whatsapp logosu koymuşlar, satarken çok konuşturan diye satıyorlar. Üzerlerine yaptıkları şekiller tamamen özendirmek için. Aslında bembeyaz aspirin gibi bir şey. Şu an çocukları alıştırmaya çalışıyorlar. Bunu kullanan insanlar tamamen logoya minnet ediyor. Bir gün Beyoğlu'nda görev yaptığımız zaman, torbacılardan alışveriş yapacağız Tarlabası'ndan. Yolda yürüyoruz, yanımda bir arkadaşım var. Kaldırımında oturmuş iki kişi "abi bir şey vereyim mi" dedi. Biz de tabii yakaladık, "düştü" o kişi. "Ne var sende" dedik. "Hap var, esrar var" dedi. Bizim için hap daha önemli, çünkü hap kimyasal. Hap satan birinin cezası yüzde elli artıyor. Dedik, "getir bakalım". Gitmiş getirmiş, aspirine benzeyen bir hap, cinsel gücü arttıran hap almış getirmiş bize. Tabii biz onu paketledik, aldıklarımızı incelemeye gönderdik ve uyuşturucu çıkmadı. Savcı bu kez dolandırıcılıktan ceza verdi. O artık bu işi yapıyor, bir şekilde insanı kandırarak. Ecstasy ham maddesi MDA, bu madde Türkiye'de yok. Adam tebeşir mebeşir hap haline getiriyor. Tanesini yirmi beş liradan satıyor. Günde yüz tane satsa, bu rakamı aylığa, yıllığa vurduğunuzda elde edilecek tutarı düşünebiliyor musunuz? Hesap edemezsiniz, sadece bir torbacı. Alan kişi de aldı ya, bir insan isterse alkol kullanmadan da eğlenebilir. Örneğin bir köpek kovaladığında normalden hızlı koşuyorsunuz. Vücut otomatik olarak adrenalin salgılıyor. O da zannediyor ki ben bunu kullandığımda, böyle olacağım, beden de kendini öyle inandırıyor.

Ecstasy, kullananların göz bebekleri büyür, koordinasyon bozukluğu yaşar, dengesiz dengesiz hareketler yapar. Kulübün ortasında zıplamaya başlar. Kendilerini

belli etmemek gibi bir imkânları yok. O kadar nettir ki biz onları hemen anlarız, biliriz ve izleriz. Bazen gerek vücuttaki enerjinin etkisiyle, gerek bilinçaltının etkisiyle kişi çıkmaza giriyor. Ne yapacağını bilemiyor ve intihar ediyor. İntihar etmeye meyilli bir kişi buna yöneliyor, belki ben de intihar ederim düşüncesiyle. Canlı bomba olarak kendilerini patlatmadan önce, alabildikleri maksimum düzeyde uyuşturucu alıyorlar.

Metamfetamin: Sokak ağızıyla MET. Birazdan göreceğiniz fotoğraflar çok iğrenç fotoğraflar. Bir insanın başına gelebilecek en kötü, en iğrenç fotoğraflar. Metamfetamin tamamen kimyasaldır. Tamamen laboratuvarda yapılır. Hiçbir şekilde içerisinde diğerlerinde olduğu gibi kako bitkisi, Hint keneviri yoktur. Bazı kimyagerler var, kendini buna adanmış. Evine laboratuvar kurmuş, kimi deneylerle bunu üretmiş ve etkisi çok yüksek derecede; bir anda öldürebilir. Bir anda deriniz yanabilir. İçerisinde antifriz, lavabo açıcı, pil, kuru temizleme maddeleri, amonyak gibi birçok zehirli madde kullanılır. Metamfetamin kar tanesine benzer, kristaldir. Çok az miktardadır; çünkü çok pahalıdır. Kolay kolay bulunmaz, cüzdânlarının köşelerine saklarlar bunu. Çok değerlidir, onlar için her şeydir. Bunu da yakarak kullanırlar. Kullanım sonrasında önce dişler, sonra çene, sonra tamamen ağız gider. Şu an "MET ağız" diye bir tabir vardır. Bu madde eritiyor; tamamen kimyasal, onu karıştırıyorlar, bunu karıştırıyorlar, bu şekilde elde ediliyor.

Sentetik kannabinoid: Diğer adıyla bonzai. Bunun maliyeti çok az olduğu için insanları kandırmak için yeni bir uyuşturucu. "Piyasaya yeni mal geldi, bunu da dene bak Bonzai." Şekiller tamamen görselliğe yönelik, albenisi yüksek görseller. Kullanan kitle evsizler. Bonzai demek, ağaç budama sanatı. Bildiğiniz bir çay aslında. Vücuttaki metabolizmayı hızlandırıyor. Bunun içine asetonu katıyorlar. Sigara gibi sarıp içiyorlar, sonucunda da ölüyorlar. İnsanları kandırmak için farklı isimler koyuyorlar. "Bonzai, Bonz, Rüya" gibi isimler. Bunların isimleri farklı, ama hepsi aynı. Son zamanlarda gördünüz televizyonlardaki içenleri, ne hallere düştüklerini. İnsanlar bunun kötü bir şey olduğunu anladılar, bu sefer ismini değiştiriyorlar, "Jamaika" diyorlar. Biz basın yoluyla halkı bilinçlendiriyoruz. Bu da onların taktiği: Ne kadar iyi tanıtım, o kadar iyi satış. Diyorlar ki, "Bonzai bağımlılık yapmaz, hemen bırakırım. Bonzai zaten sigara, esrar gibi uyuşturucu değil." Evet, bonzai ülkemizde ilk tespit edildiğinde, kanunen uyuşturucu madde kategorisine girmiyordu. Tabii incelemeler yapıldıktan sonra, uyuşturucu etkisi olduğu anlaşıldığında bunun cezai boyutu da çıkartıldı. İnsanları, "Türkiye'ye yeni girdi, bu yasak değil" diye kandırdılar. Kullananlar bize gelirse, biz elimizden geleni yapıyoruz. O bireyi bizim kazanmamız lazım. Uyuşturucu konusunda devletimiz o

kadar önem gösteriyor ki, biz her ay Vali Yardımcımızla birlikte bir toplantı yaparız. Kurum Müdürleri olur. İstanbul Emniyet Müdürlüğünü ben temsil ediyorum, herkes, “Biz ne yapabiliriz Sayın Valim” diye görev bekler. “Sayın Valim bende şu kadar para var, bende şu kadar bütçe var, ne yapabiliriz?” Biz de, “Kullananları tespit edelim, biz onları çağıralım, sen onları Çanakkale’ye götür tatile. Farklı bir yere götür” deriz. Kimisi, “Ben İş Bulma Kurumundanım, ben de iş bulabilirim” diyor. Firmalarla görüşüyoruz. Herkes elini taşın altına koyuyor. Uzmanlar geliyor, anne babayı nasıl bilinçlendirebiliriz, bunu anlatıyor. Tıbbi olarak neler yapılmalı, evde bir kriz olursa nasıl yaklaşılmalı, bunları anlatıyor. Sunum bitti şimdi videolar izleteceğim sizlere.

Videolar hazırlanırken sorusu olan varsa eğer yanıtlayabilirim; uyuşturucu ile ilgili bilmek istedikleriniz. Belki arkadaşlarınız kullanıyordur, belki korkuyordur; polis ceza verir diye yardım isteyemiyordur. Uyuşturucu kullanan birine nasıl yaklaşılabilir. Burada bayan arkadaşları görüyorum; akşam balici gördünüz, bonzai içmiş birini gördünüz, ne yapabilirsiniz? Ben silah taşıyorum, çünkü polisim; ama ben de tinerciye gördüğümde teksem yolumu değiştiriyorum. Eğer bana bulaşırsa, alttan alıyorum. Onu itmiyorum, para isterse cüzdanımı çıkarmıyorum, çünkü cüzdanıma el koyuyor. Siz tinerciye dövebilir misiniz? Ben bir tinerciye istediğiniz kadar şiddet uygulayayım, o hissetmez. Hiçbir şekilde o acıyı hissetmeyeceği için sizin eliniz acır. Bu tarz insanlara şiddetle giderseniz, siz zararlı çıkarsınız. Ne yaptığını bilmiyor, bilse yapmaz; ama o kadar maddenin etkisi altında ki adamı yakıyor, bıçaklıyor, farkında değil. Bir arkadaşınız, tanıdığınız böyle bir şeyden zehirlenmiş mi, bir şey mi olmuş; önce ne yapmanız gerekiyor? Öncelikle polisten korkmayın. Polislik olur mu, hapse girer mi diye korkmayın. Etkin pişmanlıktan yararlanır, uyuşturucuyu bırakmak isteyen bir kişiye devlet ceza uygulamıyor. Dışarıda bunun etkisi altındaki kişilere davranırken, sıfır temasta olun. Direk 155’i arayın ya da yardım isteyin, ama siz siz olun müdahale etmeyin. Erkek de olsanız, kız da olsanız, siz onlarla mücadele edemezsiniz.

Öğr. Gör. Muhammet AYDIN:

Oldukça açıklayıcı ve bilgilendirici bir sunum olduğunu düşünüyorum, fakat benim tespit ettiğim iki önemli husus var şahsım adına. Birincisi model alma dedik; model almadan bahsedildi, ama haberlerde çıkan ünlülere yapılan yaptırımlar konusu var. Mesela bir tane taşıyıcı içeride, ama diğer ünlü olanlar bir türlü alınamıyor. Bir güç var ortada. Alınmadığı gibi, çoğu kişinin hayal ettiği biri, onu model alıyor. Devlet bu tarz insanlara bir şey yapamıyor. Bu da bilinen bir gerçek.

İkinci olarak da şunu merak ediyorum. Yine ben ve iki arkadaşım, onlarda hoca arkadaşlarımdır. Caddede yürürken, iki üç kişi bayanlara salça oldu Türkçesi. Biz müdahale ettik. Tekvandocuyum. Polise şikâyet ettik, “Gelip alsana bunu” diyorum. “O benim alanımın dışında” diyor. Polis böyle yaptığı zaman ben ne yapabilirim. Dövsem, ben cezalı duruma düşüyorum. Ne yapacağız? Onlar her gelene geçene salça mı olsun? Bu nasıl düzelecek?

Mehmet KURT:

Güzel bir noktaya değindiniz. Burada da bahsettik. Uyuşturucu kullanan bir kişiyi bizim önceliğimiz cezalandırmak değil. Siz sanıyor musunuz ki uyuşturucu kullanan ünlüler cezalandırılmıyor? Haftada üç gün karakola gidip imza atıyor, ayda bir idrar testine gidiyor. Artık savcı derse haftada bir gideceksin, haftada bir gidiyor. Bunu da mı basına çeksinler, “Bakın idrar testine gidiyor” diye. Siz sadece yakalanıp karakola gidişini ve serbest kaldığını görüyorsunuz, ama bana geliyorlar. Ben onu arayıp, “Bir gel bakalım” dediğim zaman, bizim yanımıza geliyor. Ceza olarak da temin eden bir kişi, arkadaşlarını toplayıp, onlara uyuşturucu veren bir kişi cezaevinde. Çıkabildi mi; hayır. Ünlü, ismi önemli değil ama çıkamadı. Sonuç olarak uyuşturucu kullanan bir kişi kanunen T.C. sınırlarında amaç tedavi olmaları gerektiğini düşündüğümüz için, tedavi ettirmek. Bunu kullanıyor, kullananı tespit bıraktık kolluk kuvvetleri olarak, şu an artık sen istemesen de bunun tedavisini olacaksın. Olmuyor musun? Buyur cezaevine. Bazen ne yapıyorduk? Biz uyuşturucu kullananı yakalıyorduk, inatla ben daha karakoldan çıkmadan o benden önce çıkıyordu. Savcımdan talimat alıyorum, Savcım ifadesini al bırak diyorum. Ondan sonra savcı denetimli serbestlik istiyor. Kendisine tebligat gidiyor, haftanın üç günü gidiyor imza atıyor, tahlile gidiyor. Biz onu alıyoruz, tıbbi olarak bilgilerini paylaşıyoruz. Onlar arıyorlar, istekliyse tedavisi ile ilgili yardımcı oluyorlar. Satan kişinin affı yok.

Değindiğiniz ikinci konuya geleceksin, biz kolluk kuvvetleri olarak hepimizin bir yetkisi var. “Bali kullanıyor” diyorsun. Bali şu an Türkiye Cumhuriyeti’nde satılması ve alınması yasak olan bir şey değil. Alıyor, bunu kullanıyor. Ne zaman ki bana zarar verirse, o zaman ya da kamu düzenini bozarsa, polisin orada yetkisi var. Kamu düzenini bozmuyor, ama kıza laf atıyor. Kıza, “Şikâyetçi misin” dediğimde, “Değilim” diyor. Ben ne yapabilirim ki. Erkek arkadaşı, kız arkadaşının ağzını burnunu kırmış. Biz geliyoruz, çocuğu yatırıyoruz yere. Dayak yiyen kız, “Erkek arkadaşımı bırakın” diyor. Sonuç olarak ülkemizde de bazı suçlar şikâyete bağlıdır. Şikâyet olmadan biz alıp götürürsek, biz suçlu duruma düşeriz. Bir parka gidiyoruz, orada parkın huzurunu kaçırıyor üç beş tinerci, oradaki insanların parkı kullanmasına engel oluyorsa onları emniyete alıyoruz. Ya sağlık ocağına götürüyoruz ya da bir sağlık kuruluşuna. İğne yapıyorlar, bazen serum takıyorlar.

Bir şekilde tedavisi yapılıyor, ama biz onu alıp nezarethaneye koyamıyoruz. Biz onu alıp karakolda bekletemiyoruz. Birinin şikâyetçi olması ya da kamu huzurunu bozması lazım. Gecenin üçünde içmiş, bağıra bağıra naralar atan adamı, polisi arayıp şikâyet ettin ve polis almadı mı, o zaman o polisi de şikâyet et. Ama 155 aranmadığı sürece bizim haberimiz olmuyor. Sizler bize bilgi verirseniz biz sonuç alabiliyoruz; iki sene önce bir kadın, sadece 155 arayarak 520 kilo eroin yakalattı. Yaptığı şu, sigara içecek, evde sigara kullanmıyor, dışarı çıkıyor. İki kişinin arabanın altında bir şeyler yaptığını görüyor. Polisi arıyor; ekip geliyor, yaka paça onları yakalıyor. Kadın, “Arabadan bir şey çalmış olabilirler” diye arıyor. Kadın yönlendiriyor. Sonra polis memuru fark ediyor. Narkotik gidiyor, köpek gidiyor. Kadın sayesinde eroin yakalanıyor. Halk her zaman bizden daha iyidir. Türkiye Cumhuriyeti’nde yaşıyoruz ve kanunlarla bizim de elimiz kolumuz bağlanıyor. Şimdi videolara geçelim. Bonzai ile ilgili olan bu görüntüyü izleyin ondan sonra birkaç bir şey söyleyeceğim.

Bu gördüğünüz kişi tamamen bonzainin etkisi altında. Gördüğünüz şekilde apartmanın en üst basamağında kim durabilir? Ben duramam. Yükseklik korkum yok, ama o şekilde duramam. Ona müdahale eden polis de yanaşamıyor, neden; çünkü o zaten ne yaptığını bilmiyor. Seni de çeker. Aşağıdan şöyle konuşmalar oluyor: “Polise bak, müdahale etmiyor.” Beni de çeker aşağıya. Bu tip durumlarda yeri geliyor biz psikolog çağırıyoruz. Bunlarla ilgili gerçekten çalışmaları olan insanları çağırıyoruz. Daha bilgili insanları çağırıyoruz. Bu kişi aşağı atladıktan sonra havuza atladığını düşünüyor; ne olduğunun farkında bile değil.

E-5 Otoyolundan anons geliyor, bir kişi yolda koşuyor diye. Ya bu kişi birinden kaçıyor ya başka bir şey. İçmiş bonzaiyi, trafikte koşuyor. Arabayla yarıştığını düşünüyor. Bu görüntüde de bonzaiyi kullanıp genel olarak girilen triplerden birini görüyorsunuz. Aldığı kimyasalla birlikte farklı bir şey yaşıyor. Böyle birine, içimizden en cüsseli beş kişi uğraşsak kapanmış kolunu açamayız; o kadar güçlüdür ki, kasları o kadar kasılmıştır ki. Biz ya da sağlık görevlileri bir şey yapamıyoruz. Bonzai kullanan bir kişideki bir güç benim gibi beş kişiye yeter. O polis arkadaşlarımızdaki jop bonzai kullanan için değil, halk onu linç etmek istiyor, sokağımızı kötü hale getirdin diye linç etmeye geliyor. Biz buna engel oluyoruz.

Bizim işimiz o kadar zor ki. Uyuşturucu satıcıları her zaman bizden bir adım önde. Onları yakalamak için hep daha hızlı olmaya çalışıyoruz. Biz yeri geldi sokaklara kamera yerleştiriyoruz, yeri geliyor kullanılmayan bir araba yerleştiriyoruz. Onlar bizden kurtulabilmek için her şeyi yapıyor; çok para olduğu için her şeyi göze alıyorlar.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ, Başkomiser Mehmet KURT

Bu vereceğim örnek bizzat benim başımdan geçti. Ben hiçbir zaman bunu unutamıyorum. 1999 yılında, mesleğe başladıktan üç sene sonra yaşıyorum. Beyoğlu’nda görev yapıyorum. Tarlabası’ndan bir anons, Tarlabası’nda nevesiminin bir ay boyunca değişmediği, travestilerin cinsel ilişkiye girdiği bir otel. Görevlisi bizi arıyor: “Odada ölü bir tane bayan var.” Ben gittim, odaya girdim, Channel marka bir çanta. Çantanın içerisinde benim maaşımdan üç dört katı kadar nakit para var. “Kimliğini görebilir miyiz” dedim. On altı yaşında bir tane bayan; on altı yaşında. Tabii biz araştırıyoruz, kiminle geldi diye. Biriyle gelmiş, yarım saat falan kalmış o kişi, sonra o koşa koşa çıkmış. Adam zaten Tarlabası’nda oteli olan herkesi tanıdığı için kimdir, nedir söyledi. Çıkan kişiyi bulduk, onu aldık. Olayın gerçeğini öğrendik. Bu kız, erkek arkadaşı yüzünden uyuşturucuya başlıyor. Erkek arkadaşıyla beraber bu uyuşturucuyu Tarlabası’ndan temin ediyor ve buna devamlı ihtiyaç duyuyor. Erkek arkadaşından ayrıldıktan sonra, artık uyuşturucuyu temin edemiyor, bulamıyor; ama vücudu istiyor. Ne yapıyor; taksiye binip, Tarlabası’na gidiyor; köşe başında aynı adamı tanıyor, gidiyor ona. Torbacının hayattan bir beklentisi yok, bunalmış. Uyuşturucuyu ona satıyor, ama kolundan tutuyor, “Ya benimle birlikte olursun, ya da seni ve aileni polise veririm” diye korkutuyor. Korkusundan bunu kabul ediyor ve beraber oluyorlar. Ondan sonra

kendisinin kullanmış olduğu eroini kızın vücuduna sıkıyor; şırınga falan da var, artık dozunu mu ayarlayamadı ne olduysa, kızcağız oracıkta ölmüş. Çocuk hâlâ cezaevinde; adam öldürmekten işlem yapıldı. Ben her zaman şunu düşünürüm, on altı yaşında bir kız çocuğu bu kadar da maddi durumunun iyi olmasına rağmen, Tarlabası'nda, nevresiminin bir ay değişmediği bir otel odasında ölmeyi hak etti mi? Şimdi sadece bunu düşünüyorum. Onu buraya ne götürdü. Bu illete bulaşırsanız, "taşa düşmek" diye bir tabir vardır. Taş, pahalı bir kokaindir. O taş yere düştüğü anda, küçüktür. Ona ihtiyacı olduğu için o ünlüler, o zengin tayfa, ona ihtiyacı olduğu için yerde sürüne sürüne taşı bulmaya çalışır. Taşa düşmek tabiri buradan gelir. Ufacık bir taş için sürünürler. Bu kadar düşürüyor insanı. Bu illete bulaşan bir insanın sonu ölüm. Bayansa fuhuşa sürükler, erkekse gaspçı olur. Ne olursa olsun, hayatı mahvolur.

Ben bir eğitmen değilim; burada çok değerli hocalarım var. Ben bildiklerimi anlattım. Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ:

Mehmet Beye çok teşekkür ediyorum; bu eğitici, öğretici bilgileri için. Uyuşturucu kaçakçılığının, organize suç çetesi olduğunu, maddeyi bırakanlara devletin yardımcı olduğunu, gençlerin buna nasıl alıştığını detaylı bir şekilde anlattılar. Ben çok kısa, bir narkotik köpeği ile ilgili bir şey söylemek istiyorum. Merak etmişimdir, narkotik köpekleri narkotiği nasıl buluyor diye. Bu köpeklerin yapısında oyunculuk vardır. Maddi bir oyuncakla oynama yapısı vardır. Bu oyuncakla uyuşturucu kokusu sindirildiği zaman, bu kokuyla oyuncak beyninde bütünleşiyor ve o kokuyu hissettiği zaman, "oyuncağım burada" diye uyuşturucuyu buluyor. Değerli konuşmacılarımıza da teşekkür ederim.

ULUSAL TRAFİK GÜVENLİĞİ VE TRAFİK EĞİTİMİ PANELİ

MODERATÖR
YRD. DOÇ. DR. ŞEVKET AYAZ

KONUŞMACILAR

- **MEHMET AKDENİZ**
İ. Sınıf Emniyet Müdürü
Emniyet Genel Müdür Yardımcısı
Trafik Hizmetleri Başkanı
- **HİTAY GÜNER**
Türkiye Trafik Kazaları Önleme
Derneği Genel Başkanı
- **İBRAHİM AYBAR**
Renault Mais Eski Genel Müdürü
- **Bülent AY**
İstanbul Trafikten Sorumlu İl Emniyet
Müdür Yardımcısı

**16 MART 2017 PERŞEMBE SAAT : 10.00
A KONFERANS SALONU**

ULUSAL TRAFİK GÜVENLİĞİ VE TRAFİK EĞİTİMİ PANELİ**Dr. Öğr. Üyesi Özgül YAMAN:**

Dikkatli bir sürücü olmak yalnızca kurallara dikkat etmek değil, başkalarına da dikkat etmek ve nazik olmaktan geçer diyoruz. Şimdi panelimizin açılış konuşmasını yapmak üzere Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Sayın Zafer Utlu Hocamızı kürsüye davet ediyorum.

Prof. Dr. Zafer UTLU, İAÜ Rektör Yardımcısı:

Çok Saygıdeğer Konuklarımız, Sevgili Öğrencilerimiz, Sayın Hocalarım, Dr. Şevket AYAZ Hocamın koordinatörlüğünde yapılacak olan Ulusal Trafik Güvenliği ve Trafik Eğitimi konulu paneline hepiniz hoş geldiniz diyorum.

İstanbul Aydın Üniversitesi olarak özellikle bu tür güvenlikle ilgili panellerimizi Sayın Hocamızın önderliğinde her geçen gün fazlasıyla dile getiriyoruz ve burada hem öğrencilerimizi hem akademisyenlerimizi farklı bilinçlendirme boyutlarıyla onlara farklı, özellikle farklı, bilgiler aktarmaya çalışıyoruz. Panelimize iştirak eden Sayın Kenan AYDOĞAN, Sayın Hitay GÜNER, Sayın İbrahim AYBAR, Sayın Bülent AY ve Sayın Ayberk KURUMOĞLU'na çok çok teşekkür ediyorum. Kendilerinden çok fazla, çok değerli bilgiler alacağımızı düşünüyorum ve özellikle de trafik güvenliği konusunda ülkemizin içinde bulunmuş olduğu durumu ayrıntılarıyla ortaya çıkaracaklarını ve bunlara karşı birer vatandaş olarak, bilinçli birey olarak neler yapılması gerektiği konusunda bize ışık tutacaklarını düşünüyorum. Kendileriyle toplantıya katılmadan önce yapmış olduğumuz kısa konuşmalardan, bu panelin çok çok verimli olacağını düşünüyorum, tekrar hepiniz hoş geldiniz diyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Özgül YAMAN:

Sayın Hocalarımıza konuşmalarından dolayı teşekkür ediyoruz. Unutmayalım ki güzel gören, güzel düşünür ve güzel düşünen hayata da keyif katar. Genç beyinlerde trafik bilincini oluşturmak ve onları gelecekteki tehlikelere karşı korumak amacını taşıyan, bir defile projesine gönül veren, moda tasarım program başkanımız, Öğretim Görevlisi Nihal BULKOL ile öğretim görevlilerine ve öğrencilerimize teşekkür ediyoruz.

Panelimize geçmeden önce İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Moda Tasarım Programı öğrencileri ve öğretim görevlilerinin hazırlamış olduğu Karayolları Kararmasın isimli trafik defile projemizi izlemeye davet ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Özgül YAMAN

Emeği geçen Hocalarımıza çok teşekkür ediyoruz. Panelimizi yönetmek üzere, bugünü bizlere hazırlayan, büyük emek veren Kıymetli Hocamız Dr. Şevket AYAZ'ı kürsüye davet ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ, İAÜ Ulusal Güvenlik, Strateji Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü:

Sayın Rektör Yardımcım, Çok Değerli Konuklarım, Çok Sevgili Öğrenciler, İstanbul Aydın Üniversitesi Ulusal Güvenlik Strateji Araştırma Uygulama Merkezimizin düzenlemiş olduğu Ulusal Trafik Güvenliği ve Trafik Eğitimi konulu panelimize hoş geldiniz diyor ve hepimize saygılar sunuyorum.

Panelimizi bu güzel defileyle renklendiren moda tasarım bölüm başkanımız Nihal BOLKOL Hocama çok teşekkürlerimi özellikle iletmek istiyorum, sağ olun hocam.

Bu panelimizde trafik sorununun nedenlerini ve çözüm yollarını tartışacağız ve umuyorum ki gerek öğrencilerimize gerekse de ülkemize yararlı bir sonuç çıkacaktır. Trafik, gelişmekte olan ülkelerde de, gelişmiş ülkelerde de ve geri kalmış ülkelerde de ciddi bir sorun olmaya devam etmektedir. Bu sorunun azaltılması, en azından mümkün olduğu kadar daha az seviyeye indirilmesi için özellikle üniversitelerimize çok büyük görev düşmektedir. Üniversitelerimizin yapacağı bilimsel çalışmalar uygulayıcılara, karar alıcılara ışık tutacak nitelikte olacaktır. Bu bakımdan bugüne kadar kaynak olarak

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ

gösterdiğimiz yabancı ülkelerden veya yabancı üniversitelerden alınan kaynakların yanına bizim üniversitelerimizin hazırladığı kaynakların da artık ortaya sürülmesi gerekmektedir. Bu konuda da gerekli çalışmaların yapılması gerektiği kanısındayım.

Trafik, gerçekten çok ciddi bir sorun. Daha geçen gün 8 Mart Kadınlar Gününde Bursa'dan Ankara'ya giden bir otobüste maalesef 7 kadınıımız öldü, 33 kadınıımız yaralandı. Üniversitemizden de bazı kayıplarımız oldu. İki hocamızı kaybettik, çok sevdiğimiz bir arkadaşımızın kızını kaybettik. Trafik hemen hemen herkesi kapsayan, hiç ayırım göstermeyen bir sıkıntı, beladır. Özellikle 1980'den sonra teknolojik gelişmelerin ilerlemesi, özellikle de ulaşım alanında kolaylıklar sağlanması ve bunun sonunda dünyanın da küçülmesiyle beraber insanların bir yerden bir yere hareketini arttırmıştır. Bu artışla beraber ülkelerin kalkınması sağlanmışsa da bunun yanında trafiğin getirdiği sıkıntılar, ölümler, yaralanmalar, maddi kayıplar; ayrıca gürültü, stres, hava ve çevre kirliliği gibi birtakım olumsuz etkiler insanları canından bezdirmiştir. Bu sadece bizde değil, dünyanın hemen hemen bütün ülkelerinde böyle olmaya devam etmektedir.

Dünyadaki trafiğin seyrine baktığımız zaman, trafik kazalarında senede ortalama 1,02 milyon insanın öldüğünü görüyoruz; ortalama günde 3 bin 242 kişi hayatını kaybetmektedir ve 20-50 milyon kişi de yaralanıp, sakat kalmaktadır. Karayollarındaki ölümler, dünyadaki ölüm oranında on birinci sıradadır, birinciliği kalp krizi almaktadır.

Karayollarındaki ölümler daha çok gelir düzeyi düşük olan ülkelerde olmaktadır. Yine ölümlerin en çok Batı Pasifik ve Güneydoğu Asya bölgesinde olduğunu görmekteyiz. Kazada yaşamını yitirenlerin çoğunluğu 15-44 yaş arasında ve bunların yüzde 73'ü de erkek. Tehlikeye en çok maruz kalanlar; yayalar, bisikletliler, motosikletliler ve toplu taşıma araçlarındaki yolculardır. Ölümlü kazalar en çok temmuz ayında, en az şubat ayında olmaktadır.

İşte bu sonuç ve istatistiklerin iyi değerlendirilmesi durumunda bu kazaları ve kazaların neden olduğu zararları azaltmak mümkün olabilecektir. Alınmadığı takdirde sorun aynı hızla devam eder ve bu durumda da trafik uzmanları önümüzdeki 2020 yılında trafik kazalarından ölümlerin üçüncü sıraya geleceğini ifade etmektedir.

Ülkemizde ise 2015 yılında 183 bin ölümlü ve yaralanmalı kaza meydana geldiğini görüyoruz. 3 bin 831 kişi kaza yerinde ölmüştür. Aslında bu sayı 20 yıl önce 6 bin civarındaydı. 20 yıl içerisinde araç ve nüfus sayısında yoğun bir artış olmasına rağmen -10 milyon motorlu taşıttan 20 milyon motorlu taşıta ulaşıldı- kazalarda meydana gelen ölüm sayısında ciddi sayılabilecek bir azalma görüyoruz, ama buna rağmen yeterli değil. Biz bunun olabildiğince önlenmesini arzu etmekteyiz, bu bize yetmemektedir. Bu, devletin devamlılığı esasına dayanarak geçmişten beri yapılan planlı ve ciddi çalışmalarla bu sayı 2015 yılında 3 bin 800'e indirilmiştir, umarım sifira indirilebiliriz diye umut ediyoruz.

Trafik kazalarının zararları sadece ölüm, yaralanma ve maddi hasar değildir. Onun yanında esas görünmeyen çok ciddi zararları vardır. Ölen insanların yakınlarında oluşan olumsuz etkiler, psikolojik baskılar, bakım masrafları, yaralıların sakat kalması durumunda hem çalışmaktan alıkonulması, kazanç sağlayamaması hem de ekstra bakım masraflarını düşündüğünüz zaman kazaların maliyeti gerçekten inanılmaz sayılara ulaşıyor ve çok ciddi bir zararla karşılaşılıyor. İşte bu yüzden bunların engellenmesi konusunda planlı ve disiplinli çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu çalışmalara tabii ki devletimizin güvenlik kuvvetleri başta olmak üzere; yerel yönetimler, sağlık bakanlığı, karayolları gibi bütün sorumlu kuruluşlar önderlik edecektir. Bunun yanında; basın, medya, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerimize de çok ciddi sorumluluklar düşmektedir.

Ben bu panelimizin yararlı olacağına eminim, hayırlı olmasını ve iyi sonuçlar vermesini diliyorum. Hepinize kazasız günler, hepinize başarılar diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

Değerli Konuklar, Sevgili Öğrenciler, bu panelimize çok değerli konuşmacılar katıldı. Bunlardan ilki Sayın Bülent Ay. Bülent Ay, İstanbul Trafik Şube Müdürlüğü görevini başarıyla yürütürken terfi ederek bir üst rütbeye yükseldi ve şu anda İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı rütbesiyle İstanbul trafiğinden, trafiğin denetiminden sorumlu bir arkadaşımızdır, Bülent Bey hoş geldiniz. Kendisi bize İstanbul trafiği ile ilgili aksaklıkları, sorunları anlatacaktır. Eminim ona soracağınız çok sorular vardır.

Yine dün gece yarısı Ankara'dan yola çıkıp, bütün gece yol gidip uyumadan panelimize yetişti; kendisi bir trafik profesörüdür. Uzun yıllar önce birlikte çalışmıştık. Engin bir trafik bilgisi ve deneyimine sahiptir ve şu anda Ankara Emniyet Genel Müdürlüğünde Trafik Uygulama Denetleme Daire Başkanlığı görevini yürüten Kenan AYDOĞAN. Yine bir trafik âşığı, kahramanı bir arkadaşımız; Üniversitemizin Otomotiv Bölümünün kurulmasında büyük emeği geçen ve laboratuvarımızı kuran Sayın İbrahim AYBAR. Sayın AYBAR, Varan Turizm Genel Müdürlüğü ve Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı görevini başarıyla yürüttü. Renault Mais Genel Müdürlüğü döneminde özellikle ilkokul çağındaki ve ortaöğretimdeki çocuklarımızın eğitimi konusunda çok ciddi projeleri hayata geçirdi. O bir trafik kahramanıdır. Sayın İbrahim AYBAR hoş geldiniz.

Bir trafik kahramanımız daha var; Türkiye Trafik Kazaları Önleme Derneği Genel Başkanı Sayın Hitay GÜNER. Nerede bir trafik toplantısı, nerede bir trafik sorunu var, Hitay Bey oradadır. Kazaların önlenmesi ve insanların bilinçlenmesi amacıyla yoğun bir çaba sarf etmektedir. Ben yirmi yıldır tanıyorum; ondan evveliyatında da çok uzun çalışmaları vardır; biliyorum. Şeref verdiniz, hoş geldiniz Hitay Bey. Panelimizin ilk konuşmacısı Sayın Bülent AY, İstanbul trafiği ile ilgili bize bilgi sunacaklardır.

Bülent AY, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı:

Sayın Başkanlarım, Çok Değerli Rektör Yardımcılarım, Değerli Katılımcılar, Sevgili Öğrenciler; öncelikle Sayın Şevket Başkanımıza, bizleri bu güzel panele davet ettiği için kendilerine teşekkür ediyorum.

İstanbul'un trafik ile ilgili genel durumu, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü trafik birimlerimizin genel denetleme, eğitim ve buna benzer diğer faaliyetler ve basit olarak istatistiki veriler ışığında kısa bir sunum yapacağım. Hepinize teşekkür ediyorum.

Türkiye'nin en kalabalık, dünyanın sayılı metropollerindedir İstanbul. Eğitim şehri olması, son zamanlarda gelişen sağlık faaliyetlerinden dolayı devamlı gelişen yapısıyla İstanbul'umuz ayrıca Asya Avrupa kıtasının iki yarımadası üzerinde bulunması,

fiziki yapısı ve iki kıta arası her mevsim sorunsuz hava, deniz, kara ulaşım sektörlerini bünyesinde barındırmaktadır. İlimizin bu özellikleri, ülkemizin büyük bir nüfusunu barındırması ve ayrıca ulaşım kavşağındaki yerinden dolayı gerek yurtiçinden gerek yurtdışından gelen misafirler ve gerek kendi nüfusundan dolayı büyük bir insan kitlesine sahiptir.

Bu şehrin sosyo-kültürel yapısından dolayı toplantı, sempozyum ve buna benzer birçok faaliyeti İstanbul'da devamlı suretle görmemizden dolayı, tabii ki bu nedenler ve kazançların yanında, beraberinde bazı sıkıntı ve sorunlar da getirmektedir. Bunların da en büyük sıkıntısı trafiktir.

Mevcut projelerin hayata geçirilmesi, trafik ile ilgili alınan her ne kadar etkin yapılan altyapı çalışmaları, trafik faaliyetleri olmuş olsa da ilimizin dikdörtgen bir yapısı mevcuttur. Burada dikkat edersek gördüğümüz gibi ilimiz bir dikdörtgen yapıdadır. Bu dikdörtgen yapıdan dolayı kuzey kısmına baktığımızda tamamen yerleşim alanlarının olmadığı, ormanlık alan görmekteyiz; ama güney kısmına baktığımızda doğu-batı ekseninde yoğun bir yerleşim yerlerinin olduğu bir yapı mevcuttur. Bu da trafik yoğunluğunu çok büyük oranda arttırmaktadır. Hâlbuki böyle değil de normal şartlarda dairesel veya kare şeklinde yapı olsaydı, çok daha farklı bir yapıya sahip olabilecekti.

Trafik hizmetlerimiz olarak üç tane şube müdürlüğümüz var; Trafik Şehiriçi Denetleme, Bölge Trafik, ayrıca tescil ve ruhsatlandırma işlemlerinin yapıldığı Tescil Şubemiz var. Tabii çok detayına girmek istemiyorum, ama Çamlıca Gişelerini bilirsiniz, Çamlıca-Tuzla arasındaki Orhanlı'dan İzmit güzergâhıyla Mahmutbey Gişelerden Silivri güzergâhının arasındaki noktalarda Bölge Trafik, diğer içeride kalan kısımlarımızda Şehiriçi Trafik Denetleme birimlerimiz faaliyet göstermektedir. İlgili ilçelerimizde de Trafik Tescil Şubelerimiz vardır.

Sabah akşam saatlerinde yoğunluk olan yerlerde, daha ziyade trafiğin pik yaptığı akşam saatlerinde trafik ekiplerimiz, motorcularımız, çekicilerimiz vasıtasıyla yoğun olarak trafiği takip etmeye çalışıyoruz. Basit olarak trafik personelimizle ilgili istatistik bilgi verelim: 2017 yılı mevcut durumunda toplamda 2 bin 573 kişilik trafik personeliyle hizmet vermekteyiz. Tabii burada 2011-2012 dönemi var; genelde sayılar 3 bin civarındayken daha sonra 500 kişi daha az sayıda personelle hizmet vermekteyiz.

Genel araç durumumuz var. Buraya baktığımızda ilimizde toplam 146 trafik ekibi, 6 radar ekibi, 73 motosikletimiz ve 111 trafik çekicimiz, toplam 336 aracımızla hizmet vermekteyiz. Burada şöyle bir bilgi verelim, İstanbul'da 2017 Şubat ayında

İst. Emniyet Müdür Yrd. Bülent Ay

3 milyon 946 bin 488 tescilli aracımız bulunmakta. Trafiğe çıkan günlük yeni araç sayımız da 872 adet. 2017 yılı Şubat ayı sonu itibariyle de toplam 5 milyon 916 bin 963 ehliyetli sürücümüz bulunmakta İstanbul'da, günlük de toplam 556 civarında ehliyet vermekteyiz. 2015-2016 kaza istatistiğimiz var, baktığımızda mavi olanlar 2015, kırmızı olanlar da 2016 yılının sayıları. Hemen hemen sayılarda çok farklı bir değişiklik yok, hemen hemen aynı sayılarda, ama şöyle bir baktığımızda toplam kaza sayısına; 2015 yılında 47 bin 636 kaza olmuşken, 2016 yılının toplamında 47 bin 354 kaza olmuş. Burada sevindiğimiz nokta ölümlü kaza sayılarına baktığımızda, ölümlü kaza sayımız 2015'te 207 iken 2016 yılında 178.

Denetleme faaliyetlerimizle ilgili bilgi vermek istiyorum. Tabii burada Komuta Kontrol Merkezimiz var. MOBESE sistemi vardır, MOBESE sadece trafik anlamında değil, asayiş ve terör olarak da bir gereklilikti İstanbul için. Burada kendi bölgelerimizi kameralarla izlemek suretiyle özellikle sabah ve akşam saatlerindeki, pik saatlerinde, trafik yoğunluğunu buradan izliyoruz, sadece bize ait bir birim bu. Kameralarımızda gördüğümüz noktalarda arkadaşlarımızı uyarmak suretiyle gerekli faydayı sağlıyoruz.

EDS'yi duymuşsunuzdur, Elektronik Denetleme Sistemi. Teknolojiyi kullandığımızdan dolayı EDS de bu anlamda bize çok büyük fayda sağlamaktadır.

Bir güzergâha 5-6 tane ekip koymaktansa, oralara koymuş olduğumuz kameralarla izleyip kural ihlallerini çok net bir şekilde görüp ceza kesmek ve özellikle de sürücüler üzerinde çok fazla etkin olduğu için bize çok büyük fayda sağlamaktadır. İstanbul'da da Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü olarak faaliyetlerimizi yapmaktayız. Burada neden önemli? Küçük bir anekdot ile bundan bahsedeyim; Beylerbeyi'nden Boğaziçi Köprüsü katılımını bilenler bilir. Beylerbeyi'nden gelen bir yol ayrımı vardır, buradan çok şikâyet alıyorduk. Aldığımız şikâyet şuydu: Köprüye geliyorlar, daralma oluyor tek sıra halinde, ama sürücüler birbirilerinin hakkına riayet etmiyorlar. Herkes birbirinin önüne geçip buradan köprüye en kısa sürede ulaşmak istiyorlar. Buraya motorcu arkadaşlar koyduk, ama tabii ki insan, arkasını döndüğünde kısa yoldan herkesi görmesi mümkün değil ekiplerimizin. Ne yaptık? Oradaki ekipleri oradan kaldırdık, EDS'li bir mobil cihaz koyduk, o aracı koyduktan sonra bu kural ihlali tamamen kesildi orada. Tabii şöyle bir şey oluyor, 360 derece dönüyor, bütün kural ihlallerini gördüğü için oraya gelen sürücülerimiz diyor ki: "Bunun kaçır bir tarafı yok; mutlaka cezalandırılacak." Bundan sonra oradaki sıkıntı bitti. EDS'nin ne kadar faydalı ve gerekli olduğu için bu anekdotu paylaştım.

Sivil ve ticari araç denetimlerimiz var. Ticari araçlarda özellikle şehirlerarası otobüslerde çok etkin denetimler yapılmakta. En son 2017 yılında 3 aylık dönemde bin 433 araç kontrol etmişiz ve 586 ceza yazmışız. O kadar ilginç şeylerle karşılaşıyoruz ki, telefonla oynuyor, ters yöne giren bir minibüs şoförü var. Tabii içinde de bizim sivil görevlimiz var. Burada iki tane örnek verdik, bunun gibi örnekleri çoğaltabiliriz

Son zamanlarda yaptığımız bir projeydi, denetimlerini yapıyoruz, ama özellikle ticari araçlar üzerinde yaptığımız denetimlerde tabii bunlara belge veren İBB, bunun haricinde kendi esnaf odaları var. Bunları da işin içine katalım, kendi yaptığımız denetimlerle İBB ve kendi esnaf odalarından denetim oluru aldık, sonuç 3 aydır etkin bir denetleme yapıyoruz. Buradaki amacımız şuydu, İBB olsun esnaf odaları olsun çok fazla denetimlerini yapamıyorlardı, ama hem bizim denetimlerimizle birlikte kendilerini de bir denetim faaliyeti içerisine soktuk kendilerini. Son 3 aylık dönemde de 11 bin 406 araç kontrol etmişiz, 2 bin 388 araca ceza yazılmış, 53 araç trafikten men edilip, 4 kişinin sürücü belgesi alınmış. Bunlardan özellikle bahsediyorum, ticari araç sürücüleridir bunlar.

EDS ile ilgili yine sayısal veriler var, burada sayısal verilerde şöyle, 159 tane kırmızı ışık EDS kamerası bulunuyor İstanbul genelinde, 95 emniyet şeridi EDS'si, koridor hız tespiti etmek için 36 adet EDS, parklarla ilgili 92, toplamda 445 tane yerde EDS ile

ilgili kameralarımız var. İstanbul geneli için her ne kadar yetersiz gözükse de oldukça büyük bir sayı.

İstanbul geneli trafik ceza durumumuzla ilgili, her ne kadar ceza sayılarında azalış görülmüş olsa da kontrol sayılarımız, özellikle Genel Müdürlüğümüzden gelen faaliyetler esnasında kontrol sayımız daha fazladır. Cezanın az olması çok fazla bir şey ifade etmiyor aslında.

Bu da hangi cezai işlemler uygulanmış, sayısal olarak istatistikler var. Buraya baktığımızda İstanbul genelinde en çok kırmızı ışık ihlali yapılmış. Bunun arkasında aşağıya doğru diğer cezalar geliyor; trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlerine uymamak, alkollü araç kullanmak, yasak park, aşağıya doğru devam ediyor.

Eğitim faaliyetlerimize de devam ediyoruz. Kendi eğitim birimimizdeki arkadaşlar vasıtasıyla özellikle okullarımızdaki küçük yaşta çocuklarımıza, AVM'lerde, trafik parkı dediğimiz Topkapı'daki İBB'nin trafik parkında gerekli eğitimlerimizi vermekteyiz. Kask eğitimlerimiz var, uygulamalı eğitimler verilmektedir motosiklet sürücülerine yönelik olarak. Okul servis araçları başta olmak üzere 2015 yılında İl Millî Eğitim Müdürlüğü koordinesinde yapmış olduğumuz servis araçlarıyla ilgili arkadaşlarımızın eğitim faaliyetleri yapılmıştır. 2016-2017 öğretim sezonunda da bunlara yoğun bir şekilde devam ediyoruz. Şöyle bir özetleyecek olursak toplamda 438 bin 469 öğrenciye eğitim vermişiz. 3 bin 244 motosiklet sürücüsü, 19 bin 818 sürücü, 7 bin 800 okul servisindeki arkadaşımıza eğitim faaliyeti vermişiz. Herkese teşekkür ederim. Saygı ve sevgilerimle.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYZAZ:

Bülent Beye çok teşekkür ediyorum, İstanbul trafiğinin yönetilmesiyle ilgili yapılan faaliyetlerle ilgili bize bilgi sundular. Bu arada bana bir konuyu anımsattı. Algılanan yakalanma riski, böyle bir tabir duydunuz mu hiç? Bir sürücü bir suç işlerse, acaba kaç suç işlerse yakalanabilir? Bizim istatistiklere göre normalde sürücü günde 5-15 hata yapabiliyor, ama ortalama bir sürücüye yazılan ceza senede bir tane. Dolayısıyla insanlar, "Ben bu suçu işlersem yakalanmam" hissine sahip, onun için suçlar tekrarlanıyor. Biraz önce Bülent Bey EDS ile suçun hemen kesildiğini söyledi. Çünkü oradan geçen bütün sürücülerin evine makbuzla ceza gitti. "Bir daha buradan geçersen ben yakalanırım" duygusu olduğu için o suçu işlemiyor, ama normal denetimlerde gözden kaçtı mı o suçu kimse görmüyor ve işlemeye devam ediyor. Onun için bir insan işlediği suçun karşılığında ceza görürse o suçu bir daha işlemez. Konuşmalarını yapmak üzere Sayın İbrahim Aybar'ı davet ediyorum, buyurun hocam.

İbrahim AYBAR, Renault Mais Genel Müdürü:

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan, panelde birlikte olduğum Değerli Dostlar, Değerli Konuklar, Sevgili Genç Arkadaşlarım, ben de sizlere biraz daha değişik bir perspektiften trafik güvenliği konusunu işlemeye çalışacağım. Sözlerime başlarken az önce değerli Bülent Müdürümü dinlediğimde aklıma bir şey geldi; biz 90'lı yıllarda trafik güvenliği konusunda yoğun bir platform çalışması yaptık, TRAP adı. Trafikte Ortak Akıl Platformu, arama konferansları yapıldı, Türkiye'nin çok seçkin kanaat önderleri katıldı, değerli Hitay GÜNER Başkanım burada, o zaman birlikteydik, Şevket AYAZ Başkanım keza birlikteydi o yıllarda ve yaptığımız arama konferanslarında bu sorunun sebebi nedir diye araştırdığımızda, sonuç tek bir kelime çıktı; insan. Sonucu nasıl alırız, çözümü nerede buluruz diye araştırıp baktığımızda yine tek bir kelime çıktı karşımıza; insan.

Yani her şey insanda başlıyor, insanda bitiyor. O zaman aramızda çok değerli bir sosyolog, devlet adamımız vardı. Eski Devlet Bakanımız, Turizm Bakanımız Sayın Tınaz TİTİZ, o da benim hiç unutmadığım, hayatta kendime düstur ettiğim çok güzel bir tanımda bulundu. Dedi ki: "Bu işlerin çözümü için aslında konu basit, bizim insanımızda üç tane mental mikrop var, bunları öldürürsek mesele biter." Mikropları da çok güzel tanımladı: "Birincisi, "önce başkası hatasını düzeltsin sonra ben düzeltirim" mikrobu. Neden önce biz düzeltmiyoruz, niye biz hatamızı gördüğümüz an başkalarının ikazına gerek olmadan düzeltmiyoruz. Kaza veya hata yaptığımızda bunun hatasını hemen fark edip neden bir daha geçmemeye çalışmıyoruz. Trafik tıkanı, emniyet şeridi boş ille de oraya girmeye çabalıyoruz veya bir şekilde oraya girmişsek neden bir daha girmemeye dikkat etmiyoruz. Neden başkaları hata yapıyorsa, emniyet şeridine giriyorsa, 'onları düzelt sonra gel bana' demeye çalışıyoruz; işte meselenin bir tanesi bu." dedi. Biz önce hata yapmamayı ilke edinmeli, bunun erdemiyile hayatımızı donatmalıyız, birincisi bu.

İkincisi, "Evet, ama yine de...", "Evet kurallar, ama yine de şuradan kaçırıyım", "Evet kural engelliyor, ama yine de şuradan geçireyim". Neden? Eğer kural varsa, o zaman ona uyulacak, kural yanlışsa da kural değiştirilecek. Ondan sonra yine o kurala uyulacak. İşte ikinci mikrop bu. Üçüncüsü, "Bana ne, sana ne" mikrobu. "Trafik sorunu var burada, bak bu insan hata yapıyor şurada, gel onu uyaralım." Bana ne zihniyeti, kimse müdahale etmiyor. Siz, iyi ki şu anda "Bana ne" demeyenlersiniz, bizleri dinliyorsunuz. Aynı şekilde, "Sana ne" mikrobu. Birisi hata yapıyor, uyarıyorsunuz. Size cevap, "Sana ne". Ne demek sana ne; hepimizi tehlikeye sokuyor, hepimizi bir yerde riske ediyor. O zaman kimsenin de hata yaptığında, uyarıldığında "Sana ne" deme hakkı

Renault MAİS Gn. Md. İbrahim AYBAR

yok. İşte bu üç mikrop kafalarımızdan yok olursa, DNA'larımıza bir şekilde girmezse ta çocukluğumuzda, o zaman biz bu işi temelden çözebiliriz.

Gelişmiş ülkelerin toplumlarında bu çözümü görüyorsunuz. Bugün bir İsveç eğer sıfır kaza sıfır hata diye yola çıkıyorsa, demek ki olmayacak bir şey yok, bu iş olur. Bütün mesele toplumda bu bilinci daha çocukluktan oturtmak. İşte biz onun için, ben göreve geldiğim zaman Renault Mais'a, 2001 yılında zaten Türkiye'de kriz vardı mutlaka okumuşsunuzdur, duymuşsunuzdur. O zaman siz çok çok küçüktünüz, belki o krizin boyutunu hatırlamazsanız, ama biz çok ciddi bir ekonomik kriz içerisindeydik. Doğru dürüst otomobil satılmıyordu, fazlaca iş yoktu. Dedik ki: "Böyle bir işe başlayalım. Mademki biz otomobil satıcısıyız, üreticisiyiz; bu otomobilleri yollara salıyoruz, milyonlarca insan bu otomobilleri yollarda kullanıyor; o zaman bu insanları eğitelim."

Dünyada bir yılda 90 milyon motorlu taşıt satılıyor. Şu anda 1,2 milyar civarında motorlu taşıt bütün dünyada yollarda dolaşıyor. Bunları 1,2 milyar insan kullanıyor. Bu insanlar her yıl 90 milyon araç alıp bu şekilde yola çıkarıyorlar. Peki, bu insanlar nasıl insanlar? Bu insanlar bilinçli mi? Bu insanlar kurallara uyuyor mu? Bu insanlar hakikaten bu işi bizlerin beklediği gibi yapabilecek bilinçleri var mı? "O zaman biz çocukluktan bu

işe başlayalım; çünkü yetişmiş insanların, bizlerin bu işi iyi yapamadığını, karnelerimizin iyi olmadığını çok net görüyorduk, halen daha öyle. O zaman çocukluktan başlayalım” dedik ve en etken yaş ne zaman olur, pedagoğlara sorduk, dediler ki: “Yedi yaş çok ideal; yedi yaşa bir şey yapacaksınız.” Tamam. Baktık literatüre, kendi markamızın dünyadaki birtakım çalışmalarına baktık ve bir proje bulduk. Bu proje ilkokullara uygulanan “sokakta ilk adımlar” projesi; ismini de biz koyduk. Bu bir eğitim müfredatı idi. Bir ilkokulun ikinci sınıfına uygulanabilir bir müfredattı, ama yeter ki bize uygun, kültürümüze uygun, pedagoğlarımızın elinden ve Milli Eğitim Bakanlığının onayından geçen bir proje olsun ve eğitime sokalım diye düşündük. O çalışmalar başladık; kitapları hazırladık. Ankara’ya gittik ve o proje başlamış oldu.

Şimdi ben biraz görselle bu proje hakkında size bilgi vermeye çalışacağım. Evet, projenin adı, yani bu eğitim programının adı, ilkokul ikinci sınıflara, yedi yaşa gelmiş çocuklarımıza uygulanacak “sokakta ilk adımlar” ders kitabı idi. Aslında bu biraz kitabın yanında, başka bir takım malzemeleri de içeriyordu. Bir görsel, tabii o zaman CD’ler vardı, şimdi USB’ler, şunlar bunlar, birçok imkân var, o zaman fazla sosyal medya da yoktu, ama neticede biz yine de bir şeyler yapmaya çalışıyorduk. CD’lerde bir uzay kahramanı Wash diye bir şey oraya dizayn ettik. Çocuklarımızın daha böyle filmlerle, küçük küçük eğitici filmlerle, CD’ler ortamında öğrenmesini sağlamaya gayret ettik. Sınıflara gazete yaptık, trafik konularını işleyen. Keza broşürler yaptık ve böylece bir eğitim seti ortaya koyduk. Buradaki amacımız çocuklarımızın daha küçük yaşta trafik güvenliğini, defansif trafik kültürünü ve birbirlerine, en önemli şey, saygıyı öğrenmesini sağlamak, onlara katkı yapmaktı. Çünkü birçok istatistik o zaman da gösteriyordu ki, hâlâ öyle, trafik kazalarında her 100, kişi eğer yaya olarak vefat ediyorsa, bunun 26’sı, yani dörtte biri, zaten çocuk. 14 yaşa kadar olan küçük çocuklar. Ve biz maalesef karne olarak bu konuda iyi değiliz. AB ortalamalarına göre biz maalesef 3-4 kat daha fazla çocuklarımızı yollarda kaybediyoruz ve az önce açılış konuşması yaparken Şevket Başkanımız söylediler, ama ben küçücük bir tekrar yapayım; tabii 2015 TÜİK resmi rakamları var. 2016 daha yayınlanmadı ve maalesef Türkiye’de bir milyonun üzerinde her yıl trafik kazası oluyor. Geçen 2015 de resmi rakam 1 milyon 313 bin olmuş. Maalesef az önce söylendiği gibi Şevket Başkanım tarafından, 3 bin 831 vatandaşımızı hemen o anda yolda kaybetmişiz, ama bir de hastaneye götürülen yaralılar var ve ilk defa 2015 istatistiğinde bunu da gördük. Hastaneye götürüldüğü halde 30 gün içinde vefat edenler var ve toplam sayı maalesef 7 bin 500’ü bulmuş. Biz 2018 yılında bir kampanya yapmıştık, “trafikte hayat, trafikte dikkat, 10 bin hayat” diye; hakikaten o 10 bin rakamının boşuna söylenmediğini bu istatistikler maalesef halen göstermeye devam

ediyor. Çocuklarımızla ilgili çok olumsuz bir bilgi daha; geçen 10 yıl içerisinde 14 yaşa kadar olan çocuklarımızdan maalesef 8 bin 936 çocuğumuzu kaybetmişiz; 371 bin çocuğumuzu da maalesef ciddi bir yaralanma içerisine sokmuş bu trafik terörü maalesef. İşte bütün bunlar aslında can sıkı bir takım istatistikler, ama sorunun ne kadar derin ve ne kadar önemli olduğunu vurgulayan çok önemli sayılar. Eğitim setimizde çocuklarımıza öyle bir şey yapalım ki ileride otomobil alma ve kullanma yaşına geldiklerinde son derece bilinçli birer birey olsunlar. Çünkü biz otomobil üretiyoruz. Otomobil üretiyorsak, kullananların da bunları insanlara zarar vermeyecek şekilde yollarda, ortak alanlarda kullanmasında da sorumluluk sahibiyiz. Mutlaka onları da bilinçlendirmek zorundayız. Bunu da devletten her zaman bekleyecek halimiz yok. Hepimizin birey olarak, kurum olarak, özel sektör de, sivil toplum kuruluşunun da çok ciddi sorumluluğu var ve Türkiye’nin en önemli sorununun sosyo-ekonomik açıdan trafik sorunu olduğunu hiçbir zaman unutmayalım ve projeyi 2002’de başlattık. Önce İstanbul’da başladık. Burada gördüğümüz gibi İstanbul okullarının bir tanesinden alınmış bir fotoğraf, çocuklarımız çok güzel adapte oldular; çünkü onların deneyimle, yaşayarak bu kuralları öğrenmelerine vesile oluyorduk. Dolayısıyla çocuklar isteyerek, hele o görsel birtakım materyali de tanıdıkça, derse daha da çok ilgi duymaya başladılar ve bu şekilde devam ettik. Hedef koyduk, tabii hedefsiz hiçbir şey olmaz. 2023 yılına kadar beş milyon ilkokul öğrencimizi bu eğitim seti ile buluşturmayı, onların bilinçlenmesini sağlamayı hedefledik. Beş milyon sayısı, takdir edersiniz ki az bir sayı değil; önemli bir sayı ve en önemlisi de işin sürdürülebilir olması. İşe 2002’de başlandı, 2016 bitti ve bu iş 14 yılı aşkın süredir Türkiye’de bir özel sektör kuruluşu tarafından sürekli işlenmeye devam ediyor. Önemli olan, sürdürülebilirlik olması. Tabii böyle bir proje ciddi bir maliyet. Bu maliyette önemli olan bunu sürdürebilmek, ama maliyeti de bütçeleylemek; öncelikle ben bize her türlü desteği ta 2001’den verdiği için Milli Eğitim Bakanlığına teşekkür ediyorum. İkinci büyük teşekkürüm ve her zaman saygı ile andığım Trafik Kazalarını Önleme Derneği ve onun efsanevi başkanı Sayın Hitay GÜNER başkanımız. Kendisinin destekleri olmasa biz bu kadar da yayamazdık. Bir de tabii işin mali boyutu var; hem kendisi kurum olarak bu işe bir sosyal sorumluluk meselesi olarak ciddi yaklaşan hem bütçe ayıran bir kuruluşu da arkamıza aldık. O son iki yıldır Shell oldu; daha önce Total’di. Total sonra Türkiye’den faaliyetini çekince Shell aldı sırayı ve bu akaryakıt şirketleri de bu konuda ciddi bütçe ayırmaya devam ediyorlar. Bütçenin asıl kullanıcısı, tahsis edicisi ve bu projenin sahibi benim de başında 16 yılımı geçirdiğim Renault markası oldu. Evet, az önce söylediğim gibi kitaplar, test malzemeleri, afişler, gazeteler vs. tam bir set ve bütün Türkiye’ye gördüğümüz gibi bu

projeyi geçtiğimiz 15 yıl içerisinde yayma imkânı bulduk. Önce İstanbul'da başlayınca ta Siirt'e, Van'a kadar gittik. Hatta Van seyahatimizi hiç unutmuyorum, karlı bir mart başıydı, aynı bu günlerdeki gibi. Bugün kar yağmıyor, ama o zaman öyle bir dönem yaşandı ve o zamanki Milli Eğitim Bakanımızla gittik ve iki gün Van'da mahsur da kaldık, ama iki gece de geçirmiş olduk Van'da bu projeyi başlatmak için. Çok güzel, çok anlamlı günlerdi. Bütün Türkiye'yi yüz binlerce km dolaşmış olduk. Bu arada İstanbul'un altını da bir kaç kez çizmek lazım. İstanbul'un bize göre çok çok efsanevi bir İl Milli Eğitim Müdürü vardı; halen MEB'de müsteşar yardımcılığı yapıyor; Dr. Muammer YILDIZ. Şu anda onu da saygıyla anıyorum. Kendisi İstanbul'un bütün okullarına bu projeyi açtı. Tabii İstanbul demek Türkiye'nin yüzde 25'i; böyle büyük bir hacim ortaya çıkınca biz projeyi çok daha fazla yayma şansı bulduk ve bu şekilde İstanbul'da 767 okulumuzda 3 bin 779 ilkököl sınıfında tam 144 bin öğrencimizi bir yıl içerisinde faydalandırılabilir hale getirdik. Bu bizim için büyük bir sıçramaydı. Aynı şekilde burada da gördüğümüz gibi 2002'de başlanan İstanbul gibi proje, toplam bir milyon öğrencimizin sadece İstanbul'da bilinçlenmesini sağladı ki, takdir edersiniz İstanbul hem trafik kazaları hem araç yoğunluğu hem de tabii bilinçlenmesi gereken insanların sayısı yönüyle son derece önemli bir ilimiz.

Şimdi projeyi başlatırsınız, belli bir süre sürdürürsünüz; peki, projenin etkisi, başarısı nedir; ne yapmak lazım? İyileştirecek yönleri var mı, yok mu, anlamak için ne yapmak lazım? Tabii ki ölçmek gerekir. Biz projeyi 2010 yılından itibaren bizzat uygulayıcısı hem öğretmenler hem de öğrenciler ve onların velileri nezdinde ölçmeye başladık. Bu konuda bakın sonuçlar nasıl çıkmış: 15 yılda toplam 2 milyona yakın öğrenciye ulaşmış vaziyetteyiz. İki 10 yıllık bölüm halinde gidiyoruz. Birinci 10 yıl bitti 2013'te; şimdi ikinci 10 yıl devam ediyor. 2023'e kadar hedef 5 milyonu bulmak. IPSOS araştırma şirketinden aldığımız araştırma sonuçlarını da şimdi burada gösteriyorum. Onlar bize ümit veren sonuçlar oldu. Öncelikle kullanım oranının Türkiye çapında yüzde 88'i bulduğunu gördük. Çok ciddi bir rakam, demek ki okullar bu işi ciddiye alıyor. Aynı şekilde çocuklarımızın bu eğitimi aldıktan, o müfredatı bir sömestr tamamladıktan sonraki davranış alışkanlıklarına baktık bu araştırma şirketi vasıtasıyla; bu eğitimi alan çocuklarımızın yüzde 98'i yaya geçitlerinde trafik lambalarına uyuyorlar. Karşıdan karşıya geçerken yüzde 84'ü çok daha dikkat ediyor. Yüzde 81'i velisi otomobil kullanırken çok güzel uyarıyor: "Baba kemer tak; baba kırmızı geçtin." Bunlar bizim için çok ciddi birer güvence. Yine yüzde 69'u emniyet kemeri konusunda uyarısını ciddi biçimde yapıyor. Yine çocuklarımızın yüzde 96'sı otomobilin sağ tarafından ve kaldırım tarafından inmeye dikkat ediyor.

Yüzde 93'ü trafik işaretinin anlamını bilmiyorsa, soruyor: "Bu ne demek, bunu bana söyler misin?" Böylece hem anne hem babayı da çalıştırmış oluyor. Yüzde 92 kemer bağlıyor, arkada oturuyor; bu çok önemli. Yüzde 85'i bisikletini olması gerektiği gibi kullanabiliyor, Yüzde 76'sı da eve giderken, geç kalsa da koşarak gitmiyor. Arabaların önünden fırlamıyor. İşte bizim gelecekteki çok ciddi birer güvencemiz bu çocuklar. Sonuçta bu projenin çok başarılı bir şekilde uygulanmaya devam ettiğini gördük. Öğretmenler üzerinden MEB ile bir online anket yaptık. O ankette bakın neler çıktı; kullanım oranı yüzde 97 çıktı, öğretmenlerin kendi ifadeleri ile. Keza bu setin eğitim olarak öğrencilerin seviyesine uygunluğunun tespitinde yüzde 93'lük bir ciddi başarı çıktı. Öğretmenler bu seti son derece uygun buldular ve bütün bunlarla birlikte biz her ay okul gezmeye başladık; okullarda bu eğitim programları nasıl uygulanıyor, görelim istedik. Hakikaten, gördüğümüz resimlerde olduğu gibi İstanbul'da, Bursa'da, Eskişehir'de, Ankara'da, İzmir'de yaptığımız ölçümler çocuklarımızın ve okulların bu işe cidden gönül verdiklerini, emek verdiklerini gördük. Asıl bizim için gurur tablosu, başarı ölçüsü bu oldu. Bu proje birçok ödül aldı; bunu da söylemeden geçemeyeceğim. Bir önceki Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah GÜL projemizi çok anlamlı bir şekilde ödüllendirdi. Aynı şekilde Türkiye Halkla İlişkiler Derneği büyük ödülü bize verdi. Başka ödüller aldık. Bunlar da işin bizleri motive eden, bizleri gururlandıran diğer yönleri. Kamuoyu ilgisi, medya ilgisi, ünlü dediğimiz o tanınmış yüzlerin ilgisi çok yüksek oldu ve olmaya devam ediyor. Burada bazı fotoğrafları basında görüyorsunuz. Aynı şekilde burada ünlü birtakım insanları görüyorsunuz. Erol Evgin gibi, Star TV'nin anchormanı Celal Pir gibi, İBB Başkanımız, bir önceki valilerimizden yine burada görüyorsunuz. Şimdi bu işin ilkököl seviyesinde yapılan yönüydü. Biz bu şekilde ilkokulla bu işle yetinmeyelim dedik. Ayrıca bundan altı yıl önce liselere bir bakalım dedik. Lise çocuklarımız, lise gençlerimiz acaba ne noktada? Ehliyet almalarına birkaç yıl var. Acaba yeterince bilinçli olabildiler mi? Onlara daha fazla bilinci nasıl katarız? Onunla ilgili yeni bir proje ortaya koyduk, "sizin fikriniz, sizin projeniz" adı altında. Bu projenin anlamı şuydu, liseli gençlerimizi sürdürülebilir bir ulaşım ve yol güvenliği konusunda ortak harekete geçirme niyetiyle yola çıkmak. Çocuklarımıza, gençlerimize birer tane kendi bölgelerinde, kendi okullarının etrafında trafik güvenliğini önemli ölçüde olumsuz etkileyen konu neyse onları ortaya koymalarını ve onların üzerinde çözüm geliştirmelerini, bunları uygulayıp ölçmelerini ve bize anlatmalarını istedik. O demin gördüğümüz kişilerden oluşan jüri heyeti de her yıl nisan sonu mayıs başı gibi onların eserlerini, ürettikleri projelerini dinledi ve içlerinden bir tane Türkiye birincisi çıkarmaya başladık. Bunu beşinci seferde yaptık bu sene. Çocuklarımız, gençlerimiz,

özellikle liselerde bu işe çok fazla ilgi gösterdiler. Çok güzel yaratıcı fikirler ortaya çıktı ve bunlar hayata geçti, uygulandı ve gerçekten çok önemli gelişmeler sağlandı. Örneğin problemleri bir yerde üst geçit yaptırıldı büyük şehre; örneğin yol güzergâhı değiştirildi, trafik akışında yön değişikliği yaptırıldı. Birtakım son derece önemli projeler ve özellikle okullarda bilinçlendirici çok ciddi, çok küçük maliyetlerle büyük fikirler ortaya çıktı. Sonuçta gençlerimizin, özellikle gelecekte ehliyet aldıktan sonra trafikte gerçekten saygın, defansif sürüşü bilen ve bizlerin hep görmek istediği medeni birer insan olmalarına dair güvencemiz, ümidimiz çok daha artmış oldu. Bu projeyi de 10 yıllık bir süre için ortaya koyduk. Birleşmiş Milletlerin trafikte eylemde on yıl Decade of Action programı çerçevesinde 2025'e kadar yine uygulanacak şekilde ve bir milyon liselimizi hedef alacak bir proje olarak yola çıktık ve gördüğümüz son derece cazip, son derece ilgi çeken, birincilikleri onlarda görmeye başladık. Mesela ilk 2011 yılıydı, Zeytinburnu Anadolu Lisesi'nden çok güzel bir proje geldi. Bütün anasınıfı okullarında uygulanacak, anasınıfındaki çocuklarının özellikle bilinçleneceği çok basit kurallar içeren bir trafik projesini birinci seçtik. Keza Bahçelievler Füsün Yönder Anadolu Lisesi'nde "servisçini denetle, trafik emniyeti tak" diye çok harika bir proje çıktı. Servis şoförlerinin ne kadar trafiği ihlal ettiklerini ortaya koyan ve onları düzelter ve onları ciddi şekilde disipline eden bir proje ortaya çıktı. Keza okulların kantinlerinde satılan kapalı yiyecek içeceklerin üzerine yiyecek içecek işaretlerinin uygulandığı çok güzel bir proje ortaya çıktı; "çıkartmalarla öğren" diye. Aynı şekilde Beykoz'dan bir başka lisemizde, "ziller çalışıyor, kurallar uygulanıyor" diye o ders araları teneffüs zillerine mesajlar sokmaya başladılar. Bütün Türkiye'de okullara uygulanabilecek harika projelerdi. En son, geçtiğimiz Mayıs 2016'da da yine Bahçelievler'deki Füsün Yönder Anadolu Lisesi'nde, "dikkat afacanlar" diye harika bir beste ortaya çıktı; bütün okullarda ders aralarında çalınabilecek harika bir beste. Gördüğümüz gibi son derece basit, son derece kolay uygulanabilir, maliyeti hemen hemen olmayan, ama büyük etkisi olan projeleri, bizim gençlerimiz liselerde kendileri bizzat bulup ortaya çıkarıp uygulamaya yöneldiler. Bunlar tabii hepimiz için büyük bir güvence. Sonuçta dünya üçüncülüğü de aldık. Örneğin Zeytinburnu'ndaki okulumuzun öğrencileri Fransa'da düzenlenen bu konuda bir yarışmaya biz gönderdik ve orada dünya üçüncülüğü aldılar. Bu birinci gelen okullarımızın katılımcı öğrencilerini biz yurtdışına, Paris'e götürüp bir hafta onları misafir ettik. Çeşitli ödüllerle de onları burada sevindirmeye dikkat ediyoruz, ama bunların hepsi şekil; önemli olan en büyük ödül bir canı kurtarmak, o canı ülkemize gerçekten hediye edebilmek. İşte trafik böylesine önemli, böylesine kritik; insan bu kadar önemli rol oynuyor trafikte. Ben hepimizin sizlerin, bizlerin,

herkesin, hangi katman olursa olsun, bu konudaki sorumluluğu daima hatırlayarak o doğrultuda bir bilinç geliştirmesini ve hayatını ona göre devam ettirmesini diliyor ve beni dinlediğiniz için size çok teşekkür ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ:

İbrahim Beye çok teşekkür ediyorum. Özellikle üç mikroptan bahsettiler, çok önemli. Burada bu mikropları hepimizin içimizden atması gerekiyor. Bu arada bir konuyu anımsattılar bana; kuzey ülkeleri Norveç, İsveç gibi ülkeler trafik sorununu en aza indirebilmiş ülkelerdir. O ülkelerde yapılan istatistiklerde kazaların daha çok gündüz meydana geldiğini görmüşler ve gündüz far açmayı, far yakmayı denemişler, kazaların azaldığını tespit etmişler. Biz geceleri farı niye yakıyoruz? Görelim diye. Gündüz farı niye yakıyoruz? Görünelim diye; başkası bizi görsün diye. O anlamda biz de Kenan Bey ile beraber görev yaparken ülkemizde zorunlu olmamak ile beraber tavsiye niteliğinde gündüz farlar açılabilir dedik ve birçok aracımız bu şekilde seyrediyor. Umuyorum kazaların azalmasında bir etkisi vardır. Teşekkür ediyorum.

Şimdi konuşmalarını yapmak üzere Trafik Uygulama Denetleme Daire Başkanımız Kenan AYDOĞAN Beyi dinleyelim; buyurun.

Kenan AYDOĞAN, Trafik Uygulama Denetleme Daire Başkanı:

Değerli Arkadaşlar hepimizi selamla, sevgiyle selamlıyorum. Değerli Konuşmacılar ve Katılımcılar, öteden beri bizim birlikte çalıştığımız paydaşlarımız, özellikle Şevket AYAZ Başkanımız bizim zamanımızda Emniyet Genel Müdür Yardımcısıydı, ben de o zaman Emniyet Amiriydim. Türkiye'de trafik ile ilgili kırılma dönemi kendisinin genel müdür yardımcısı olduğu dönemdeydi. Geniş ufku, çalışkanlığı ve bize işe koşma, motivasyon konusundaki önemli destekleriyle oldu. O nedenle huzurlarınızda kendisine bizim üzerimizde sağladığı olumlu katkılar sebebiyle tekrar şükranlarımı sunmak istiyorum.

Bana bu davet geldiğinde Sevgili Gençler, benim de iki kızım var, "Acaba ne anlatmalıyım" diye düşündüm ve şuna karar verdim. Size karayolu trafiğinde Uluslararası Trafik Kazaları İstatistikleri Kuruluşunun, IRTAD'ın ortaya koyduğu riskli sürücü yaş gruplarındaki, sizin gruplarınız bunlar, 18-30 yaş arası. Bu grupta kazalara en çok sebebiyet veren kural ihlalleri ve risk bilgileri konusunda kısa bir açıklama yapmak gereğinin yararlı olacağını düşündüm. Eminim birçok yerde duymadığınız, görmediğiniz birçok bilgiyi, bu sabah salona geldiğinizde sahip olmadığınızı bilgiye, panel bittikten sonra salondan çıkarken sahip olacağınızı umuyorum ve bu amaçla

emek vererek bir hazırlık yaptım. Şimdi size kısa istatistikler vereceğim, ama birinci konuşmacımız Bülent Bey de istatistikleri verdi. Benimkiler biraz daha ülke çapında. Bakın 2007 ile 2016 yılları arasında nüfus, araç ve sürücü sayısında nasıl bir değişiklik olmuş, bunu görüyorsunuz. Bir ülkede, ülke zenginleştikçe arkadaşlar ilk satın alınan şey, hanımlar için kozmetik, erkekler için otomobil; ancak şimdi hanımlar için de kozmetik ile beraber otomobilleşme oranı son derece yükseldi. Bu bakımdan Türkiye'nin son dönemde geldiği aşama, özellikle son beş yılda geldiği aşama hemen hemen her kapıda (ortalama gelir düzeyi ve onun üzerindeki aileler için konuşuyorum), bir ya da iki araç kesinlikle var. Ama yollar mevcut yapısını koruduğu için (şehir içi yollardan söz ediyorum, özellikle cadde ve sokaklardan), maalesef kazalar olmaya devam ediyor. Grafiklerde nüfus araç ve sürücü artışlarını görüyorsunuz; yüzde 13 oranında artan nüfus, yüzde 53 oranında artan sürücü ve yüzde 61 oranında artan araç; biraz önce söylediğim tespitleri de destekler nitelikte.

Türkiye'de, bizim göreve başladığımız 2000-2004 arasında, bölünmüş yol uzunlukları son derece sınırlıydı ve maalesef yollarımız projeli değildi arkadaşlar. Yani mühendislik hizmeti alınarak yapılmış yollar değildi. Belki büyüklerinizden duymuşsunuzdur, "eşek yolu" derlerdi. Bunun sebebi ise eşek içgüdüsel olarak yolun, topoğrafyanın daha doğrusu en uygun olan yollarından, yani çıkış ve iniş eğimlerinin en uygun olduğu yerlerinden gelip geçermiş. Bu nedenle onların arkasına bağladıkları bir çubukla hayvanın gittiği yeri düzeltmek suretiyle klasik usullerle yol yapılmış. O bakımdan bizim yollarımız 2000'li yıllara kadar maalesef bu yolların genişletilmesi veya rehabilite edilmesi şeklinde düzeltildi; ancak son dönemde Türkiye'de projelendirilmemiş yol yok. Özellikle bölünmüş yollarımız, kalitesi itibariyle adeta otoyollar kadar kaliteli ve güzel yollar, güvenli yollar. 2016 yılında bin kişiye düşen araç sayısını görüyorsunuz. Bizdeki araç sayısı yüzde 53-63 oranında artmış olmasına rağmen diğer AB ülkeleri kıyaslandığında bin kişiye 264 araç düşüyor. Türkiye'deki karayolu trafiğinin ve bu karayolu trafiğinin sebep olduğu insan kayıplarının, maddi kayıpların, sosyo-ekonomik kayıpların toplam anlamda en önemli sebebi şu gördüğümüz tablo arkadaşlar. Yani biz karayoluyla yolcu ve yük taşımacılığını diğer modlara kaydıramadığımız sürece bu kazaların olmaya devam edeceğini düşünüyoruz. Bu istatistiksel olarak da böyledir. Bu disiplinlerle uğraşan bilim dallarında da aynı şekilde tespitler vardır. Dolayısıyla eğer karayolu trafiğini daha güvenli hale getirmek istiyorsak, özellikle İstanbul ölçeğinde görüyorsunuz, karayollarımızda ne kadar çok ağır tonajlı taşıtlar var ve eminim hepinizin şikâyetçi olduğu hafriyat kamyonları var. İşte bu karayolu taşımacılığını, yük ve yolcu taşımacılığını, olabildiğince diğer modlara kaydırabilirsek bu anlamda başarılı olabileceğiz.

Trafik Uyg. Den. Daire Bşk. Kenan AYDOĞAN

Dünyada her yıl trafik kazaları sebebi ile ölen ve yaralanan insanlar sayısında bilgileri vermişlerdi diğer konuşmacılar. Ben de bu nedenle pek fazla bu konuya girmek istemiyorum.

Alınan tedbirlere ve yapılan iyileştirmelere rağmen halen Türkiye'de yüz bin kişiye düşen ölü sayısının dört civarında olduğunu görüyoruz. Dünya Bankasının gelişmekte olan ülkeler ile ilgili yapmış olduğu bir çalışmada, gayri safi milli hasılatın yüzde 1,5'inin sosyo-ekonomik kayıp olarak trafik kazaları sebebi ile gerçekleştiği söyleniyor. Bu bakımdan Türkiye'nin de çok büyük bir kaybı var arkadaşlar. Yaklaşık iki milyarlık bir kayıp. Eğer bu kayıp trafik kazaları sebebiyle milli ekonomiye yük olarak kalmasaydı, biz inanın bugün yaşamakta olduğumuz sosyo-ekonomik hayatı çok daha üst düzeylere taşıyabilme imkânına sahip olacaktık. 2008 yılında 2 bin 264 ölümlü kazada 2 bin 948 kişi ölmüş. 2016 yılında bin 845 ölümlü kaza, 2 bin 266 kişi ölmüştür. Maalesef ölümler devam ediyor. Belki dünyanın birçok yerinde ölümler devam ediyor. Ama tek dileğimiz ve beklentimiz ve bütün gayretimiz bu yönde ve ölüm sayısını azaltarak sıfır hedefe yaklaşabilmek. Bunun için de sadece emniyetçiler olarak bizler değil, yol kullanıcısı olarak, sürücü olarak, yolcu olarak sizlerin önemli görevleri var. Biz neden denetim

yapıyoruz? Neden ceza yazıyoruz arkadaşlar; çünkü grafikte gördüğünüz, özellikle kırmızı dikey okların bulunduğu yerler ikisi arasındaki ters ilişkiyi gösteriyor. Yani denetim sayısı arttıkça kaza sayısı azalıyor. Çünkü biraz önce Şevket Başkanın da belirttiği gibi sürücüler üzerinde ya da yol kullanıcıları üzerinde algılama, yakalanma riski duygusu dediğimiz. “İhlal edersem cezalandırılırım” duygusu ne kadar çok etkinleştirebilirse, kazalar da o kadar çok azaltılabilir. Bu bilimsel bir gerçek. Bu bakımından biz de olabildiğince çok yoğun denetimler yapmaya özen gösteriyoruz. Bir milyon kişiye düşen ölüm sayısı bakın 2007-2016 arasında, Türkiye genelinde 41’den 28’lere düştü. Yine 100 bin kişide ölüm oranı aynı dönemde 4,2’den 2,8’e düştü. Bir milyon araca düşen ölü sayısı 226’dan 107’ye geriledi. Bütün bunlar şunu gösteriyor, iyi yolda ilerliyoruz. Ama hepimizin trafikten kaynaklanan şikâyetleri var mı? Elbette var. Bunu bir doğum sancısı olarak da görmek mümkündür. Bu sancıyı inşallah önümüzdeki dönemde hem yol kullanıcılarının, sürücülerin, yolcuların ve yayaların katkısıyla hem emniyetin ve diğer paydaş kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla azaltabileceğimizi düşünüyoruz. Sürücülerin ortaya koyduğu kusurlar nelerdir? Neden bu kadar çok kaza oluyor ülkemizde? Dikkat edin arkadaşlar, oluş şekilleri kazaların yandan çarpma, yayaya çarpma, yoldan çıkma, arkadan çarpma ve devrilme. Yayaya çarpmayı çıkartırsak ilk beş kusur arasından, geri kalanların tamamı hızdan kaynaklanıyor. Dolayısıyla bizim, herkesin şikâyet ettiği, ama bizim olmazsa olmaz dediğimiz ve bu sektörde yer alan tüm paydaşların da ortaya koyduğu gibi hız denetimlerine yeterince ağırlık vermezseniz ve araç hızlarını güvenli seviyelere, yasal seviyelere çekemezseniz, mutlaka hız sebebiyle kazaların artan bir trend izlediğini görmemiz mümkün olacak. Bunu önleyebilmek için de hız denetimlerine olabildiğince önem veriyoruz.

Yine meydana gelen kazalardaki sürücü kusurlarını görüyorsunuz. Bunların içerisinde yüzde 38 gibi çok büyük bir oranla hızlı araç kullanımı var. Diğeri de arkadaşlar, kavşaklar. Özellikle hanım sürücülere kavşaklara yaklaşırken hızlarını düşürmelerini ve olabildiğince (maalesef ülkemizin trafik profili böyle) diğeri sürücülere yol vermeleri gerektiğini tavsiye ediyorum. Trafik işaretlemelerinin karayolunun alt yapısından sorumlu olan yerel yönetimler tarafından çok iyi yapılmaması sebebiyle kontrolsüz ve tanımlanamayan kavşaklardan kaynaklanan yandan çarpma kazaları ve geçiş önceliğine uymamak şeklindeki kazalar çok büyük ölümlere sebebiyet veriyor. Çünkü birazdan açıklayacağımız araçlardaki pasif güvenlik donanımları içerisinde en güçsüz en zayıf olduğu kesimler yanıl kapılardaki bulunan barlar. Onun dışında sizi aracın içerisinde güvenle tutabilecek kaza sırasında başka bir mekanizma yok. Bu bakımından yanıl kazalar çok büyük risklere sahip ve Türkiye’de son 10 yılda meydana gelen yanıl kazalar hep ölüm

ile sonuçlanmış ya da diğeri ölüm ile sonuçlanan kaza tipleri arasında hep üst düzeylerde kalmış. Biz trafik polisleri olarak biraz önce sözünü ettiğim sürücü kusurlarını, ihlal sebeplerini ortaya koydum. Şimdi de en çok yazdığımız cezalardan söylüyorum. Bir ve ikinci sıradakiler gördüğünüz gibi yüzde 44’ü hız ihlaline dönük cezalar. Diğeri de maalesef Türkiye’nin en önemli sorunlarından birisi olan ve yerel yönetimlerin bir parça imar planlarının sebebiyet verdiği park yasağı ihlalleri. Maalesef özel otomobiller günde iki saat hareket halinde, yirmi iki saat park halindedir. Biz hep iki saate odaklandık, otomobil ya da motorlu taşıtların hareketini ön görüyoruz, ama yirmi iki saatlik parkı nerede? Hangi koşullarda, hangi güvenlik koşulları içerisinde ve ne kadar süreyle parkta kalacağını planlamadığımız için bu sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz. Şimdi siz gençlere özellikle emniyet kemeri kullanmanın neden çok önemli olduğunu izahat etmeye çalışacağım.

Burada Kanununun 78. maddesi emniyet kemeri kullanmayanlara yaptırımlar öngörmüş ve bunu düzenlemiş. Eğer siz Kanununun 78. maddesini sadece bir yasal düzenleme gibi görürseniz arkadaşlar, elbette buna uymazsınız. Buna itiraz edersiniz. Gençsiniz. Gençliğinizin size yüklediği yaşam anlayışı ve tarzı sebebiyle, “Ben emniyet kemeri kullanmayacağım” diyebilirsiniz, emniyet kemeri kullanmanın yasa da neden zorunlu hale getirildiğini görmek için şu istatistikleri ve sebepleri anlamanız gerekiyor. Dünya Sağlık Örgütü emniyet kemeri kullanmanın ölüm riskini yüzde 75 oranında azalttığını söylüyor. Bu Dünya Sağlık Örgütünün tüm küresel anlamda tüm dünyada yapmış olduğu istatistikleri araştırmalar ve birtakım etütler sonucunda ortaya çıkan rakamlar. Emniyet kemeri takmayan sürücülerin ölüm riski emniyet kemeri takanlara göre altı kat daha fazla. Hatırlayın, bir hafta önce Bursa’da meydana gelen kazada yedi hanım vefat etti. Ölenlerin en önemli ölüm sebebi, otobüslerde emniyet kemeri takmamaları. Çünkü araç sürücüsü direksiyon hâkimiyetini yitirdikten sonra şeve doğru aracı yönlendiriyor ve sola doğru yatmak suretiyle sol tarafta bulunan oto korkuluklara çarpıyor sol yanlamasına ve 40 metre kadar sol yanlaması üzerinde oto korkuluklar üzerine giderken camlar kırılıyor. Maalesef vefat eden hanımlar emniyet kemeri takmadıkları için kırılan camlardan düşerek otobüsle oto korkuluklar arasına sıkışıyor ve maalesef ikisinin kafası kopuyor. Emniyet kemeri bu kadar önemli arkadaşlar. Eğer bu insanlar emniyet kemeri takmış olsalardı, eşlerinin yanında, evlatlarının yanı başında onların sizlerin yaşlarına geldiğini görebilecek, onların evliliklerini, mürüvvetlerini görebilecek bir yaşam uzunluğuna sahip olacaktı. Sadece basit bir emniyet kemeri nelere kâdir. O nedenle Kanununun 78. maddesine emniyet kemeri konulmuştur. Ama lütfen emniyet kemeri konusunda gerekli hassasiyeti siz ve yakınlarınız gösterin.

Özel arabanızın arka koltuğunda oturanlara emniyet kemerlerini taktırın.; çünkü onların emniyet kemeri takmaması ön koltukta emniyet kemeri takanların da aleyhine olmaktadır kazalar, çarpışmalar sırasında. Genel inanış şu: “Ben şehiriçinde düşük hızda seyahat ediyorum, o nedenle şehirlerarası seyahate çıkarsam emniyet kemeri takarım.” Hayır, arkadaşlar emniyet kemeri her zaman ve her yerde gerekli, ama emniyet kemeri daha çok şehiriçi gibi düşük hızların ve yanal çarpışma kazalarının yoğun olduğu yerlerde gerekli; çünkü sizi araç içerisinde tutacak. Kırılan camlardan, açılan kapılardan araç dışına düşürmeyecek. Dolayısıyla beden taşıt teması ya da beden yol ve çevresi temasını, dolayısıyla kafa travmasını, beden travmasını yaşatmayacak olan en önemli unsur emniyet kemeridir ve bunu yeterli görmeyen otomotiv sektörü üreticileri, artık hava yastıklarıyla desteklenen emniyet kemerlerini kullanmak suretiyle yanal kazalarda ya da takla sırasındaki kazalarda araç içerisindekilerin güvenliğini sağlamaya çalışmaktadır. Siz aracın içerisinde farkında olmadan aracın tekerleklerinin saatte kat ettiği hızı, kat ettiği yolu kendi bedeninizle yaşarsınız. Bunun en açık örneği yapılan testlerde, ön koltukları kesilmiş bir aracın arka koltuklarına oturtulan mankenlerin yarattığı efekti almışlar ve hızlarını ölçmüşler. Siz eğer 90 km saat hızla giden bir araçta oturuyorsanız, aracınız ani bir fren yaptığında vücudunuz aynı hızla ileri hareketine devam eder. O ileri hareketi durdurabilecek olan şey, emniyet kemeridir. Eğer emniyet kemerini takmazsanız, kafanızı önce cama çarparsınız, sonra onlarca estetik ameliyatı olursunuz. Eğer bir beyin travması, bir kafa travması, bir beyin kanaması yaşamamışsanız, hayata yüzünüzdeki izlerle devam etmek zorunda kalırsınız. En azından kozmetik olarak, en azından fiziksel bütünlüğünüz olarak ve kendinize güvenli bir kariyer, bir yaşam olarak lütfen emniyet kemerinizi takın. Emniyet kemerinin çok önemli bir etkisi daha var arkadaşlar, özellikle emniyet kemerleri baş arkalıklarıyla birlikte kullanıldığında sizi aracın içerisine bağlar. Dolayısıyla aracın yavaşlama ivmesi ile birlikte bedeninizin de yavaşlamasını sağlar. Eğer koltuk baş arkalığını ayarlamamışsanız, gençler maalesef öyle oturuyor koltukta, doğru oturmadıkları için emniyet kemeri kendilerini tutsa da, vücut ileri hareketinden sonra çarpma sırasında geri hareket ediyor. Omzunuza kadar olan bölgeyi aracın koltuğunun arka kısmı korurken, başınız maalesef arkaya doğru geliyor. Buna kırbaç hareketi deniyor ve boynun kırılmasına sebebiyet veriyor. En iyi ihtimalle boyun fıtığı oluyorsunuz ve bir ömür boyunca boyun fıtığı ile birlikte yaşıyorsunuz. Tek sebebi, koltuk baş arkalığını kendinize göre ayarlamamanız. Dolayısıyla emniyet kemerini tek başına kullanmanız yetmiyor. Doğru kullanmanız gerekiyor, koltuk baş arkalığını da başınızın yüksekliğine göre ayarlamanız gerekiyor.

Otomobillerde ve kamyonettekilerin emniyet kemeri kullanması halinde kendilerine sağlayacağı yararları biraz önce gördük. Bu yansıtıda emniyet kemerinin kullanılmaması halinde araç içerisindeki insanların ölüm ve yaralanmalarının hangi bölgelerde yoğunlaştığını görüyorsunuz. Dolayısıyla emniyet kemeri biraz önce de açıkladığım gibi çarpışma sırasında aracın içerisinde bedeninizin kalması ve araçla aynı hızla giderken, aynı hızla ve ivmeyle yavaşlamanızı ve aracın içerisinde kalmanızı sağlar. Bu bakımından araca etkiyen hız kuvvetini, kinetik enerjiye dönüşlerde de momenti emniyet kemerleri üzerinden tüm bedene yansır. Böylelikle sizi araç içerisinde korur, kalmanızı sağlar ve ortaya çıkan çarpışma enerjisini de emniyet kemerleri boyunca vücudunuza yayar. Bu bakımından emniyet kemerini kullanmak son derece önemlidir. Emniyet kemerini doğru kullanmak önemlidir. Kemerle vücudunuz arasına lütfen kalem, çanta gibi cisimler, objeler koymayın. Çünkü emniyet kemeri çarpışma sırasında vücudunuzu araç içerisinde tutarken, özellikle sol cebinizde bulunan gözlükler, kalemler gibi batıcı, kesici cisimler vücudunuza zarar verebilir, kalbinize ve akciğerlerinize baskı yapabilir. O nedenle emniyet kemerini mutlaka doğru kullanmalıyız. Arka koltukta oturan, biraz önce söylediğim gibi mutlaka emniyet kemerini kullanmalı, aksi takdirde ön koltuktakilere de, ortaya çıkan kinetik enerji sebebiyle darbe yapıp onların da cama doğru yönelmesini, hatta biz kaza mahallerinde koltukların kırıldığını gördük, koltukları bile kırabilir. Yani yüksek bir çarpma hızında ön koltuktaki insanın tek başına emniyet kemeri takıyor olmasının da çok önemi olmuyor. Eğer arka taraftaki kilolu bir vatandaşa, yolcuysa, o da ön koltuğun bağlantı vidalarının kırılmasını ve cama doğru gitmesine sebebiyet veriyor. O nedenle mutlaka hem ön koltukta hem arka koltukta emniyet kemeri kullanmalıyız. Şehiriçi yollarda hız limiti saatte 50 km, hepimiz biliyorsunuz. Ama iki tane saatte 50 km hıza sahip aracın karşılıklı çarpışması sırasında vücudunuza etkiyen kuvvet dört ton arkadaşlar. Bu kadar düşük bir hızda vücudunuza etkiyen kuvvet dört ton; o nedenle çok dikkatli olmak lazım araç kullanırken ve emniyet kemerini de çok dikkatli, kurallarına uygun şekilde bağlamak gerekiyor. Kimileri de diyor ki: “Kaza sonrası aracı terk etmekte zorluk yaşarım; bu nedenle ben emniyet kemeri kullanmıyorum.” Yine literatüre giren bilgilere göre bu risk binde bir arkadaşlar. Araç içerisinde ya da kaza sonrasında aracın yanmasıyla sonuçlanan kaza sayısı binde bir riski sebebiyle, binde dokuz yüz doksan dokuzu bir tarafa koyuyoruz ve onu değerlendirmeye almıyoruz. Bu sebeple emniyet kemerini mutlaka takacağız. Araç dışına fırlamamak için takacağız. Kırılan camlardan ve açılan kapılardan araç dışına savrulmamak için takacağız. Zira araç içerisinde kalırsanız bir kaza sırasında ölüm riskiniz birse, araç dışına fırlamanız

sebebiyle ölüm riskiniz yirmi beşe çıkıyor. Hava yastıkları olan araçlarda da, yine de özellikle emniyet kemeri kullanılmasını tavsiye ediyoruz. Çünkü hava yastığı tek başına hiçbir anlam ifade etmiyor ve özellikle de risk olarak ortaya çıkıyor. Birçoğunuz biliyorsunuz, koltuklarda çocukların pusetlerini veya koltuklarını monte ettiğiniz koltuklarda aracın ön göğsünde bir off ve on düğmesi var, hava yastıklarını açıp kapatmak için kullanılıyor. İşte bunun sebebi de çocuklarımızın güvenliğini koruyabilmek. Çünkü eğer hava yastıklarının saatte 320 km hızla açıldığını düşünürseniz, aracı lüks, her tarafta hava yastıkları var, ama emniyet kemeri kullanmadığı için, vücudun ileri hareketi sırasında karşıdan açılan bir hava yastığı ile çarpışıyor. O bakımından emniyet kemeri mutlaka hava yastıkları ile birlikte kullanılmalı.

Bir diğer riskli davranışımız hız arkadaşlar. Karayolları Trafik Kanunu 51. maddesinde hıza yönelik yaptırımlar ön görülmüştür. Biz de trafik kazaları olmaması için denetimlerimizle, biraz önce gördüğünüz hız ihlallerine son derece büyük önem veriyoruz. Hız ile ilgili radar kontrollerimizi sürekli geliştirerek ve arttırarak devam ediyoruz ve ceza uyguluyoruz, ama bunun sebebi de şu; hız, aracın durmasına doğrudan etken bir unsurdur. Dolayısıyla hızınız arttıkça aracın fren mesafesi, durma, totaldeki durma mesafesi ve fren mesafesi ile birlikte reaksiyon mesafesi etkilenecektir. Bir aracın durabilmesi için farklı parametreler var, ama bunların en önemlileri, etken kuvvetlerden bir tanesi ya da parametrelerden bir tanesi hız, diğeri yolun eğimi, diğeri de yolun yüzeyi. Hız, yolun eğimi ve yolun yüzeyi; araç kullanırken hiç aklımızdan çıkarmayacağımız üç etken. Şimdi dikkat ederseniz asfalt bir yolda sürtünme kat sayısı sıfır altmış. Eğer asfalt ve ıslak bir yolda ilerlerseniz, neredeyse bunun yarısı kadar daha mesafeye ihtiyacınız var. Sürtünmeden kastımız, lastik ile yolun yüzeyi arasındaki adezyon kuvveti, ilişki. Eğer bu ilişki ıslak bir zeminde ise daha az, kuru bir zeminde ise daha yüksek. Dolayısıyla durma mesafesi, reaksiyon mesafesi artı fren boyundan oluşuyor. Bu nedenle hızınız arttıkça reaksiyon mesafesi artıyor ve fren mesafesi uzuyor. Daha uzun bir mesafeye ihtiyaç duyuyorsunuz.

Şunu söylemeden geçmek istemiyorum. Bakın, saatte 90 km hızla bir aracın bir saniyede aldığı yol 25 metre; fren mesafesi ise 48 metre. Dolayısıyla saatte 90 km hızla giderken 73 metre bir boşluk bırakabilirsiniz önünüzdeki araçla, ancak durabilirsiniz. Ama uygulamada bu, saatte 90 km hızla giden araçların önündeki araçla takip mesafesinin 45 metre olması gerekiyor. Eğer hızınızı artırırırsanız, lütfen takip mesafesini arttırın ve trafik kazalarından bu şekilde korunabilirsiniz.

İstanbul için bir başka risk grubumuz, yolu ile lastik arasındaki su birikintileri arkadaşlar. Su birikintileri sürücüler için en büyük risk; lütfen, eğer ıslak bir zeminde ilerliyorsanız, lastikle yol arasındaki sürtünme kat sayısının azalmış olması sebebiyle hızınızı mutlaka düşürün. Takip mesafenizi arttırın. Ani ve sert direksiyon hareketleri yapmayın. Fren yapacaksanız eğer, dört tekerinizin de ıslakta olduğu ya da dört tekerinizin de kuru olduğu yerde yapın. Aksi takdirde aracınızı savurursunuz ve kazaya sebep olursunuz. Başkanım teşekkür ederim. Kazasız günler diliyorum sizlere arkadaşlar.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYZAZ:

Kenan Beye çok teşekkür ediyorum. Dört uzman arkadaşımızın verdikleri bilgiler son derece yararlı bilgiler. Son konuşmacımız Hitay GÜNER Bey, buyurun Sayın GÜNER.

Hitay GÜNER, Türkiye Kazaları Önleme Derneği Genel Başkanı:

Efendim hoş geldiniz. Başkanım izin verirseniz, belki Üniversitenizin bazı sempozyum tradisyonu, geleneği vardır. Herkesten bir ricam var. Lütfen herkes ayağa kalsın. Evet, herkes şöyle bir silkelensin. Sonra bir gerinin. Sonra şöyle bir belinizi sağa sola hareket ettirin. Evet, oturabilirsiniz. Biraz sonra bunun zaten bir örneğini göreceğiz. Şimdi bir soru sormak istiyorum. Sınavı olan var mı? Biraz sonra gidecek olan? Yok. Yani biz bizeyiz, iyi. Ön taraftakiler arka tarafa bakmayın. Onları görmek mecburiyetinde değilsiniz. Bir soru daha sormak istiyorum. Şu anda salonda bulunan kişilerin hangilerinde sürücü belgesi var. Bir elleriyle işaret etsinler. Herkesin var, peki. Teşekkür ederim. Ona göre konuşalım öyleyse. Peki, yine bir soru sormak istiyorum. Bu salonda kimler yaya? Hepiniz kaldırın. Bir son ricam var. O ricam da şu, cep telefonlarınızı cebinize koyun. Teşekkür ederim. Şimdi bakınız hemen şu grafikten evvel de bir teşekkürümü dile getirmek istiyorum. Başlangıçta bir defile gördük, çok teşekkür ediyoruz o defile için. Eğer patent hakkı yoksa, oradan bazı kopyalar çekmeyi düşündüm; sokaklarda bunu nasıl uyguluyoruz diye. Eğer o fikir, o hayal gerçekleşirse uygulaması da olur. Şimdi benden evvelki sunumlarda bazı konular dile getirildi ve Başkanımın da talimat aldım; Hocamdan pardon. Vakit kıaldı, sınavlar varmış; onun için 60 km hızla değil, 110 km hızla gideceğim haberiniz olsun. Bazı durakları da durmadan geçeceğiz.

Trafik Kazaları Önleme Der. Bşk. Hitay GÜNER

Şimdi dünyadan örnekler verildi. Ben de hemen başka türlü gözünüzde canlandırmak istiyorum. Dünya Sağlık Örgütü'nün yapmış olduğu çalışma sonunda çıkan bir grafik var. Burada dört, aslında yirmidir bunun tamamı da, dört ana problem var. Bu problemlerin içerisinde birisi trafik. Trafikteki ölümler ve gördüğünüz gibi 2030 yılına kadar giden grafik içerisinde diğer üç ana problem, ne oldukları önemli değil, azaltılırken, trafiğin yarattığı sorunun önüne geçemiyorlar, trafik kazalarının önüne geçemiyorlar. Ölümlerin önüne geçemiyorlar. Bunun için de pek çok şey yapılması lazım. Aynı mantık içerisinde bu da Türkiye'nin bir grafiği. 1950 yılından 2009 yılına kadar 60 yıllık bir süreyi kapsar. Neden başı 50 den başlıyor; onun izahını burada yapmayacağım vakit kaybetmemek için. Ama bu çıkış içerisinde hemen şuna dikkatinizi çekeceğim. İlk 40 yıldaki trafik kazalarının toplamı, son 20 yıldaki trafik kazalarının toplamıyla karşılaştırıldığında, gördüğünüz gibi grafikte bir hızlı tırmanış var. Bu hızlı tırmanış 2009'a kadar, 10'ar yıllık gittiğimiz için, ama 2009'dan 2019'a alıp da projeksiyonunu yaptığımız zaman da, orada gördüğünüz 6 milyon, 10 yıldaki toplam 6 milyon trafik kazasının, 2009-2019 arasında 10-12 milyona varacağını tahmin ediyoruz. Yani aslında, problem büyük. Bütün dünyanın problemi trafik oldu. Bütün dünyanın problemi içinde de tabii bizim de problemimiz trafik. Tabii bunun için de İstanbul'da yaşayanlar için ayrı bir problem.

Şimdi size bazı şeyleri komprime (yüzeysel) aktarma etmek istiyorum ki hem akılda kalsın hem de vakitten tasarruf edelim diye çok hızlı geçeceğim. Bakınız bizim yaşamızda yanılmıyorsam 30, belki 31-32 olabilir, trafik kaza nedeni var. Ama bunların içerisinde beşini her gün yaşıyorsunuz. Sürücü belgesi olan kişiler, hatta yayalar her gün yaşıyoruz. Ben bu beşinin üzerinden çok kısa geçmek istiyorum. Bunlardan birincisi hız. Hız konusu daha evvel anlatıldı zaten. Ama ben şunu vurgulamak istiyorum. Bakınız hız sadece bir kaza nedeni değil. Bütün kazaların içerisinde var. Bundan bir ay evvel Çanakkale'de bir deprem oldu. Kimse ölmedi. Birkaç kişi yaralandı ve bir iki de bina yıkıldı. 1999 yılında Körfez depremi oldu, binlerce insan öldü. Her şey yıkıldı. Nedir bu? Depremin şiddeti. Depremin şiddeti 5.2, depremin şiddeti 7.2; birinde ölen yok, öbüründe binlerce insan öldü. İşte aynı şey hızda da var. Yani herhangi bir başka nedenle kaza yapıldığında eğer hız düşükse hasar az, eğer hızlıysa hasar fazla. Onun için diyoruz ki tek kelimeyle, bundan evvel anlatılanlar çerçevesinde diyoruz ki, hızınızı muhakkak kontrol edin araç kullanan kişiler. Bir ikincisi cep telefonudur. Bugün dünyanın en büyük problemi cep telefonudur. Bazı ülkelerde cep telefonunun araç içerisinde kullanılması her şekliyle yasaktır. Şunu lütfen seyredin. Evet, sesi alamadığınız için tam takip edemediniz. Ama özü şu, film oynatılırken bütün cep telefonları, herkesin cep telefonu çalıyor. Herkes cep telefonunu çıkartıyor, bakıyor. O sırada kaza oluyor. Yani cep telefonunuzu kullandığınız, hele hele mesaj attığınız zaman bir göz kırpma süresi içerisinde kaza olur. Sonra da kazanın nasıl olduğunu bilemezsiniz. O bakımından cep telefonunu zinhar, hiçbir şekilde kullanmayın diyoruz.

Bir diğer problem şerit değiştirme, doğrultu değiştirmektir. Bunu da burada daha evvel Daire Başkanım da anlattı, doğrultu değiştirme. Hemen şöyle canlandırmaya, fikir vermeye çalışayım size. Türkiye'de bugün son 4-5 yıldır yaklaşık ortalama bir milyon 251 trafik kazası oluyor. Bu bir milyon 250 bin, yahut bir milyon 300 bin kazanın yarısı, 500 ya da 600 bini iki sebepten kaynaklanıyor. İstanbul'da her an yaşadığımız iki sebepten kaynaklanıyor. Biri şerit değiştirmek, bir diğeri de takip mesafesi bırakmamak. Takip mesafesi bırakılmadığı için arkadan çarpa olaylarıyla karşılaşmak. Bu kadar ile yetineceğim.

Bir diğer faktör de yorgunluk. Biraz evvel onun için ben hepimizden rica ettim ayağa kalkıp bir silkinin diye. Çünkü oradan bakarken bakışlarınızın nasıl zayıfladığını gördüm. Bu yorgunluk üç sebeple olur; ya alkol almışsınızdır ya uykusuzsunuzdur veyahut uzun süre direksiyon kullanıyorsunuzdur. Bakın İstanbul'un içerisinde bu var. Ben buraya gelirken yolda trafik radyosunu dinleyerek geldim. Orada söylüyorlar,

falan noktada trafik tıkanı, filan yere kadar varmak için bir buçuk saatinizi alacaktır, haberiniz olsun. Bir buçuk saat direksiyon, aracın içerisinde oturuyorsunuz. Sadece elleriniz, kollarınız ve ayaklarınız çalışıyor. Direksiyon ve pedal. Vücudunuz duruyor. Kan dolaşımınız yavaşlıyor. Kan dolaşımınız yavaşladığı zaman beyne giden oksijen azalıyor. Oksijen azaldığı zaman da bir yerde refleksleriniz zayıflıyor; kaza yapıyorsunuz. Onun için yorgunluk sadece uykusuzluk değildir. En önemlisi direksiyon başında araç kullanmaktır. Onun için de muhakkak fırsat buldukça araçtan inin ve beş dakika dolaşın. Aynı noktada duruyorsunuz nasıl olsa. Evet, şimdi dolayısıyla bu beş faktör bugün bütün yollarımızda devamlı olan trafik kazalarına neden olmaktadır.

Direksiyon kullanan kişilerin sorumlulukları var; iki önemli sorumluluğumuz var. Birisi kendi canımızdan sorumluyuz, öteki de başkalarının canından sorumluyuz. Bunlardan biri emniyet kemeri, burada uzun uzun anlatıldı, ama şöyle bir temsili resimler size göstermek istiyoruz. Sapan kullanan çok olmuştur. O sapanla kuş vurulur veyahut cam kırılır. O işi yapan da küçücük 5-6 gram ağırlığında bir taş parçasıdır. Ama o sapanın, meşinin içerisine o taş parçasını koyup da sapanı kullandığınız zaman, o taş parçası 5-6 gram yerine biraz evvel Sayın Daire Başkanımızın söylediği gibi 25 misli, 30 misli, 50 misli artarak bir ağırlık ile çarpar. Yani camdan dışarı çıkmanın kestirmesi zaten bu olmaktadır. İkincisi yayalar; yani kendinizi kurtardınız, emniyet kemerinizi taktınız. Emniyet kemerinizi takmanın yolu var. Üç buçuk liraya satıyorlar piyasada. Böyle küçücük bir aparatı var. Kemerin iki ucunu bağlıyorsunuz, üstüne oturuyorsunuz. Aracın sinyallerinin böylece önüne geçmiş oluyorsunuz. Ama emniyet kemeri sigorta.

Yayalara gelince, sürücülerle yayalar pek birbirlerini sevmezler. Demin zaten el kaldırdık. Baktım ki sürücü çok. Ama yine de herkes el kaldırdı; yaya da çok. Direksiyon başındaki kişi yayayı başka türlü görür. Yaya direksiyon başındaki kişiyi başka türlü görür. İşte kişi bazen direksiyon başındadır, bazen yayadır, ama önemli olan şudur, başkasına zarar vermemek lazım. Onun için yayalara maksimum dikkat göstermeniz lazım. Bundaki oranlar anlatıldı. Ancak bir tek husus var. Biraz evvel sizden rica ettim. Cep telefonlarınızı cebinize koyun. Araç içinde telefon kullanmayın diye. Yayalar da telefon kullanıyor. Üstelik kulaklık ile kullanıyorlar. Sağa sola dikkat etmiyorlar. Dolayısıyla direksiyon başındaki kişilerin en büyük problemi öyle yayalar. Kulaklıkları takmış, dünyadan haberi olmadan, çevresinden haberi olmadan giden kişilerdir. Onun için direksiyon kullanırken hem kendinizi hem de diğerlerini düşünmek mecburiyetindeyiz.

Zorunluluklarımız var. Bunları ezberliyoruz, çok kısa geçiyorum. Biri yerdeki çizgiler. Biz buna yatay işaretleme diyoruz. Biri de düşey işaretleme dediğimiz tabelalar. Bu tabelaların ikisini çok iyi bilmemiz lazım. Biri üçgen şeklindedir, öteki daire şeklinde. Üçgen şeklindeki, “Kaza yaparsın, dikkat et” diyor. İhlaldeki bir olayı haber veriyordur. Daire şeklindekine uymazsan, “Para ödersin, ceza ödersin, haberin olsun” diyor. Bunlara uyun. Diğer tabelalar bilgilendirme tabelalarıdır. Kavşaklarımızın trafik lambalarında en büyük problemi yaşıyoruz. Bütün sürücüler yapıyor. Yapmayan yok. O da nedir? “Yeşil yanıyor, biraz sonra değişecek, bir an evvel geçeyim, hızımı arttırayım.” Olmaz, trafikte kavşaklara yavaş yaklaşılır. Diğerleri zaten önemlidir. Burada kırmızıyla koyduk, kural koymayalım da yavaş gidin. Sabırlı olun. Saygılı davranın. Sakin hareket edin. Yani kendi kendinizle bir barışıklık sağlayın istedik. Kameralı denetimden bahsetmiyorum. Çünkü biraz evvel çok fazla bahsedildi. Bir kaza gördünüz. Bu kaza hep tekrar edecek şimdi. Bir göz açıp kapayacak kadar anda oldu ve bir kişi yüzünden birkaç kişi problemle karşı karşıya kaldı. Dolayısıyla kaza bir anda olur. Cep telefonunuzu lütfen kullanmayın. Kemerinizi takın. Kendinizi kurtarın ve diğerlerine de zarar vermeyin.

Şimdi kaza olduğu zaman ne olur? Gazeteleri açarsınız, okursunuz üçüncü sayfayı; filan yerde bir trafik kazası oldu, iki kişi öldü, dört kişi yaralandı, yaralılar hastaneye kaldırıldı. Sonra sayfayı çevirirsiniz. Öbür haberleri okursunuz; bitti. Unutursunuz; zaten yarım saat sonra da o haberden haberiniz bile olmaz. Ama bir kaza olduğu zaman, bunun hasarı, yaralı, ölüm aşamaları var. O kadar mı? Değil. Gazete havadisinin arkası var. Satır satır gitmeyeceğim. Vakitten tasarruf etmek için, ama sarıları sadece aklınızda tutun. Yasal süreç var, ruhsal çöküntü var, sosyal çöküntü var ve parasal yıkıntı var. Yani, “Bir trafik kazası oldu, bitti; kurtuldum” diyemiyorsunuz. Kaza olduysa bir mahkeme üç sene sürüyor. Uğraşacaksınız, gideceksiniz. Diğerlerinden bahsetmiyorum. Ne yapacağız? Yapacağımız çok basit; o da şu: Burada, durmadan nasıl sistemler kurulduğunu hepimiz biliyoruz efendim. OGS sistemleri var, EDS sistemleri var, trafik polisimiz var, kanun var, tabelalar var. Ama otokontrol yok. Otokontrol, bizim kendi kendimizi kontrol etmemizdir. Bu toplumsal olarak da bireysel olarak da bizde henüz olmayan bir şeydir. Bunu yapabilmek lazımdır. Bunun da üç aşaması var: Önce dikkat, sonra algı, sonra davranış. Bütün bu saydığımız beş ana trafik kazası nedeninde eğer bunu yaparsanız dikkat, algı ve davranışı yaparsanız kaza yapmazsınız. Çünkü bizim hedefimiz trafikte mazeret olmadığı üzerinedir ve amaçlı sıfır kazadır. Efendim vitesi küçülttüm durdum. Teşekkür ediyorum. Burada nokta koyuyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ:

Çok teşekkür ederiz. Sayın Başkanım çok kısa öz ve net bir şekilde ifade ettiniz; çok teşekkür ediyorum. Değerli Öğrencilerimiz panelimiz burada sona ermiştir, ancak son olarak HED DANIŞMANLIK sahibi Canbek HURMOĞLU'nu davet ediyorum. Çok kısa bir açıklama yapacak size dışarıda bir sürprizimiz var demiştim. O sürprizle ilgili bir açıklama yapacak. Buyurunuz.

Canbek HURMOĞLU, HED Danışmanlık Sahibi:

Merhabalar, benim ismim Canbek HURMOĞLU. Bana, burada yapılan çalışma çerçevesinde nasıl bir destek olabilirsin diye sorulduğunda, emniyet kemeri simülörleri getirdim bugün. Niye getirdik? Bir trafik kazası olursa ondan sağ çıkın diye. Size bir soru sormak istiyorum, bir yaklaşımda bulunmak istiyorum. Buradan çıktuktan sonra kimler trafik kazası yapacak? Lütfen elini kaldırsın. Peki, yarın kimler trafik kazası yapacak? Onlar elini kaldırsın. Ben ısrar ediyorum, bu ay içerisinde trafik kazasına karışacaklar el kaldırsın. Bu yıl içinde trafik kazasına karışacaklar elini kaldırsın. 10 yıl içerisinde trafik kazasına karışacaklar el kaldırsın. Hiç kimse. Neden? Bu işi ciddiye almadığımızın sebebi bu. Çünkü hiçbiriniz trafik kazasına karışacağınızın farkında değilsiniz. Risk algılamanız yok. Sistemsel olarak eğitim aldığınızda, ben yol güvenliği konusunda, sürüş konusunda eğitim veren bir kurumun yöneticisiyim ve eğiticisiyim. Hepiniz risk altındasınız kapıdan çıktığınız andan itibaren. Tek sorun, bunun farkında değilsiniz. Burada anlatılanları can kulağıyla dinleyememenizin sebebi bunların hiçbirinin sizin başınıza bir saat sonra gelme riskinin farkında değilsiniz. Ben 25 yıldır bu sektörde yol güvenliği konusunda çalışıyorum; bir kişinin dahi trafik kazasından dolayı burnu kanamasın diye. Bugün buraya geldiğimizde bir trafik kazasına karışma riskinin yüksekliğini aslında dostlar ortaya koydular. En azından bu karışacağınız trafik kazasından çıkabilmek için emniyet kemeri takabiliyor olmanız lazım. Biz yetişkinlerin bir davranışı değiştirebilmek için uygulamamız gerekiyor. Başka türlü anlamıyoruz. Görselleri görüyoruz. İkna olmuyoruz. Ben ikna etmek için benden rica edildiğinde dışarıya bir emniyet kemeri simülörü getirdim. Lütfen sizden bir ricam var, okulunuzun giriş bölümüne. E kapıya konulan o emniyet kemeri simülörünü kullanın. Sonra da yalnızca sizden şunu istiyorum. Hangi gün trafik kazasına karışacak ve o gün yaralanacaksınız, o gün kemer takın. O günü biliyorsanız. Hepinize teşekkür ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Özgül YAMAN:

Değerli Arkadaşlarım, ben bütün katılımcılara teşekkür ediyorum. Biz bir yıl içerisinde Üniversitemizden üç canımız olan iki arkadaşımızı ve bir arkadaşımızı kızını

Canbek HURMOĞLU, HED Danışmanlık

kaybettik. İstiyoruz ki her yıl bu panel düzenlensin ve daha da programlansın ve bütün öğrencilerimiz bunu can kulağıyla dinlesin. Çünkü biraz önce beyefendinin söylediği gibi kimse kazaya katılabileceğini ya da onun bir parçası olabileceğini hayal edemiyor, ama biz burada canlı yaşadık arkadaşlar, canımız olan üç insanı kaybettik. Ben onların anısına da tekrar teşekkür ediyorum sizlere ve değerli öğrencilerimizi bahçede olan lütfen bu denemeyi yapmalarını rica ediyorum; çünkü gençlerimiz daha dikkatsiz davranıyorlar, “Bana bir şey olmaz” düşüncesiyle. Bugünün anısına bir plaketimiz olacak Sayın Konuklarımıza. Bu nedenle Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Sayın Ömer ÖZYILMAZ Hocamızı sahneye davet ediyorum plaketlerimizi konuklarımıza vermek üzere.

Prof. Dr. Ömer ÖZYILMAZ, İAÜ Rektör Yardımcısı:

Önce ben bu programı düzenleyen değerli arkadaşımıza teşekkür ediyorum. Hem Üniversitemiz adına hem burada bizi dinleyen değerli öğrencilerimiz adına. Sizlere de hoş geldiniz diyorum. Teşekkür ediyorum. Evet, arkadaşlar ben bir başka etkinlikteydim. Onun için geç geldim. Aslında hepimizin, değerli beyefendinin söylediği gibi, hepimiz her an ya yaya olarak veya sürücü olarak trafikle iç içeyiz. Her an onunla, Allah korusun, karşılaşma riskimiz var. Bu konu hayati bir konudur. Hayatımızı doğrudan ilgilendiren

bir konudur. Diğer bütün konuların önüne geçmesi lazım. Bu çok önemli konuda Üniversitemizde böyle bir çalışma olduğu ve sizlerin de dinlediğiniz için ben değerli konuşmacılara hepinizin adına çok teşekkür ediyorum ve sevgilerimizi, saygılarımızı sunuyorum Üniversitemiz adına.

Bugün sizlerle birlikte olmaktan çok büyük keyif aldık. Ben şahsen çok büyük bir keyif ve gurur duydum. Ancak burada güzel bir haber vermek istiyorum. Trafik kazaları, insan faktörü, yayalar, sürücüler. Şu bilgiyi vereyim. Mutlaka hepiniz otomotiv sektörü ile ilgilisiniz. Teknolojinin nasıl geliştiğini takip ediyorsunuz. Güzel haberim de şu, 2020-2021 yılından itibaren artık (biz bu trafik meseleleri ile maalesef hâlâ meşgul olmakla devam ederken), bizim elimizden bu direksiyon gidiyor. Yani artık otomobiller otonom oluyor. Artık otomobiller kendi kendilerine ileri gider gelir oluyorlar ve bizler sadece oturan, seyahat eden oluyoruz. Bu noktadan itibaren herhalde trafik kazaları da tarihe karışacak gibi duruyor. 2030'da bu tür araçların toplam satışlarda yüzde 60'a yakın olacağı bekleniyor. Bu bilgiyi de vermek istiyorum. Teknolojiyi yakın takip edin lütfen.

Dr. Öğr. Üyesi Özgül YAMAN:

Tekrar konuklarımıza teşekkür ediyoruz. Katılımcılarımıza da teşekkür ediyoruz. İyi günler diliyoruz.

TERÖR ve MEDYA PANELİ

Konuşmacılar

Dr. Naim Babüroğlu

E. Tuğgeneral

Bünyamin Aygün

Cepheden yeni dönen gazeteci

Moderatör

Yrd. Doç. Dr. Şevket Ayaz

Sunucu

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KAZAN

📅 20.02.2018

🕒 10:15

📍 İAÜ A Blok Konferans Salonu

www.aydin.edu.tr

TERÖR VE MEDYA**Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAZAN:**

Sayın Dekanlarım, Değerli Akademisyenler ve Sevgili Öğrenciler, Ulusal Güvenlik, Strateji Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen Terör ve Medya konulu panelimize hepiniz hoş geldiniz.

Özellikle bugünlerde bu paneli planlamamızın özel bir nedeni var. Malum, Afrin'de yürütülen operasyonlarda terör ve medyanın ilişkisi ve terörle mücadelede medyanın öneminin, ne derece katkı verip ve doğru bir habercilik yapıldığında bu katkının ne düzeye geleceği; yanlış bir habercilik yapıldığında terör örgütlerinin propagandasının nasıl yapıldığının önüne geçmek için bir farkındalık oluşturmak adına, bugün bu paneli düzenliyoruz. Panelimize başlamadan önce başta Afrin'de olmak üzere, ülkenin bağımsızlığı ve bekasası için kahramanca cephede savaşan ve bu uğurda hayatlarını kaybetmiş tüm aziz şehitlerimiz için hepinizi bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum. Teşekkür ederim.

Panelin açılış konuşmasını yapmak üzere Ulusal Güvenlik, Stratejik Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Sayın Dr. Şevket AYZ'ı konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYZ, İAÜ Ulusal Güvenlik, Stratejik Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü:

Sayın Dekanlarım, Değerli Öğretim Üyesi Arkadaşlarımız, Sevgili Öğrenciler, Terör ve Medya konulu panelimize hoş geldiniz. Bu panelin yararlı olacağını umuyor, hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Terör, bir grubun veya bir devletin, yasadışı stratejik ve siyasi amaçlarını gerçekleştirmek için bilinçli, planlı ve silahlı şiddet kullanmasıdır. Terörün çeşitli tanımları yapılmıştır; ancak belirli bir tanım üzerine anlaşmak mümkün olmamıştır. Çünkü bir devletin terörist dediği kesime, başka bir devlet çıkıp "gerilla", "özgürlük savaşçısı" diyebiliyor; bu yüzden anlaşmak mümkün olmadığından, tariflerde değişiklik göze çarpmaktadır. Ancak ben burada terörle mücadele yasamızdaki tanımı sizlere okumak istiyorum. 3713 sayılı Yasa'ya göre, cebir şiddet kullanarak baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinin birisiyle anayasada belirtilen cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik ve ekonomik düzeni değiştirmek, devletin

Dr. Öğr. Üyesi Naim BABÜROĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ, Gazeteci Bünyamin AYGÜN

ülkesiyle ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk devletini ve cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devletin otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi ve kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemler, terör eylemi olarak kabul edilmektedir. Görüldüğü gibi terörle mücadele yasası etraflı bir tanım yaparak terör nedeni olabilecek eylemleri sıralamıştır.

Bu terör örgütleri değişik amaçlarla bir araya gelmektedir. Bazıları yıkıcı terör örgütüdür, amaçları mevcut düzeni yıkmak, yerine Marksist Leninist sisteme dayalı bir rejim kurmak veya şeriata dayalı bir rejim kurmak. Bazıları bölücü terör örgütüdür, ülkenin topraklarını bölmek ve böldüğü toprakların üzerinde yeni bir devlet kurmak amaçlı olabilmektedir. Ama hepsinin amacı siyasal, toplumsal ve anayasal düzeni yıkmak ve bu kurumları işlemez hale getirmek, böylece hükümetleri düşürüp kendi sistemlerini kurmaktır.

Ülke içinde faaliyet gösteren terörist unsurlar başka devletlerden maddi ve psikolojik destek almak durumundadır. Hatta başka devletlerden almasalar bile içeride bulunan halktan destek almaları şarttır; aksi takdirde yaşayamazlar. Benim uzun yıllar önce yedek subaylığında öğrendiğim bir şey vardı, komutanlarımızın bize öğrettiği, halka dayanmayan gerilla sudan çıkmış balığa benzer. Günümüzde de bulunduğu yöre halkından destek almıyorsa veya diğer devletler tarafından desteklenmiyorsa, teröristlerin

başarılı olması mümkün görünmemektedir. Bu örgütler amaçlarını gerçekleştirmek için yüklü miktarda paraya ihtiyaç duyar. Bu parayı da yasadışı yollardan, haraç almak veya sempatanlarından bağış toplamak gibi yollardan elde ederken, esas büyük gelirlerini uyuşturucu kaçakçılığından elde etmektedirler. Uyuşturucu kaçakçılığı, teröre bulaşmayan devletleri de önemli bir şekilde etkileyen bir unsurdur.

Günümüzde terör bütün insanlığın sorunu haline gelmiştir; artık insanlar yolda, alışveriş merkezlerinde, düğünde, çarşıda her yerde terörle karşı karşıya gelebilme ve terörden ciddi anlamda zarar görme durumlarıyla karşı karşıyadır. Terör ile ilgili yapılan harcamalar da ciddi bir sorun olmaktadır. Vatandaşların refah içinde yaşaması için harcanması gereken kaynaklar, maalesef yabancı ülkeler tarafından üretilen silahlara yatırılıyor. O silahlarla yabancı ülkeler hem ekonomilerini düzeltiyor hem ortalığı yakıp yıktıktan sonra, tekrar oranın imarında ayrı bir kâr elde ederek kendi vatandaşlarını huzur içerisinde yaşatırken, gelişmekte olan ülke vatandaşlarını da maalesef çok ciddi sıkıntılara sokmaktadır.

Terörün kısaca tarihçesine baktığımızda, MÖ 7'inci bin yıla kadar uzanıyor. O dönemde de terörist faaliyetlerin olduğunu görüyoruz. Özellikle MÖ 70-60 yıl arasında Roma Dönemi'nde Skari denilen Yahudi bir grubun çok ciddi terör eylemleri yaptığını görüyoruz, ama en önemlisi Selçuklular Dönemi'nde Hasan Sabbah komutasındaki teröristlerin yaptığı faaliyetlerdir. Hasan Sabbah, İslam dininin İsmailiye tarikatına mensuptur, bu tarikatın kurucusudur, yürütücüsüdür. Bunlar, İran'da Alamut Kalesi'ni ele geçirerek (ki bu kale muazzam bir ovanın ortasında, çok yüksek bir tepededir), burada adeta bir cennet yaratmışlardır. Mükemmel bahçeler, şırl şırl akan sulardan oluşan bir sahte cennet burası. İksirle bayılıp bu cennete getirdikleri müritlerine (bunlar tarihte Haşhaşiler olara bilinir) önce buranın büyüsunü tattırıp, onları sonra oradan alındıklarında, bu insanlar o cennete yeniden girmek için her şeyi yapmaya hazır hale getirilmiş oluyor ve bu kanalla birçok cinayet işlenmiştir. Bu cinayetlerin kurbanlarının başında da Selçuklu Veziri Nizâmülmülk gelmektedir. 1092 tarihinde Nizâmülmülk, Haşhaşiler tarafından şehit edilmiştir. Hatta Melikşah'ın ölümünden sonra yerine geçen Sultan Sungur, Alamut Kalesi'ne, bu İsmailiye cemaatini yok etmek için bir sefer hazırlığındayken, bir gece sabaha karşı yastığının başında bir hançer görür ve arkasından mesaj gelir, "bizimle uğraşma" diye ve uğraşmaktan da vazgeçmiştir. Günümüzde Hasan Sabbah'ın torunları, 19'uncu yüzyıldan itibaren Ağahan adıyla yaşamlarını sürdürmektedir. Dünya çapında zengin insanlar bunlar, Amerika'da ve dünyanın her tarafında çok sayıda mal ve mülke sahiptirler. Şu anda yeryüzünde yaşayan İsmailiye cemaatinin müritleri, gelirlerin sekizde birini bu aileye vermektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ

Günümüzde artık savaşlar, devletlerarasında değil, devletlerin tuttuğu terör örgütleri vasıtasıyla yapılmaktadır; literatüre, “vekâlet savaşları” olarak geçmiştir. Özellikle merkez ülkeler dediğimiz ABD ve Avrupa ülkeleri, yani gelişmiş ülkeler, kalkınmakta olan ülkelerin kaynaklarına el koyabilmek amacıyla terör örgütlerine destek vermekte, her türlü maddi manevi yardımları yapmaktadır. Böylece bu ülkeleri kontrol altına tutmaya çalışmaktadırlar. Bizim ülkemiz de bulunduğu konum itibarıyla, jeopolitik özellikleri sebebiyle, Batı ülkelerinin hedefindedir. Ülkemizi sürekli bir terör ortamında tutmaya çalışmaktalar, gayret etmekte, kısmen de muvaffak olduklarını görüyoruz. Yıllardan beri terör belasıyla uğraşıyoruz, ama biz terörü insan haklarına, yasalara, hukuka uygun bir şekilde bitirmeye çalıştığımız için, uzun bir zaman alıyor. Bu bakımdan inşallah bunun sonu gelecek diye umut ediyoruz. Tabii terör bazen kendisini yaratanları da vuruyor. Günümüzde Avrupa'nın çeşitli kentlerinde zaman zaman terör eylemleri yapılıyor. İnşallah merkez ülkeler bunlardan bir ders çıkartırlar.

Batılı ülkeler, kalkınmakta olan ülkelerin kaynaklarını koruyabilmek için, o ülkelerde darbelere varan eylemlere de yönelebiliyor. Nitekim Mısır'da oldu, bizde de denendi, ama çok şükür başarılı olmadı; bu hain darbe girişimi ile ilgili gereken

işlemleri de takip ediyorsunuz, her gün yapılıyor. Ülkemizde çeşitli terör örgütleri halen faaliyetlerini sürdürüyor, bir kısmı zayıf, bir kısmı da güçlü gibi görünmesine rağmen, Türkiye Cumhuriyeti Devleti bunlarla her zaman baş edecek güçtedir ve edecektir.

İzninizle kısa bir paragraf da FETÖ/PDY'e açmak istiyorum: Fetullah Gülen'in kurduğu örgüt önce eğitimle işe başlamış, hücre sistemiyle çalışan, hiyerarşik yapıya sahip bir örgüttür. Önce yurtdışında, özellikle 1990'lardan sonra kurduğu okullarla dışarıya açılmaya başlamış, Türklüğü ve Müslümanlığı yayıyor görüntüsüyle yurtiçinden geniş bir destek bulmuştur. Bu terör örgütünün en belirgin özelliği, üst amir veya imam dediğimiz kesime mutlak itaattir; bu yolda örgütün amaçları kutsaldır, amaçların dışındaki her şey yalandır, sahtedir, önemsizdir. Asla üstlerin emirleri tartışılmaz. 170 ülkede faaliyet gösteriyor, 520 şirket, 269 vakıf, 205 medya kuruluşu, 252 STK ve 206 hastane tespit edilmiştir şu ana kadar. Okullar vasıtasıyla buldukları ülkelerin siyasi, ekonomik, sosyal hayatlarında etkinlik kurmaya çalışıyorlar. Fetullah Gülen kâinat imamı olup her kıtada, kıta imamları, her ülkede de ülke imamları bulunmaktadır. Türkiye imamının altında il, ilçe, semt, ev, öğrenci imamları bulunmaktadır; ayrıca yargı, emniyet, TSK, MİT, MEB, mülkiye, akademik kadro imamı gibi her alanda imamlıklar kurmuşlar ve imamlar vasıtasıyla bu alanları kontrol altına almaya muvaffak olmuşlardır. En önemli özelliklerinden birisi de kripto özellikleridir, yani inancını gizleme özelliğidir. Amaçlarına baktığımız zaman, bütün dünyada otoriter, baskıcı, evrensel bir diktatörlük kurmak, bu amaca ulaşmak için güçlü bir ekonomik kaynak yaratmak ve altın nesil yetiştirip, altın vuruş ile devletteki idareleri ele geçirmek. Himmet en önemli gelir kaynaklarıdır, üyelerinden himmet alırlar. Evli olanlar gelirlerinin yüzde 10'unu, bekâr olanlar da yüzde 15'ini himmet olarak bu örgüte vermek zorundadır. Vermeyenler hakkında da çok ciddi yaptırımlar uygulanır; idari soruşturmalar, suç iftiraları gibi. FETÖ'ye mensup kişilerin üç tane özelliği var: Birincisi ve en vazgeçilmezi, Fetullah Gülen'e adeta tapma derecesinde inanmak. Asla onun talimatları tartışılmaz, aynen uygulanır. İkincisi, himmet adı altında mutlaka bir aidat öderler. Üçüncüsü de, bağlı oldukları her kimse, abi, abla, imam; onlarla haftada bir mutlaka görüşürler. Bunların geçmişte yapmış oldukları bazı faaliyetler, manipüle ettiği bazı olaylar var; Balyoz, Ergenekon, Kozmik Oda, askeri casusluk, KPSS, Hrant Dink'in öldürülmesi ve Fenerbahçe'nin şike davası.

Çok değerli konuklar, sevgili öğrenciler, sizlere bugün iki önemli konuşmacımızı getirdik. Bunlardan birisi İAÜ Öğretim Üyesi Emekli Tuğgeneral Naim Babüroğlu, kendisi bize özellikle terör konusu ve kahraman ordumuzun son günlerdeki operasyonunu değerlendirecektir.

İkinci konuğumuz da Milliyet Gazetesi Fotoğraf Bölüm Müdürü Sayın Bünyamin AYGÜL. Kendisi gözü pek kahraman bir gazetecidir. 26 Ekim 2017 tarihinde görevli gittiği Suriye’de, IŞİD tarafından esir alınmış, 40 gün esaret hayatı yaşamıştır. Bu zorlu deneyimine rağmen geçen hafta yine Suriye cephesine gitmiş, ÖSO ile beraber çatışmaları yerinde gözlemlemiş ve bu konuda haberleri geçmiştir.

Panelimizin üniversitemize ve siz sevgili öğrencilerine yararlı olacağını umuyor, hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAZAN:

Şevket Hocamıza konuşmalarından dolayı teşekkür ediyoruz. Şimdi sözü çok değerli katılımcılarımıza vermeden önce terör ile medya arasında nasıl bir ilişki var, kısaca ona değinelim. Bu ilişkinin terörle mücadelede önemi nedir, biz Türk medyası olarak nasıl bir portre çiziyoruz, özellikle İngiltere’de bununla ilgili ciddi çalışmalar var, ABD’de bununla ilgili çalışmalar var. O ülkelerin basını terör olaylarını nasıl veriyor, biz nasıl veriyoruz ve nasıl vermemiz gerekiyor, asıl önemli kısım bu.

Terör-medya ilişkisi dediğimiz ilişki, sembiyotik bir ilişkidir; yani iki ayrı grubun, terörün ve medya gruplarının birbirinden gayri resmi olarak faydalandıkları bir ilişkiye dayanmaktadır. Bu, 1915’li yıllara kadar, henüz televizyonun yeni doğduğu, özellikle ABD’de radyonun yaygın hale geldiği yıllarda dahil, aradaki ilişki kendini göstermiştir. 1915’te çekilen Bir Ulusun Doğuşu filmi, ABD’nde terör-medya ilişkisine verilebilecek en iyi örnekler arasında yer alır. Bu tarihten itibaren kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmaya başlamasından sonra terör örgütleri de, medyaya yönelmiştir. Konu ile ilgili 1972 Münih Olimpiyatları, terör-medya ilişkisinde adeta bir devrim oluşturmuştur. Bu olimpiyatlarda kana bulanık İsraili sporcuların görüntülerinin medya tarafından direkt olarak yayınlanması, bütün okları medya üzerine yönlendirmiş ve çok daha ileri gidilerek olayın sorumlusu medya tutulmuştur. Olayın sorumlusu birinci derecede medya olmamakla beraber, bilinçli yapılmayan terör haberciliği, terör örgütlerine katkı sağlamakta, bu bilinçsiz habercilik, medyanın işini de zora sokmaktadır. Medyanın yapması gereken, halkı bilgilendirme görevini, tamamen terör örgütlerinin propagandasını yapmayacak şekilde yerine getirmesidir. Özellikle 1970’lerden sonra terör örgütleri kendi içlerinde medyatik örgütler ve medyatik olmayan örgütler olarak belli sınıflandırılmaları tabii tutulmuşlardır. 1970-1990 arası BM’nin çıkardığı bütün terör ile mücadele yasalarında, biraz önce Şevket Hocamın bahsettiği gibi kapsayıcı bir terör tanımı olmamakla beraber, çıkan yasaların

tamamına yakını, hepten uluslararası havacılıktaki hava güvenliğini sağlamaya yönelik çalışmalarıdır. Bu çalışmaların sebebi de şudur, terör örgütleri kaçırdıkları uçakların haberleriyle ana haber bültenlerine çıkmaya çalışmakta ve bu ana haber bültenlerinden istedikleri, onların bağımsızlık bildirelerinin ya da temel misyonlarının televizyon ekranlarında okunmasıdır. Bununla beraber 2000’li yıllara geldiğinde gazete, dergi, televizyonun üzerine bir de dijital medya dediğimiz ve özellikle son 5-6 yıldır yaygın hale gelen sosyal medya da eklenmiş durumdadır. Bunların eklenmesiyle birlikte kirli habercilik, fısıltı gazeteciliği de devreye girmiştir. Özellikle medyanın, daha doğrusu ülkedeki güvenlik kurumlarının zamanında yapmadığı açıklamalar, fısıltı gazeteleri tarafından devreye konulmakta ve medyadaki kirli habercilik oldukça fazla yüzeye çıkmaktadır. Son 3-4 yılda bu haberlere hepimiz rastlamışızdır. Özellikle Güneydoğu’daki çatışmalarda şehit haberleriyle ilgili, Genelkurmay Başkanlığı zamanında açıklama yapmadığında, şu tarz haberlerle karşılaşılıyor sosyal medyada, “aslında görüldüğünden çok daha fazla şehit sayısı var, bu rakam 20’den ibaret değil, 80’lere kadar çıkan sayılar var”. Bunlar işte terör örgütlerinin medyayı bilinçli bir şekilde kullanmalarının temel sonucu. İki arasındaki ilişki hiçbir zaman kaçınılmaz bir ilişkinin dışına çıkamayacaktır, fakat burada sorumlu bir gazetecilik yapılması temel düzeydi. Terörle mücadele, topyekûn bir mücadele olduğu için, medya bu mücadelenin çok önemli bir parçası durumundadır.

Yapılması gereken birkaç tane temel unsur vardır, 1985 yılında İngiltere’de Margaret Thatcher’ın söylediği bir söz var, “Terör, medyanın oksijenidir.” Evet, terör medyanın oksijenidir, bununla ilgili yapılan bilimsel çalışmalarda pek çok veriye ulaşmamız mümkün. İtalya’da öldürülen, katledilen Aldo Moro cinayetinde gazetelerin tirajlarının bir o kadar yükseldiği görüldü. İtalya’da gazetelerin en fazla sattığı perşembe ve pazar günleridir. Terör örgütleri eylemlerini ya çarşamba ya cumartesi günleri yapıp, perşembe ve pazar günü çıkacak gazetelerde haber olmak için özellikle bugünleri seçiyorlardı. Aynı şekilde İngiltere’de yakın bir tarihe kadar IRA’nın eylemlerinde de benzer bir durum söz konusudur. BBC’nin ana haber bülteninden yarım saat önce IRA yaptığı eylemleri ana haber bültenine denk getirmeye çalışıyor ve bu yaptığı eylemlerin direkt olarak haber bültenine girmesini sağlıyordu.

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAZAN

Bizdeki duruma kısa bir dikkat çekip sözü konuklara bırakmak istiyorum. Türkiye’de de maalesef bir gazeteci olarak, iletişim akademisyeni olarak üzülmek söylemek istiyorum ki, terör haberciliği konusunda sınıfta kalmış bir toplum durumundayız. Sevgili arkadaşlar, terörle mücadele sadece güvenlik güçlerinin yaptığı bir şey değil. Bu uğurda hepimize görevler düşüyor. Eğer dikkatlice dinlersek, çorbada sizin de ciddi şekilde tuzunuz olacaktır. Lütfen, birazcık daha dikkatinizi buraya çekmek istiyorum. Bizdeki terör haberlerinde teröre, sadece gazetecilere değil aynı zamanda sosyal medyada paylaştığımız paylaşımlarla da direkt olarak katkı veriyoruz. Son olarak IŞİD’in yaptığı paylaşımlarda, video haberlerinde görüntülerin fütursuzca yayılması, internet sitelerinde yayınlanması, maalesef bizim bu sürece istemeyerek de olsa alet olduğumuzu gösterir. Terör örgütlerinin bir slogan cümlesi vardır, “Amaç çok sayıda insan öldürmek değildir, amaç, bir tane insan öldürüp 1000 kişiyi korkutmaktır.” Bunu da en iyi şekilde sağlamanın yolu medyadır. Medya özelinde kitleleri hipnoza sokup ve bu hipnoz üzerinden toplumun devlete karşı tepkisini arttırıp, güvenlik politikalarına karşı halkın tepkisini çekip, kendi propagandalarını yapma yoluna gitmektir. Bu konuyu detaylandırmak için iki konuğumuz var. İlk Sözü Dr. Naim Babüroğlu’na veriyorum. Hocam buyurun.

Dr. Naim BABÜROĞLU, İAÜ Öğretim Üyesi:

Sayın Dekanım, Değerli Öğretim Üyeleri, Sevgili Öğrenciler, tabii biraz önce değerli hocalarım ayrıntılı anlattılar, bana da pek fazla bir şey bırakmadılar. Anadolu’da soğanın iç tarafına cücük derler. Böyle soğuk bir günde sosyolojik araştırma yapan öğretim üyeleri gitmiş, Anadolu’da dağda üşüyen bir çobana sormuşlar, “Çok paran çıkarsa ne yaparsın” demişler; çoban düşünmüş, “Soğanın cücüğünü yerim” demiş. Yandaki çobana da aynı soruyu sormuşlar, “Bana bir şey bırakmadı” demiş. Şimdi değerli hocalarım da çok detaylı anlattılar, bana bir şey bırakmadılar.

Efendim, beş bin yıllık yazılı tarihe baktığımızda, aslında dünya siyasi tarihinin bir savaş tarihi olduğu görülür. Çünkü şu ana kadar yapılan bilimsel araştırmalarda sadece 240 yılı barış ve huzur içinde geçmiş, beş bin yıl içerisinde. Bu şu demek, bundan sonra yaşayacağımız coğrafyada ve yaşayacağımız dünyada da savaş tarihiyle karşı karşıya kalacağız. Birinci Dünya Savaşı’nda yaklaşık 15 milyon kişi yaşamını yitirdi, ama sivillerin ölümü yüzde 5 idi. İkinci Dünya Savaşı’na geldiğimizde yaşamını yitiren insan sayısı yaklaşık 60 milyon, ama sivillerin ölüm oranı yüzde 48’dir. 1945’ten bugüne kadar, güya savaş yok, 60 milyon kişi yaşamını yitirdi, ama dünyada savaş yok. Peki, sivillerin ölüm oranı nedir diye sordüğümüzde, yüzde 95 oluyor. Demek ki artık savaş, çehresini değiştirdi. Atilla, Metehan zamanında ya da Fatih Sultan Mehmet zamanında iki düzenli ordunun karşılıklı durup, birbirlerine taarruz ettikleri bir ortam değil artık ya da Çanakkale Savaşı’nda karşıdaki İngiliz, Fransız donanması karaya çıkarken düzenli orduların savunma sistemi, işgal ettikleri bir coğrafya değil artık savaş. Demek ki savaş çehresini oldukça değiştirdi ve artık biliyorsunuz barışta normalde çocuklar babalarını gömer, ama dünya öyle bir ortama geldi ki, babalar çocuklarını gömüyor. İşte babaların çocuklarını gömmeye başladıkları ortama biz, savaş ve muharebe ortamı diyoruz.

Peki, Suriye’de, Irak’ta, Afganistan’da olaylar sürüyor; iç savaş, çatışma; ne dersiniz deyin. Yapılan hesaplamalarda bir iç savaş yaklaşık olarak ne kadar sürer denirse, cevabınız ne olur? Her şey olumlu giderse, tekrar söylüyorum, her şey olumlu giderse, bir iç savaş, bir ülkede en az 15-20 yıl devam eder. Afganistan’ı 1979’da Sovyetler işgal etti, 39 yıldır devam ediyor. Ya Irak; 1991’de Saddam Kuveyt’e saldırdı, iç savaş başladı; yıl 2018, 27 yıldır devam ediyor. Suriye’de iç savaş 2011’de başladı, demek ki 2030’lara kadar ateş çemberinin içinde, onu koklamaya devam edeceğiz, ama her şey olumlu giderse. İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde 1945, Hiroşima ve Nagazaki’ye atılan atom bombaları sonucunda ateşkes başladı, ama siyasi görüşmeler 1951 Eylül ayına kadar devam etti; yani 6 yıl sürdü. Bu koşullarda eğer siyasi görüşmeler Suriye’de başlarsa,

Dr. Öğr. Üyesi Naim BABÜROĞLU

en iyi koşullar 2030'u bulacak. Onun için Türkiye'de yaşayan birey olarak, savaşın ve iç çatışmanın bizi etkileyeceğini göz ardı etmemek gerekiyor.

Savaş şekil değiştirdi. Eskiden ABD askerini Irak'ta görürdünüz ve ABD askeri Irak'ta öldüğünde, ölüsünün tabut içinde uçakla Washington'a gittiğini, ABD topraklarına gittiğini televizyonda görürdünüz, ama şu anda görmüyorsunuz, neden? Çünkü ABD'li bir asker, yıllık 50 bin dolara mal oluyor. ABD'de şu anda 100'den fazla askeri güvenlik şirketi var, ağzını açmış bakıyor, "Aman bir yerde iç savaş çıksın da, gidip para kazanalım" diye. Onun yıllık maliyeti 300 bin dolar. Yani, normal düzenli bir askerden altı kat fazla, ama ABD buna katlanıyor. Şimdi de ABD askeri ölüyor, ama sivil olduğu için, emekli olduğu için, kimsenin dikkatini çekmiyor. Savaş çarkıyla beraber yöntemi de değişiyor ve özel askeri güvenlik şirketlerine devrediyor. ABD şu anda onu tartışıyor, acaba Pentagon askerini, bütün bunları bu şekilde kullansak ne olur diye. Şu anda Afrin'de de var, Suriye'de de yine özel askeri güvenlik şirketlerine ait yaklaşık beş bin ABD askeri var. Irak'ta da on bin tane var, ama yılda en az 300 bin dolar para kazanıyor.

Bu terör neden bitmiyor? Biraz önce Sayın Hocam söyledi, Brzezinski'yi duyduunuz mu hiç? ABD eski ulusal güvenlik danışmanı ve ABD'nin politikalarının şekillendirmesinde önemli bir şahsiyet. 1979'da Sovyetler Afganistan'ı işgal ettiğinde o zaman ulusal güvenlik danışmanı, El-Kaide terör örgütü ortaya çıkıyor ve 1980'lerden itibaren El-Kaide'yi eğitmeye başlıyorlar, şurdaki gördüğünüz fotoğraf da gerçektir, El-Kaide lideri Usame Bin Ladin'e silah verirken çekilmiş fotoğrafıdır Brzezinski'nin. Tabii, 1989'da gerçekten ABD on yılda Sovyetler Birliği'ni Afganistan'dan El-Kaide sayesinde çıkardı. Sovyetler Birliği 60 milyar doları gömdü ve yaklaşık 50 bin ölüyü geride bıraktı ve çekildiğinde Sovyetler'in çöküş sesleri gelmeye başladı ve Sovyetler 1990'ların başında dağıldı. Demek ki terör önemli, bazı stratejik sonuçlara yol açıyor, haritaları değiştiriyor.

Peki, nedir ABD'nin buradaki stratejisi? El-Kaide ve Taliban yaratıldı; dünyanın başına bela oldu. İkiz Kuleler'i yıktı 2001'de, 6 buçuk saniyede 47 kat yerle bir oldu, üç bin kişi öldü. İkiz Kuleler'in yıkılmasından sonra Brzezinski'ye sormuşlar: "İkiz Kuleler yıkıldı, üç binden fazla insan öldü, milyarlarca dolar zararı oldu ABD'nin ve çok sayıda askeri öldü. El-Kaide dünyanın ve ABD'nin başına bela oldu, bundan hiç pişmanlık duyuyor musunuz?" Cevabı, ABD'nin stratejisinin öyküsüdür aslında. Diyor ki: "El-Kaide, Taliban gibi taşeron terör örgütlerinin herhangi bir yerde dünyanın başına bela olması mı önemli, yoksa Sovyetler Birliği gibi bir dünya gücünün çökmesi mi?"

Gelelim bugüne; IŞİD, PKK, El-Nusra, El-Kaide, ne dersiniz deyin, bu terör örgütlerinin dünyanın başına bela olması mı önemli, yoksa Suriye, Irak, Türkiye gibi ülkelerin parçalanması mı? Demek ki ABD'nin değişmez stratejisi bu, bunu bilmemiz lazım. Değişmeyen stratejisi Afganistan'da gözetleme kulesi, Suriye ve Irak gibi Orta Doğu'da da bir penceresi olacak, enerji ve petrol kaynaklarının kontrolü, İsrail'in güvenliği, şimdi üçüncü bir olay var, PKK/PYD'nin güçlenip bir devlet olması. Sırada ne var? İddia etmiyorum kendileri söylüyorlar, yorum değildir konuştuklarım, Büyük Ortadoğu Projesi, sözde Arap Baharı (ki ben Kanlı Bahar diyorum), hedef İran ve Türkiye; olay bu. ABD (tabii tanımlarsanız bu stratejiyi), ulusal çıkarlarını korumak için daima maşa ülkeleri ve terör örgütlerini kullanacak; Suudi Arabistan gibi, PKK, El Kaide gibi. Ama masada otururken vazgeçilmez lider olma özelliğini de daima koruyacak.

ABD savunma harcaması yüzde 19 arttı, 700 milyar dolara çıktı. Rusya'nın ne kadar; 85 milyar dolar. Suudi Arabistan'ın ne kadar; 85 milyar dolar. Suudi Arabistan dünyanın en zengin enerji ve petrol kaynaklarına sahip ülkesi. Neden Rusya kadar

savunma bütçesine sahip? Yemen'deki aşiret bölgesini iki yıldır dize getiremedi, ama 85 milyar dolar harcıyor; neden? Çünkü terör örgütlerini finanse ediyor. Ama Rusya'nın 85 milyar doları çok önemli, ABD'nin neredeyse sekizde biri; buna rağmen liderlik ön plana geçiyor, satranç taşlarını iyi oynayan Rusya, Suriye'de ve Irak'ta neredeyse ABD'ye ayar vermeye çalışıyor. Demek ki hamurda maya ne ise, stratejide lider odur. Putin ile Trump'u karşılaştırdığımızda, Putin satranç taşlarıyla oynarken, Trump günlük yaşıyor. Kimler günlük yaşar? Şarapçılar günlük yaşar, sabah uyanır tekrar içer, hep böyle devam eder. Dünya savunma harcamasının yüzde 37'sini, dünya silah ticaretinin yüzde 50'sini ABD elinde tutuyor. Silah ticareti çok önemlidir, çünkü savaş çarkı ABD'de silah ticareti sayesinde dönüyor.

PKK'ya gelelim. PKK deyince bölücü terör örgütü, 1978'de Diyarbakır'ın Lice ilçesi Fis Köyü'nde kuruldu. Sözde lideri Abdullah Öcalan ve 1979'da Suriye'ye gitti, Suriye'de Beka vadisinde kaldı. Düşünün, üniversite öğrencisi, Güneydoğu'da bir köyde birkaç arkadaşıyla örgüt kuruyor, fakat bir yıl sonra komşu bir ülkenin topraklarında misafir ediliyor. Kendi kendine gidemez, finans lazım, akıl lazım, yöntem lazım ve 1984'te ilk eylemini yapıyor. 1985'te köy baskınlarına başlıyor, 1990'da terör zirveye çıkıyor. Ben o zaman oradaydım, PKK terör eylemi yaptığı zaman bazı karakollarda yaklaşık günde 25 şehit oluyordu. 1996'ya doğru gücü zayıflıyor, 1999'da terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan hapsediliyor ve Türkiye'ye teslim ediyor. 1999'dan sonra terör örgütünün moral ve motivasyonu düşüyor, düşüyor ama maalesef devlet kurumu o anda bir rehavete kapılıyor. Nasılsa yakalandı, artık yeşermez dediler ve 2002'de şehit sayımız yediye indi. Fakat 2002'den sonra tekrar tırmanıyor ve şu anda geldiğimiz noktaya geldik. Çözüm süreci, bazen bir yılda 750 şehidimiz oldu. Kıbrıs Barış Harekâtı'nda sadece 498 şehidimiz var. PKK'nın mevcudu ne kadardır? Tehdit değerlendirmelerine göre 6 bin 500'dür ve PKK bölücü terör örgütüyle kahraman ordumuz gerçekten çok iyi mücadele ediyor. Polis teşkilatı, emniyet teşkilatı, yani gerçekten teröristle kahramanca mücadele ediyor, ama terör ile mücadeleye geldiğimizde, yani devletin milli güç unsurları, politik, kültürel, nüfus, sosyolojik ne dersiniz deyin, senkronize edilmesi, sinerji yaratılacak bir duruma getirilmesi maalesef mükemmel olamıyor ve bugüne geliniyor.

Bugüne geldiğimizde Brzezinski'nin söylediği anekdot aklınıza gelsin; ABD, Irak'ı 2003'te işgal ediyor, Irak'ın silahlı kuvvetleri felç oluyor, Bağdat'ı, kendi bakanlığını, kendi cumhurbaşkanının koruyamayacak bir hale geliyor Irak. Şimdi Bağdat'a gittiğinizde görürsünüz bütün bakanlıkların etrafı beton bariyerleriyle kaplı; düşünebiliyor musunuz kara tabloyu? 1997'den sonra görev yaptığımda Irak'ta, bırakın kendilerini savunmayı,

kendilerine bakamıyorlardı. Irak'ta hiç şişman bir insan göremedim, Kuveyt'te de zayıf bir insan görmedim, hepsi şişman. Geldiğimiz bu noktada haritaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Suriye coğrafyası, sarı renklere bakın, Fırat'ın doğusu, Suriye'de yaşayan Kürt nüfus 2011 demografik nüfus sayımına göre, ben tabii etnik bir ayrımcılık için söylemiyorum, Suriye nüfusunun etnik yönden yüzde 50'si Kürt; dinsel yönden yüzde 15 Alevi, yüzde 85'i Sünniymiş. Suriye'deki PYD dediğimiz olay, PKK'nın kardeşi. Nereden kardeşi olduğunu anlıyoruz, internete girin lütfen, KCK Sözleşmesini arayın; yani Kürdistan Toplulukları Birliği. 2005'te imzalanıp İmralı'daki Öcalan tarafından yayınlandı. 3. ve 4'üncü madde özerklikten, 11'inci madde de Suriye, İran, Irak ve Türkiye'deki kendine bağlı terör örgütlerinin yardımıyla, bağımsız ve birleşik devlet kurmaktan söz ediyor. Yani 2005'te bu belge ortaya atıldığına göre, kimsenin bilmemesi mümkün değil. Şöyle ki, Suriye'de PYD, Irak'ta PCDK, İran'da PJAK ve Türkiye'de PKK, ileride birleşecekler, her ülkeden coğrafyayı alacaklar, bağımsız ve birleşik bir Kürdistan devletine kavuşacaklar, sır değil bu, KCK sözleşmesinde yazıyor bu.

Peki, Suriye'de ne oldu? Suriye'de iç savaş başladı 2011'de, Arap Baharı kapsamında, 100'den fazla terör örgütü Suriye'yi istila ettiler ve coğrafya değişti. Fırat'ın doğusuna bakın, Suriye coğrafyasının yüzde 30'dur. Suriye enerji kaynaklarından da yüzde 50'den fazlası, kim var orada, PYD, yani PKK. Kim teslim etti, ABD. Gücü ne kadar? 60 bin kişi. Peki, PKK'nın bizim için şu ana kadar tehdit değerlendirmesi durumu neydi, 5-6 bin. 10 kat arttı, hedefleri 100 bine ulaşmak. IŞİD için mi? IŞİD orada yetersiz duruma geldi zaten, hemen hemen Suriye'de IŞİD yok. Çünkü İsrail'in güvenliği, petrol ve enerji kaynaklarının kontrolü ve İran'ın yolunun kesilmesi. Orada bütün Kürtler oradaki PYD/PKK'yı destekliyor mu? Hayır. 350-400 bin Kürt ve Suriye vatandaşı Türkiye'ye sığınmacı olarak geldi. Oradaki PKK'dan kaçtılar. Böylece hem demografik yapı değişti hem de coğrafya değişti. ABD istedi böyle olmasını. Afrin'de harekât devam ediyor, bakın şurası kuzeyi Afrin. Kilis ve Hatay sınırında, kahraman Silahlı Kuvvetlerimiz operasyona devam ediyor. Bu arada kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, kahraman gazilerimize de acil şifalar diliyorum, onların sayesinde burada konuşabiliyoruz ve bu coğrafyanın hükmü şudur, ordu çökerse devlet yıkılır; ne vatan kalır ne yurt, bunu unutmayın. Kanla yazılan savaş tarihi söylüyor bunu!

Afrin'de operasyon devam ediyor, orada da PKK ve PYD var, Kilis'e ve Hatay'a eylemler yapıyorlar, bunu engellemek için. Şu bir gerçek, Afrin'de mutlaka başarılı olacağız. Fırat'ın doğusuna el atmayan bir Türkiye, oradaki PKK/PYD etkisini yok edemez, onun için Türkiye Afrin'den sonra Menbiç, Menbiç'ten sonra Fırat'ın doğusuna

el atmalı. Suriye coğrafyasında bu sarı renk kaldığı sürece sevgili öğrenciler, sizler ve sizden sonra gelecek kuşak daima kendini tehlikede hissedecektir ve çocuklarınız ya da yetiştireceğiniz torunlar hiçbir zaman kendini güvenli ortamda hissetmeyecektir. Onun için Fırat'ın doğusundaki o alana Türkiye el atmak zorundadır. Kim var orada? ABD var, 13 tane ABD üssü var, Türkiye ABD ile ne yapıp edip uzlaşır uzlaşmaz, gerekirse riskleri göze alarak, el atmak durumundadır, özetle bu şekilde.

Tabii bu arada terörün yarattığı başka bir gerçek var, onu unutmayalım; sığınmacılar. Mülteci deniliyor, yanlışır, çünkü BM'nin mülteci sözleşmesine göre onların kayıtlarının yapılmış olması lazım, onların sistemi tamamen farklı, o yüzden mülteci demek yanlışır, sığınmacı demeliyiz. Sığınmacılar iç çatışmanın bir sonucudur, fecaattir. Yaklaşık 3,5 milyon Suriyeli sığınmacı var, ama gayri resmi rakamlar 4 milyon. Kilis'in nüfusu 129 bin, 130 binden fazla Suriyeli sığınmacı var. Yani sosyal medyada örgütlenirlerse, böyle illeri, ilçeleri ele geçirme durumuna sahip. Bu sığınmacıların yüzde 50'si 18 yaş altı; yüzde 10'u sadece okuma yazma biliyor; yüzde 35'i bir yakını kaybetmiş; yüzde 30'u travma geçiyor. Normal bir travmanın 12 kat fazlası. O zaman bunların ileride potansiyel tehdit durumuna gelmesini de düşünmemiz lazım.

Sonuç olarak iç savaş, biraz önce söyledik, 15-20 yıl sürer. Terör örgütleri taşeronluğa devam ediyor. Mesela Suriye'deki PYD'ye ABD'nin verdiği silahlardan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti satın almak istemişti, ama maalesef ABD kongresinden geçmemişti. Sonuç olarak sevgili öğrenciler; tarih, ulusların tarlasıdır ve devlet, bir millet ne ekirse onu biçer. Onun için strateji önemlidir, kuvvet ve zamanı iyi kullanmak lazım ve stratejide hata yaparsanız, yaptığınız bir saniyelik hata, belki bir yılda telafi edemezsiniz. Hepinize beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYZAZ:

Naim Hocamıza çok teşekkür ediyoruz. Dünyanın bir savaş tarihinden ibaret olduğunu ve özellikle ilk zamanlarda askerlerin çok ölmesinin yanında, son yıllardaki savaşlarda sivillerin öldüğünü belirtti. Bu savaşlarda çocukların babalarını değil, babaların çocuklarını gömdüğü bir döneme geldiğini gördük. Dolayısıyla terörün ne derece tehlikeli olduğunun, geleceğimizi ne derece karartabileceğinin somut bir örneğidir. Bu arada ABD'nin birtakım terör örgütlerini kullanarak stratejik sonuçlar elde ettiğini gayet güzel vurguladılar. PKK'nın da kurulmasıyla ülkemizin 35 yıldan fazla bir zamandan beri ciddi sıkıntılar çekmesine rağmen, bu konuda mücadelesinin devam ettiğini, günümüzde Fırat'ın doğusunun bizim için stratejik önem taşıdığını ve

buraya yerleşecek bir PKK/PYD'nin bir devlet kurulması durumunda, bizimle komşu olması halinde, ciddi sorunlar yaşayacağımızı ve vatanın birliği konusunun bozulacağını gayet güzel vurguladılar. Çok teşekkürler Paşam, sağ olun. Şimdi sözü Bünyamin Aygün'e veriyorum.

Bünyamin AYGÜN, Milliyet Gazetesi Fotoğraf Bölüm Müdürü:

Öncelikle şunu söyleyeyim, Şevket Hocamın ısrarlı ricası üzerine buradayım. Tabii ki Naim Hocamla aynı yerde konuşmacı olmak benim için büyük bir şeref. Genelkurmay'dan iznim çıktı, Türkiye'de, resmi kurumlar hariç Anadolu Ajansı ve TRT gibi, özel kurumlara askerle hareket etme imkânı verilmiyor yıllardır, Genelkurmay'dan izin çıktı, "Gelin Cinderes bölgesine" dendi. Şevket Hocama söz verdim diye buradayım. Fotoğraf gösterisinden sonra devam edeceğiz.

İlk önce Zeytindalı Harekâtı'nı anlatayım kısaca. Çünkü Hocamın da söylediği gibi cephenin önüne giden çok az gazeteci var ve gidip gelip televizyon programlarında veya bu tür söyleşilerde anlatma şansı olmuyor, çünkü zamanları olmuyor.

Size kısaca Zeytindalı Harekâtı'nı fotoğraflarla anlatmak istiyorum. Bülbül diye bilinen bölgenin hemen yakınında ve stratejik bir nokta burası. Şeyh Horos'ta özel birlikler ve ÖSO ile hareket ettim. Bu fotoğrafta bir köye baskın düzenliyorlar. Burası köyün sınırı. Bu da ele geçirilen sürüden bir kuzu, iki günlük sanıyorum, annesi olarak oradaki birisi özel kuvvetlerde diğeri ÖSO mensubu, onları annesi sandığı için peşinden ayrılmıyor. Milliyet gazetesinde çalışıyorum, gazetem bunu kullanmak için uygun sayfa ve yer bulamadı, ama sonraki yıllarda önemli bir kare olarak başka fotoğrafları da var tabii, bence yerini alacaktır. Bu fotoğrafta da ÖSO mensubu, orada gördüğümüz oyuncak tuzaklanmış olabilir diye, her tuzaklanmış olabilecek objenin yanına gelip bomba uzmanını bekliyor. Burası da arazinin yapısını görmemiz açısından. Arada gördüğümüz dağ, yükselti Türkiye tarafı. Bu gördüğümüz zeytinlik Afrin tarafı, Horos köyüne denk geliyor. Burada özellikle şuna dikkat çekmek istiyorum, insanların hali vakti yerinde. Şuradan görüyorsunuz, şu kısma kadar şu eve ait ve burası bir çiftlik. Arkadaki, şuradaki ev, buradaki araziye ait. Dolayısıyla teröre ihtiyaçları yok. Peki, neden terörü besliyorlar? TSK ile 50 metre 100 metre ileri gittik ve tünellere denk geldik. Neden teröre destek veriyorlar?

Burası bir köy, yoğun bombardıman altında. Genellikle meskûn bölgeyi hava kuvvetleri vurmuyor, bunun nedenini Naim Hocam iyi bilir, ama uçak mühimmatı 200 ile 500 metrekare alana etki ediyor, o yüzden buraları daha çok top atışlarıyla ve

Gazeteci Bünyamin AYGÜN

havan atışlarıyla vuruyorlar. Hatırlıyor musunuz, bir tankımız vuruldu ve beş şehidimiz vardı. Tankımız vurulduğunda oradaydım, az önce medyayı anlatan arkadaşımız dedi ki basın dikkat etmiyor, terörden besleniyor. Çok doğru, altına imzama atıyorum, ama şunu da söyleyeyim, eğer biraz sorumlu gazetecilik yaparsak, terörün amacını anlarsak, bireysel olarak, kurum olarak söylemiyorum, kurum olarak tabii ki dikkat ediyoruz, terörün amacını anlarsak, bence hocamın dediği gibi altı biraz boşalacaktır. Çünkü beş kişinin şehit olduğu tankın vurulduğu o noktada fotoğrafları var bende, ama o fotoğrafı paylaşmanın anlamı var mı? Ben paylaşsam sosyal medya o gün yıkılacaktır. Bünyamin Aygün'ün Twitter'ından gördük, Facebook'undan gördük ya da gazete paylaşsaydı Milliyet'ten gördük, bütün dünyada da kullanılırdı bu. Neden paylaşmadık, çünkü amacı biliyoruz. Terör operasyonu var ve ortada bir harekât var, o yüzden paylaşmadık ve TSK bunu önce bir şehit olarak verdi, sonra beşe çıkardı, neden, önce yaralıydılar vs. Bu da, o şehitlerin intikamını almak için bir araya gelmiş ÖSO mensupları, başlarına taktıkları beyaz bantları görüyorsunuz. İki anlamı, birincisi yemin ediyorlar ve karanlıkta tanınmak için ve sürekli yerlerini değiştiriyorlar, çünkü çatışmalar 20-30 metreye kadar düşüyor. Bunlar tabii çok sıcak ve özel fotoğraflar, bu köy alındığında girdik, çelik yeleğim ve çelik miğferim var. Bunlar sadece bizi şarapnele karşı koruyor ve tabancaya karşı koruyor.

Uzun namlulu silaha karşı çelik yeleğin ve çelik miğferin korumadığını biz orada test ederek de kanıtladık. Biz buraya girdik, çok korunaklı olduğum halde, özel kuvvetler sonra geldi ve dedi ki, "çok yanlış yapıyorsunuz, çünkü hâlâ o köyden atış geliyor" ve gerçekten de 100 metre bile uzaklıkta olmayan yerden atış yaptılar. Bu gördükleriniz, bu tipler, zamanında IŞİD'in kullandığı ÖSO mensupları. IŞİD bunları dinle vs. kandırılmış ve bir şekilde IŞİD bitince, bunlar da doğru yolu bulup ne ile savaşmaları gerektiğini öğrenen birkaç savaşçı.

Terör konusuna hem Şevket Hocam hem Naim Hocam değindi. Bana düşen sadece deneyimimi anlatmak. 2013 yılında IŞİD ile yaşadığım acı bir tecrübe, bir gazeteci için de hiçbir zaman karşılaşmak istemeyeceği bir olay, ama eğer savaş bölgesine gidiyorsanız, esir gitmek de, yaralanmak da, daha da olumsuz sonuçlarla karşılaşmak da hem olası bir şey hem de an meselesi, ama IŞİD gibi bir terör örgütünün eline düşmeyi ben dahil hiçbir gazeteci veya insan istemeyecektir. Ben size kısaca nasıl bir terör örgütü yaratıldığını kendi deneyimimle anlatayım. Bunu dünyada anlatan tek gazeteciğim, çünkü birkaç gazeteci vardı. 2013 yılında İdlib'e gittim bir röportaj için, talihsiz bir şekilde IŞİD'in eline düştüm, iki tane araba geldi, biri önden biri arkadan, aldılar. Elimi kolumu bağladılar anında, yüzüme bandı geçirip bir arabanın içine koydular. Sonra da bir yere attılar. Saatlerce öyle bekledim, hiçbir şey söylemediler, ama şunu söyleyeyim, esir düşebilirsiniz, zaman zaman da gözaltına alınırsınız, esir alınabilirsiniz, ama bu şudur, belli kuralları vardır, elinizi kolunuzu bağlayabilirler, makinenize el koyabilirler, ama bunu geri verirler, ama size iyi davranırlar. IŞİD'in eline ilk düştüğümde ben iki şey için dua ettim, inşallah IŞİD değildir, ikincisi de Suriye'ye bağlı ŞEBBİA değildir. Bu ikisi korkunç şeyler yapıyor, kim düştüyse kurtulamaz. 17 gün boyunca, röportaja gittiğim adamlar birbirimize bağladılar, 17 gün birbirimize bağlı kaldık. Dua ediyorduk. Şöyle anlatacağım; yarım saatten sonra omuzlarınız kesiliyor arkadaşlar ve 8-9 saat sonra uyuyorsunuz, sonra bağlı olduğunuz adamın üzerine düşüyorsunuz, o sizi, siz onu uyandırıyor, müthiş bir işkence. Namaz saatlerinin gelmesi için dua ederdik ki, namaz saati geldiğinde bizi abdeste götürüyorlar, elimizi açıyorlar namaz kılmak için, daha sonra tekrar bağlıyorlar. Yemek konusunda sıkıntı yok, onlar ne yiyorsa veriyorlar, ama şunu söyleyeyim, 40 gün kaldım, 14 kilo verdim. Sağlık açısından da sıkıntı. Yemek yiyemedim, çünkü boğazınızdan aşağı inmiyor. 12'inci gün dediler ki, "seni infaz edeceğiz", ben ölümü bekliyorum. Gülererek anlatmama bakmayın, çok acı bir şey. Öleceksek, infaz edeceklerse neden yemek yiyorum? Yiyemiyorsunuz zaten, sadece su içebiliyorsunuz. 21'inci gün oldu, Türklerin arasına verdiler. IŞİD'lilerin arasında 11 tane Türk var. Aralarında İngiliz de var, Avusturya'dan gelmiş de var. En çok işkenceyi Türklerden gördüm, bana en büyük kötülüğü Türkler yaptı. Neden? Siz bizim kardeşlerimize Türkiye'de zulüm yapıyorsunuz,

alın karşılığı bu. İlk başta Türk oldukları için sevinmişim, Onlara hep şunu söyledim: “Tamam sizin bir amacınız var, cihat ediyorsunuz. Peki, ben bu savaşın neresindeyim, benden ne istiyorsunuz?” İslam dininde yola çıkmışsanız; ayette de vardır, hadisleri de vardır. Şuradan çıktık Mecidiyeköy’e gidiyorsunuz, Allah’a emanetsiniz. Ankara’ya gidiyorsunuz, Allah’a emanetsiniz. Allah’a ait bir şeysiniz. Peki, bu kadar Allah için savaştığını söyleyen bir örgüt gerçekten öyleyse, konuştum ben bunları, konuştuğum zaman da dayak yedim, defalarca söyledim. Ben Allah’ın emanetiyim burada. Küfür ediyorsunuz, farklı farklı şekilde görüntülerimi çekiyorsunuz, üç metre karelik buz gibi yerde bekletiyorsunuz, bulunduğum yerin duvarına atış talimi yapıyorsunuz, ben her an o duvarları delemek diye bekliyorum. Etrafımda komando dansı yapıyorlar, tırnak içinde söylüyorum ve daha saymadım bir sürü şey. Tamam, ben Allah’a emanetsem, bu işkenceleri neden yapıyorsunuz, “Hayır, sen savaş ganimetisin.” aynen bana bakış açıları bu, savaş ganimeti. Sonra ne oldu? Türklerin arasından dayı lakaplı biri çıktı dedi ki: “Ben seni sevdim, seni araştırdım, bizim dinimize karşı hiçbir şeyin yok. Ben senin kararını yeniden yazdım, kadıya gönderdim, kadıdan dönecek karara göre seni affedeceğiz, gittiğinde de bir daha buraya gelme. Seni buraya gönderenler de şu anda viski içiyor, barlarda, pavyonlarda viski içiyor; bunu da unutma.” Aradan birkaç gün geçti, gecenin bir yarısı tekrar geldiler. Dayı lakaplı olan, on yıl El-Kaide mensubu olarak Afganistan’da savaşmış. Türkiye’ye geldiğinde de beş yıl sanıyorum mahkûm olmuş, bir buçuk yıldır da Suriye’de savaşıyor. Bu arada benim yanıma geldiklerinde mutlaka beni gösterirdi, ilk defa yeri gösteriyordu. Benim ellerim bağlı, onlar geldiğinde diz çöküp yere bakıyorsunuz. Dayı kaldırı yüzünü dedi, gözbağımı açtırdı, Türkçe Kur’an’ı Kerim buldum senin için dedi, bir tane şeker koydu, bir bardak su koydu, bir tane de fener koydu. Dedi ki: “Seni yarın infaz edeceğiz, kadıdan karar geldi. İnfazı da ben gerçekleştireceğim, canın acısını diye boynunu arkadan kesiyorlarmış, ben seni bunlar öyle keser diye (Türklerden bahsediyor), seni ben infaz edeceğim.” İyilik yapıyor, hakikaten samimi, “Ben yapacağım” dedi, “Hakkını helal et, Allah’a da dua et, inşallah seni de affeder” dedi. Tamam, sabah olur mu? O sabah olmadı. Sabah oldu kimse gelmedi, ilk defa o gün hiç kimse gelmedi. Bir evin odunluğu gibi bir yerde, o ev sanıyorum şehrin dışında, çünkü bomba sesleri derinden geliyor, evin odunluğunda tutuyorlar beni, öyle tahmin ediyorum. Sürekli gözlerim bağlı, sadece içeride gözlerim açık. Ertesi gün, yani iki buçuk gün sonra geldiler, birkaç kişi geldi, “Ya ağabey kusura bakma seni burada unuttuk.” Türkçe konuştular, “Seni burada unuttuk, hadi abdest al, sabah namazı.” Abdest aldım, namazımı kıldım, Dayıyı gösterelim sana, Dayıya gittik; boş bir salon var, Dayı ÖSO ile çatışırken vurulmuş, kanlar akıyor vs, ama etrafını

temizlemişler. “Kanını kokla, ne güzel kokuyor, şehit kanı güzel kokar” dediler. Aldım kanını kokladım, “Güzel kokuyor” dedim. Tekrar yerime getirdiler, sonra bir ekip daha geldi, Dayıyı gör falan. Dayı öldü, Dayı vuruldu, benim infazcım da Dayım, bir anlamda celladım öldü, şimdi ne olacak? Bana en çok işkence yapan uzun boylu Türk geldi, dedi ki: “Sana artık bundan sonra işkence yapmayacağım, sen bize Dayının emanetisin, Dayı her zaman sana işkence yapmamamız yönünde telkinlerde bulunuyordu, artık kardeşimizsin.” Tabii o anda infaz kararını soramıyorum. Beni kendilerinden bir savaşçı mı yapacaklar? Çünkü birkaç kere teklif ettiler, arabana bomba yüklessek falan, montunu açıyor bomba düzeneği, ters bir soru sordum ona göre, açtı, “Cesaretin var mı, çek şu pimi (şu kadar ip gibi bir şey var düzenekte), çek ikimiz de ölelim, ben şehit olacağım, sen düşün” dedi. Yanımızdakiler çıktı dışarı, gerçekten çekerim diye, neden çekeyim, ama bunları da yapıyorlar.

Sonuçta bunların yanından beni o gece aldılar, başka bir yere götürdüler, sürekli yer değiştirdiler. En son geldiğim noktada yanımda Suriyeliler var. Son beş günde Türkiye’nin girişimiyle bir kurtarma operasyonu başladı. Tabii biz bilmiyoruz içeride, birileri savaşıyor, bombalar atılıyor, ne için, kim için haberimiz yok. Beşinci günün sonunda geldiler, içeriye girdiler ve bana dediler ki, “Hadi gidiyorsun ülkene”, kurtuldum. Aldılar götürdüler, sonra MİT mensupları geldi, aldı getirdiler Türkiye’ye.

Şunu söyleyeyim IŞİD nasıl bir örgüt, kim kurdu dersiniz, zaten kimin kurduğu ve amacı belli, PKK’nın amacı belli, hangi örgüt bittikten sonra PKK Türkiye’de etkin olmuş? Bunların hepsinin bir amacı var, hepsi bir yerde yazılıyor, çiziliyor.

Afrin operasyonunu da toparlayacak olursam, oradaki askerlerimiz biz burada huzur içinde bu söyleşiyi yapalım diye savaşıyorlar. Ben oraya görevli gidiyorum, ama kimsenin zoruyla değil, gönüllü gidiyorum. Eğer bu ülke varsa benim gazetem var, çalıştığım kurum var, ben varım, bu okul var ve biz varız. Şu anda biz bunun savaşını veriyoruz. Teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Şevket AYAZ:

Sevgili Öğrenciler, Bünyamin kardeşimize çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten hiçbir yerde duyamayacağımız şeyleri duyduk, bunları soğukkanlılıkla anlattı, ama bunları yaşamayı düşünürseniz ne kadar zor olduğunu anlarsınız. O bakımdan kendisine hem geçmiş olsun diyoruz hem başarılar diyoruz.

Sevgili Öğrenciler, katıldığınız için hepimize teşekkür ediyorum. Konuşmacılarımıza plaket vermek istiyoruz, teşekkürler.

NOTLAR

ULUSAL GÜVENLİK STRATEJİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

USAM ETKİNLİKLERİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ
ŞEVKET AYAZ

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
YAYINLARI

İSTANBUL AYDIN
ÜNİVERSİTESİ'NİN
HEDİYESİDİR
PARA İLE SATILMAZ

.....